

ARBEIDERNE
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL

OVER

REPRESENTANTSKAPETS FORHANDLINGER

I DAGENE 26.—28. SEPTEMBER 1939

Opptatt ved Erling Lian

OSLO 1939
ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

ARBEIDERNES
FAGLIGE LANDSORGANISASJON

PROTOKOLL
OVER
REPRESENTANTSKAPETS
FORHANDLINGER

I DAGENE 26.—28. SEPTEMBER 1939

Opptatt ved Erling Lian

OSLO 1939
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Saksregister.

	Side
<i>Møtets åpning</i>	5
<i>Vedtagelse av dagsorden</i>	7
<i>Vedtagelse av forretningsorden</i>	8
<i>Navneopprop</i>	8
<i>Beretning for 1938</i>	11
Kort muntlig beretning for 1939	89
Reknskap for 1938	12, 43
Ansettelse av ny revisor ved Revisjonskontoret	12
<i>Gjennomføring av mønsterlovene for samorganisasjonene</i>	13
<i>Innstilling fra Pensjonskassens styre om endring i kassens lover</i>	17, 35
Søknad fra Halvard Olsen om en ordning med pensjonskassa	37
Anke fra Jern- og Metallarbeiderforbundet over at forbundets medlem Rannvig ikke er opptatt i Pensjonskassa	42
<i>Innstilling om refusjonsordning fra forbundene til samorganisasjonene</i>	43
<i>Innstilling om organisering av lærere i tilslutning til Landsorganisasjonen</i> ..	44
<i>Formannens inntreden i Regjeringa</i>	49
<i>Lønnsnemndas innstilling for tillitsmennene i samorganisasjonene</i>	53
<i>Norsk Folkehjelp</i>	60
<i>Retningslinjer for overføring av medlemmer og retten til arbeid (monopoliseringsstendensene)</i>	64
<i>Ankesaker</i>	
Norsk Høvleriarbeiderforbund — Norges Handels- og Kontorfunksjonæ- rers forbund	72
Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund — Norges Handels- og Kon- torfunksjonærerers Forbund	86
<i>Arbeidstjeneste</i>	77
<i>Innstilling fra Hushjelpens Landsutvalg</i>	79
<i>Vår beredskapspolitikk</i>	84
<i>En hilsen til Hindahl</i>	98

Person- og taleregister.

Aadnesen, Olav, 16.	Johansen, Ole M., 14, 41, 48.
Aase, I. B., 12, 26, 34, 36, 40, 42, 43, 59.	Kiil, Erling, 30, 36, 41.
Aasvestad, P., 16, 33, 37, 87.	Kiste, Ole A., 52, 57, 94.
Abrahamsen Olaf, 15, 59, 96.	Lagerstrøm, Neimi, 12, 85.
Amundsen, Oscar (Sunnmøre), 57.	Larsson, Josef, 34, 43, 95.
Andersen, William, 16, 36, 57, 59.	Lausnes, John, 12, 77.
Berentsen, Bernhard, 36, 43, 48, 57, 63.	Ljøner, Alfred, 95.
Berg, Jens, 72.	Lund, Kristian, 15, 16.
Birkeland, Peder, 29, 33, 40, 41, 62.	Marthinsen, Øystein, 11, 16, 37, 79.
Bruås, Olaf, 41.	Nielsen, Alf, 15, 57.
Buland, Ludv., 97.	Nordahl, Konrad, 8, 16, 41, 42, 48, 51,
Bøe, aktuar, 31.	56, 62, 98.
Eriksen, Hans, 11, 17, 31, 36, 37, 76, 95.	Nyhus, Emil, 29, 36, 41, 55.
Eriksen, Rudolf, 37, 42, 57.	Næss, Nic., 40, 42, 51.
Evang, Karl, medisinaldirektør, 61, 63.	Oksvik, stortingsmann, 77, 79.
Evensen, Lars, 15, 59, 70, 77.	Rasmussen, Rasmus, 63.
Fladeby, Hans, 43, 85.	Rosenlöv, Kr., 16.
Flood-Engelbretsen, B., 13, 14, 29, 36, 56,	Skårvold, Johan, 8, 50, 58.
93.	Sletten, Olaf, 15.
Gjestebø, Omar, 28, 32, 35, 40, 41, 76,	Stenklev, Edv., 79, 96.
88, 97.	Støstad, sosialminister, 84, 85.
Graver, Torjus, 11, 12, 43.	Sørebo, Georg, 12, 37.
Gundersen, A. E., 55, 59.	Torkildsen, Emil, 7, 8, 28, 30, 34, 35, 37,
Hansen, Olaf, 56, 57.	43, 50, 52, 58, 79, 85.
Hansteen, Viggo, 32.	Tranmæl, Martin, 41, 52.
Hauan, Ole, 57.	Tømmerås, Karl, 14, 41, 43, 44, 52, 58,
Heggland, N., 84.	96.
Helden, E., 52, 87.	Volan, Elias, 14, 40, 42, 48, 50, 78, 88.
Henriksen, Chr., 96.	Wigaard, Halfdan, 62, 77, 79, 95.
Henriksen, Torbjørn, 12, 16, 48, 63, 94.	Ødegård, Johan (Skog og Land), 11, 31,
Hindahl, Olav, 5, 7, 8, 12, 33, 35, 37, 44,	35.
49, 62, 78, 79, 85, 89, 97.	Ødegård, Johs. M. P., 33, 84.
Jacobsen, Georg, 14, 34, 58.	Ødegård, P., 31, 48.
Jåkopsen, Kr., 14, 15, 59.	Øyan, Bendik, 31, 37.

Møtets åpning.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons *representantskap* samledes tirsdag den 26. september 1939 klokken 10 formiddag i den store sal i Folkets Hus i Oslo. Etter at møtet var fotografert, slo formannen, *Olav Hindahl*, til lyd og uttalte: Først noen minneord om en av Landsorganisasjonens stiftere, gamle *Dines Jensen*, som døde den 26. august i sitt 90. år. Dines Jensen har gjennom årenes løp innehatt mange forskjellige tillitsverv så vel innen den faglige som den politiske bevegelse.

Jensen deltok som vårt lands representant i det skandinaviske arbeidermøte i Stockholm i 1897, hvor det ble vedtatt at det skulle dannes landsorganisasjoner i de skandinaviske land.

Dines Jensen var Landsorganisasjonens første viseformann og sekretær og fungerte også 1 år som formann i 1900. Dines Jensen var en organisasjonsmann som det stod respekt av og som alle måtte holde av, fordi han var en sannhetskjerlig mann og et godt menneske. Han var litt av en filosof, men samtidig en høvdingskikkelse som var som skapt til å gå foran i arbeidernes hær. Hans mangeårige og trofaste virke innen organisasjonen kan stå som et levende eksempel for alle fagorganiserte.

Den danske Landsorganisasjon har i løpet av ca. 2½ år mistet 3 av sine formenn. *Knud V. Jensen* som ble valgt til formann i februar i år etter Chr. Jensen, fikk hjerneblødning like før han skulle tale på et møte. Han ble bare 46 år gammel. I 1923 ble han valgt til formann i Billedskjærerforbundet og i 1928 til sekretær i Landsorganisasjonen.

Knud V. Jensen hadde deltatt i arbeiderbevegelsen fra han var ganske ung og har nedlagt et betydelig arbeid innen forskjellige områder i dansk fagbevegelse. En uke før han døde deltok han i Arbeidernes Lytterforbunds landsmøte her i byen. Knud V. Jensen var en god kamerat og en trofast organisasjonsmann. Vi lyser fred over hans minne. (Denne del av formannens tale ble påhørt stående.)

Formannen fortsatte så:

Det er under alvorstunge tider vi er samlet til møte i representantskapet.

Den krig som i dag raser utafor våre stuedører kom kanskje ikke som noen stor overraskelse for de fleste av oss, men at den vil sette så vel våre organisasjoner som hver enkelt av oss på en hard prøve er nokså sannsynlig.

Forrige verdenskrig har vært kalt en av historiens store tragedier. Hvordan denne krigen vil arte seg kan ingen si med sikkerhet.

Vi har imidlertid allerede opplevd ting som ingen trodde kunne henne og som nødvendigvis må gripe dypt inn i enhver ærlig arbeiders sinn.

Det skrevne ord har ikke stått høyt i kurs statene imellom. Det er maktbegjæret som driver stormaktene til blodige oppgjør — uansett styresett og ideologier.

Men erkjenner vi som lever i de små land dette, stiller det også store krav at nettopp vi, du og jeg, i våre organisasjoner og i vårt samfunnsliv for øvrig, holder høyt og i ære det som vi kritiserer andre for at de ikke tar tilstrekkelig omsyn til.

Uten å overvurdere den stilling fagbevegelsen inntar i vårt land kan en vel slå fast at det i de tider vi går i møte beror på at alle vi som er tillitsmenn i arbeiderbevegelsen er klar over det ansvar vi blir stilt overfor. Og dette ansvar gjelder ikke bare våre organisasjoner, men også land og folk.

Den første påkjenningen av krigen ramte enkelte områder av vårt arbeidsliv ganske sterkt. Men er vi alle besjelet av å ville gjøre vårt til for at arbeidslivet skal fungere mest mulig normalt, har vi håp om at den overgangstida vi er midt oppe i snart kan overvinnes. At vi kan bli stilt overfor offer for at samfunnsmaskineriet skal fungere er vi vel alle forberedt på.

La oss da heller ikke glemme at våre offer er bagatellmessige sammenliknet med de land som i dag er i krig.

Til trass for at vi har hatt arbeidsløsheten å baske med har vi i vårt land også i de seinere år sett arbeidslivet blomstre som aldri før i enkelte industrier. Vi har også sett resultater av det gode samarbeid som har vært mellom arbeiderbevegelsens organisasjoner. Og den *samarbeidsånden* skal også stå som en lysende fakkel blant oss i de tider som kommer. At det kan bli varemangel på enkelte ting og legge hindringer i veien for arbeidslivet når en hel verden er i krig, kan nok hende.

Livet kan ikke fungere normalt når alle ting er unormalt i verden for øvrig. Men våre oppgaver bør i alle tilfelle være å gjøre alt mulig for at det kan herske normale forhold i vårt land. Blir det ikke verre tilstander enn de vi har nå er det ingen grunn til å henge med hodet eller miste humøret hverken for den enkelte eller våre organisasjoner. — At prisnivået vil stige er unngåelig, selv om statsmyndighetene med fast hånd fører den kontroll med priser og varer som i det hele tatt er mulig.

Det er altså ingen grunn for våre medlemmer å tape hodet om enkelte varesorter har en stigende tendens. Fagorganisasjonens ledelse vil sjølsagt idag som ellers følge prisbevegelsen med våkne øyne. Vi har jo heller ikke noe forbund ved dette krigsutbrudd som har inngått 5—6 års lange tariff, slik som ved krigsutbruddet i 1914. At en også vil søke å få ventiler i de nye tariff som skal sluttes for å sikre seg kompensasjon for prisstigningen anser jeg for ganske opplagt.

Dette er et ordinært representantskapsmøte som skal behandle organisasjonens kurante saker. Men det forhindrer ikke at vi kan beskjef- tige oss litt med den tid som er gått sia siste representantskapsmøte

og streife den situasjon vi står i — uten at det dog i dag behøver å foregå noen bred debatt. Et representantskapsmøte i slutten av året, eller i de første dager av det nye år bør beskjefte sig nærmere med sjølv tariff-situasjonen. Som siste post på dagsordenen har vi oppsatt en kort muntlig beretning og herunder kan en behandle innsendte skrivelser fra Vestfold og Sørlandets samorganisasjoner.

Jeg ønsker til slutt vel møtt og håper at dette representantskapsmøte i likhet med tidligere saklig og nøkternt vil ta stilling til de saker vi skal behandle.

Dagsorden.

Følgende dagsorden referertes:

1. *Åpning.*
2. *Administrasjonen.*
 - A. Beretning for 1938.
 - B. Reknskap for 1938.
 - C. Revisjonsrapport.
 - D. Ansettelse av ny revisor ved revisjonskontoret.
3. *Fagorganisasjonens pensjonskasse.*
 - A. Innstilling fra pensjonskassens styre om endring i kassens lover.
 - B. Søknad fra Halvard Olsen om å få en ordning med pensjonskassen.
 - C. Anke fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund om at forbundets medlem, Rannvig, ikke er tatt opp i pensjonskassen.
4. *Gjennomføring av mønsterlovene for samorganisasjonene.*
5. *Innstilling om refusjonsordning fra forbundene til samorganisasjonene.*
6. *Lønnsnemndas innstilling for tillitsmennene i samorganisasjonene.*
7. *Retningslinjer for overføring av medlemmer og retten til arbeid (monopoliseringstendensene).*
8. *Ankesaker.*
9. *Vår beredskapspolitikk.*
10. *Innstilling fra Hushjelpens Landsutvalg.*
11. *Norsk Folkehjelp.*
12. *Innstilling om organisering av lærere i tilslutning til Landsorganisasjonen.*
13. *Arbeidstjeneste.*
14. *Kort muntlig beretning for 1939.*

Olav Hindahl: Punktet om vår beredskapspolitikk vil bli innledet av en av Regjeringas medlemmer. Norsk Folkehjelp vil bli innledet av medisinaldirektør Evang og Arbeidstjeneste av stortingsmann Olav Oksvik.

Emil Torkildsen: Jeg savner en ting, nemlig suppleringen av tillitsmenn i Landsorganisasjonen etter at formannen, Hindahl, er blitt statsråd. Det forbauser meg at sekretariatet 3 dager forut for at representantskapet skal tre sammen konstituerer ny formann og viseformann. Jeg vil henstille om at det blir gitt adgang til å komme inn på den sak.

Olav Hindahl: Det vil bli full anledning til å komme inn på den sak i samband med den muntlige beretning for 1939.

Emil Torkildsen: Det må bli et punkt om suppleringsvalg til Landsorganisasjonens ledelse.

Johan Skårvold: Det falt også meg tungt for brystet at sekretariatet bare et par dager før representantskapet konstituerte den nye ledelse i Landsorganisasjonen. Jeg går ut fra at vi kan komme tilbake til dette.

Emil Torkildsen: Jeg foreslår at det settes opp som et punkt: Suppleringsvalg.

Konrad Nordahl: Når dette spørsmål er reist, finner jeg det riktig at saken straks behandles.

Omar Gjestebø: Jeg forsto det slik at det skulle bli høve til å komme inn på dette under beretningen for 1939, og det skulle være tilfredsstillende.

Olav Hindahl: Det er nettopp det som er min oppfatning og som jeg straks framholdt.

Dermed ble den refererte dagsorden vedtatt.

Forretningsorden.

Følgende *forretningsorden* ble uten debatt vedtatt:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Intet må meddeles offentligheten uten fra Sekretariatet.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 3 ganger i samme sak. Undtatt for innledningsforedrag begrenses tida til 10 minutter første og 5 minutter annen og tredje gang. Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt til hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag innleveres skriftlig og undertegnet med vedkommendes navn. Intet nytt forslag kan optas etter at det er besluttet strek med de inntegnede talere. Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen oppsatte saken, kan ikke behandles.
4. Alle beslutninger avgjøres med alminnelig flertall. I tvilstilfelle eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger. Protokollen oppleses ved hvert møtes begynnelse, og for siste møte ved dets avslutning.

Arbeidstiden ble satt fra kl. 10—13 og 15—19. Møtetiden for dagens møte ble satt til kl. 18.

Navneopprop.

Navneopprop ble deretter foretatt ved sekretæren, Lars Evensen. Følgende representanter var frammøtt:

Arbeiderpartiets Presseforbund: Hans Amundsen, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund: Johs. M. P. Ødegård, Oslo, Peder O. Moan, Øvre Namskogen, Olaf Sletten, Mysen, Jens Haanes, Røros.

Norsk Baker- og Konditorforbund: Johan Nygård, Oslo.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund: Witalis Andersen, Oslo, Rudolf Eriksen, Oslo, fru Bergliot Mollestad, Drammen.

Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund: Øistein Marthinsson, Oslo.

Norsk Bygningsarbeiderforbund: Petter Årsand, Trondheim, Lars Jansen, Bergen, Erling Eide, Stavanger, Ole M. Johansen, Moss.

Norsk Centralforening for Boktrykkere: Emil Torkildsen, Oslo, Halfdan Wigård, Oslo.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund: Andreas Torp, Oslo, Karl Rosenløv, Kristiansand.

Norsk Formerforbund: Emil Nyhus, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund: Nils Heggland, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærs Forbund: Omar Gjestebø, Oslo, Georg Jacobsen, Halden, A. Kongerø, Bergen, Peder Birkeland, Oslo.

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund: Polmar Aasvestad, Oslo, Ernst Heldén, Oslo.

Norsk Høvleriarbeiderforbund: Hans Eriksen, Oslo, John Lausnes, Namsos.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: Håkon Johansen, Moss, Olaf Abrahamsen, Holmestrand, Alf Pedersen, Stavanger, Markus Pedersen, Harstad.

Norsk Jernbaneforbund: Ludvig Buland, Oslo, John Skårvold, Trondheim, Kristian Mugaas, Bergen, Sigvardt Andresen, Simensbråten.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund: Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, Nils Håra, Tyssedal, Kr. Jakopsen, Sauda.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund: Henrik Henriksen, Oslo.

Norsk Kommuneforbund: Oscar Karlsen, Oslo, Hans Karlsen, Aker, Sverre Eggen, Trondheim, Bjarne Vatne, Bergen.

Norsk Litografisk og Kjemigrafisk Forbund: Eivind Nielsen, Oslo.

Norsk Lokomotivmannsforbund: M. Heggstad, Horten.

Norsk Murerforbund: Aksel Schultz, Oslo, Oscar Hansen, Oslo.

Norsk Musikerforbund: Gustav Hammerstrøm, Oslo.

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund: Jens Berg, Oslo, Johan Hoff, Grorud, Ansgar Johannessen, Bergen, Thorvald Egeland, Stavanger.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund: John Carlsen, Drammen, Kristian Marthinsson, Sarpsborg, Johan Kristensen, Skotfoss pr. Skien, Magnus Arntzen, Moelv.

Norsk Postforbund: Oscar Røine, Oslo.

Norsk Sjømannsforbund: Ingvald Haugen, Oslo, J. Dahl, Bergen, B. Øyan, Oslo, I. Hamsaas, Trondheim.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund: Axel Erichsen, Oslo.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund: Olaf Ødegård, Oslo, Otto Gundersen, Haran, Arne Øverlien, Vang pr. Hedmark, Hans Johnsmøyr, Kvelle pr. Larvik.

Norsk Skotøyarbeiderforbund: Anton Andresen, Oslo, Jens Larsen, Halden.

Norsk Stenindustriarbeiderforbund: Henry Hansen, Oslo.

Norsk Tekstilarbeiderforbund: Syvert Olsen, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Olaf Hansen, Oslo.

Norsk Telegraf- og Telefonforbund: Arthur Ruud, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund: William Andersen, Stavanger, Josef Collier, Skien, Georg Sørebo, Bergen, Olaf Bruaas, Trondheim.

Norsk Treindustriarbeiderforbund: Peder Ødegård, Oslo, Waldemar Svendsen, Bergen.

Tobakkarbeiderforbundet i Norge: Otter Boberg, Oslo.

Aust-Agder Faglige Samorganisasjon: Oscar Olsen, Arendal.

Bergen og Fylkenes Faglige Samorganisasjon: Bernhard Berentsen, Bergen.

Hedmark Faglige Samorganisasjon: Andreas Andreassen, Vang, Hedmark.

Sørlandets Faglige Distriktsorganisasjon: B. Flood-Engelbrechtsen, Kristiansand S.

Trøndelag Faglige Samorganisasjon: Karl Tømmerås, Trondheim.

Vestfold Faglige Samorganisasjon: Ole Andersen Kiste, Tønsberg.

Oslo og Akershus Faglige Samorganisasjon: Gunnar Disenåen, Oslo.

Østfold Faglige Distriktsorganisasjon: Kristian Lund, Halden.

Opland Faglige Samorganisasjon: Oskar Skogly, Lillehammer.

Buskerud Fylke (Drammen, Hønefoss og Omegns Faglige Samorganisasjon): Floritz Gundersen, Hønefoss.

Telemark Faglige Samorganisasjon: John A. Johnsen, Skien.

Rogaland Faglige Distriktsorganisasjon: Olav Adnesen, Stavanger.

Nordmøre, Sunnmøre og Romsdal Faglige Samorganisasjoner: Oscar Amundsen, Ålesund.

Namdal og Helgeland Faglige Distriktsorganisasjon: Angel K. Strøm, Namsos.

Nordland Faglige Distriktsorganisasjon: Alf Nielssen, Svolvær.

Troms Fylkes Faglige Samorganisasjon: Ole Hauan, Tromsø.

Finnmark Faglige Distriktsorganisasjon: Th. Albrigtsen, Hammerfest.

Av Sekretariatet møtte: Olav Hindahl, Konrad Nordahl, I. B. Aase, Lars Evensen, Elias Volan, Hans Fladeby, Chr. Henriksen, Thorbjørn Henriksen, Erling Kiil, Josef Larsson, Alfred Ljøner, Nic. Næss, Albert Råen, Rasmus Rasmussen, Jens Tangen, Martin Tranmæl.

Suppleanter av Sekretariatet som ikke er representert gjennom sine forbund: Edvard Stenklev, Neimi Lagerstrøm.

A. F. L.s Tromsø-kontor: Gunnar Bråthen.

Revisjonsutvalget og Revisjonskontoret: A. E. Gundersen, Ambrosius Olsen, Torjus Graver.

Juridiske kontor: Viggo Hansteen.

Det Statistiske kontor: Frk. Johanne Reutz.

Dessuten var innbudt: Th. Narvestad, Norsk Lokomotivmannsforbund.

Videre var innbudt: Statsminister Johan Nygårdsdsvold, finansminister Oscar Torp, handelsminister Trygve Lie, sosialminister Sverre Støstad, Einar Gerhardsen.

Punkt 2 a: Beretning for 1938.

Beretningen for 1938 ble deretter punktvis gjennomgått. Under beretningsoversikten for Revisjonskontoret bemerket *Torjus Graver:* I tilslutning til det skrevne vil jeg gjerne gi en liten muntlig beretning. Som revisjonsinspektør for Oslo og omegn har nå i 1 år virket Knut Møller. Vi har gjennomgått 28 avdelinger systematisk i Oslo, og det er bare 8 av disse hvor en kan si at rekneskapene er teknisk i orden. De andre lider av en rekke mangler, som kan oppsummeres i 10 punkter, hvorav mange kan se nokså uskyldige ut, men allikevel kan være alvorlige nok. De som må ta fatt her må være forbundene sjøl. De må ta seg av sine avdelinger og få orden i rekneskapene. Vi kan ikke nå overalt med de 6 mann Revisjonskontoret nå råder over. Jeg vil derfor så innstendig jeg kan henstille til de forskjellige forbund om å reise rundt og se på rekneskapene. Vi har også utarbeidet et sirkulære til forbundene om det. Samtidig vil jeg gjøre oppmerksom på de tilsynsrevisorer som er tilsatt i Bergen, Trondheim, Stavanger, Skien og Tromsø. De har ennå forholdsvis lite å gjøre, men jeg vil henstille til forbundene om å la disse tilsynsrevisorer se på de forskjellige avdelingens rekneskaper. Forbundene skulle der ha et hjelpeorgan som de bør benytte seg av. Jeg vil samtidig henstille til de samorganisasjoner som ennå ikke har gjort det om å utta tilsynsrevisorer. Landsorganisasjonen bærer som bekjent utgiftene med det. Videre vil jeg anbefale at en holder kurser for kassererne hvad det bokholderimessige angår. Revisjonsutvalget har besluttet så innstendig det kan på denne måte å henstille til forbundene om å være oppmerksom på disse ting som her er nevnt.

Øystein Marthinsen: At det f. eks. ikke alltid er satt pris på kontingentmerkene er et hensiktsmessighetsspørsmål. Men det er en ting i dette samband og som jeg har nevnt for flere år siden, nemlig at kontingentmerkene ble nummerert. Derved ville en lettere kunne arbeide med disse ting og ikke minst når det gjelder kontrollen. Det system må også kunne benyttes i alle forbund, enten de er små eller store. Kunne en få den reform til så ville en unngå mange ting.

Hans Eriksen henstilte til Revisjonskontoret om å finne fram til et enklere system for rekneskaper i de mindre avdelinger.

Kristian Marthinsen, Sarpsborg: Jeg har vært kasserer i 3 år i en avdeling med 500 medlemmer. Hva jeg herunder har sett er at det trenges vel så mye å opplære revisorer.

Olaf Ødegård, Skog og Land: Jeg vil likeledes henstille til Revisjonsutvalget om å se på dette med de mindre avdelinger og muligheten av å finne fram til et enklere system. Taleren hadde i England sett et system som han mente måtte kunne passes inn for norske forhold.

Torjus Graver: I de eksempler jeg nevnte ligger det nok noen manko, men det er heldigvis ikke noen større beløp. Men det er rot og sommel til stede, så kontroll med disse ting er absolutt nødvendig. Med hensyn

til rekneskapssystemer viste det seg da jeg skulle ta meg av disse ting og begynne å undervise at forbundene hadde høyst forskjellige systemer. Det var neppe 2 forbunds som var like. Jeg brukte 4 år før jeg på grunnlag av dette fant fram til et system, som alle forbundene er gjort bekjent med. En av de ting som er det nødvendige i alle rekneskaper er at det blir ført merkejournal. Men det er ingen tvang, når det gjelder innførelsen av det av meg utarbeidede system.

Neimi Lagerstrøm: En må ta i betraktning at arbeidsfolk ikke har tid til å gjøre det så ordentlig som en som vanligvis skjøtter om den slags saker. Derfor må forbundene sørge for å skaffe disse kasserere slike arbeidsforhold at de både får tid og klarer å utføre dette arbeide slik som det nødvendigvis må og skal gjøres.

Dermed gikk man videre i beretningen som uten flere bemerkninger ble vedtatt.

Punkt 2 b: Rekneskap for 1938.

Hovedkassereren, *I. B. Åse*, refererte deretter rekneskapene som var omdelt til representantene.

Fra *Revisjonsutvalget* referertes en innberetning omkring rekneskapene ved revisjonssjef *Torjus Graver*, som konkluderte med å anbefale at disse ble gitt decharge. For øvrig henstilte Revisjonsutvalget om å finne en behandlingsmåte for rekneskapene, således at representantene fikk anledning til nærmere å sette seg inn i disse og at de ikke ble inndratt med engang.

Georg Sørchø: Jeg understreker at representantskapets medlemmer ikke er levnet mye tid til å gjennomgå rekneskapene. Vi bør nå kunne beholde rekneskapene til i morgen og så ta disse som første sak.

Olav Hindahl: Vi har diskutert dette i Sekretariatet og en kan sjølsagt beholde rekneskapene til i morgen mot at ingen utenforstående får tak i dem.

Thorbjørn Henriksen framholdt at en måtte finne den mest betryggende behandlingsmåte av rekneskapene, slik at alle har den sikre og faste overbevisning at rekneskapene er ordentlig gjennomgått. Dette gjaldt også sjølve kongressens behandling av rekneskapene.

I. B. Åse var enig i at det ble gitt representantskapsmedlemmene den nødvendige tid til å gjennomgå rekneskapene, hva også var Sekretariatets oppfatning.

Torjus Graver: Denne forsamling skal desidere rekneskapet og den må da ha inngående rede på det som foreligger.

Etter uttalelser av *John Lausnes*, Namsos og *Johan Nygård*, Oslo, som begge uttalte seg for Revisjonsutvalgets bemerkning med omsyn til behandlingsmåten, ble rekneskapene utsatt til neste dag for at representantene kunne ha høve til å sette seg inn i disse.

Punkt 2 d: Ansettelse av ny revisor ved Revisjonskontoret.

Torjus Graver: I samsvar med kongressens vedtak om en revisjonsinspektør for Oslo og omegn fikk vi mange søknader. Vi heftet oss ved Knut Møller, Oslo, medlem av Norsk Kommuneforbund, som da til-

trådte 1. oktober i fjor. Vi fant det riktig at ansettelse i fast stilling ble utsatt til det stipulerte prøveår var omme. Revisjonsutvalget og Sekretariatet var enig herom. Vi foreslår nå at Knut Møller ansettes fast.

Votering: Revisjonsutvalgets innstilling ble enstemmig og uten debatt vedtatt.

Punkt 4: Gjennomføring av mønsterlovene for samorganisasjonene.

Følgende innstilling om årsmøtene i samorganisasjonene forelå:

Etter fullmakt fra fagkongressen 1934 vedtok Landsorganisasjonens Representantskap 1935 mønsterlover for samorganisasjonene. Disse lover fastsatte bl. a.:

«Årsmøtene bør ikke holdes oftere enn annet hvert år.»

I motiveringen for lovene og i debatten ble det understreket at det var en forutsetning at en skulle komme fram til samme ordning i alle samorganisasjoner, og med omsyn til årsmøtene.

De fleste samorganisasjoner innførte 2-årige perioder for sine årsmøter, men en del samorganisasjoner fastholdt årsmøte — eller representantskapsmøte hvert år.

På fagkongressen 1938 ble det opptatt flere framlegg om endring i mønsterlovene.

Kongressen tok dette vedtak:

«De av representantskapet i 1935 vedtatte mønsterlover må overholdes av alle samorganisasjoner.»

Etter dette kongressvedtak besluttet flere samorganisasjoner å sløyfe årsmøtet våren 1939.

På årsmøtene for Rogaland, Sørlandets, Østfold og Buskerud Samorganisasjoner ble kongressens vedtak drøftet, og for de tre førstnevnte ble det vedtatt at årsmøtet skal holdes hvert år som før.

På årsmøtet i Buskerud ble det vedtatt å sende saka til uravstemning. Noen melding om resultatet foreligger ikke.

Det er Sekretariatets mening at det virker meget uheldig å ha ulike ordninger i samorganisasjonene med omsyn til viktige økonomiske og organisatoriske forhold. Samorganisasjonenes virksomhet finansieres i stor utstrekning direkte ved bidrag fra fellesorganisasjonen. Det må derfor ansees uholdbart at enkelte samorganisasjoner unødig skal belaste fellesorganisasjonens økonomi bare for å holde en særordning.

Det foreslås at representantskapet tar dette vedtak:

1. Representantskapet pålegger de samorganisasjoner som ennå ikke har gjennomført ordningen med 2-årige årsmøteperioder å sette dette i kraft fra innværende år.
2. Representantskapet gir Sekretariatet fullmakt til å sette ned tilskuddet til de samorganisasjoner som nekter å etterkomme dette vedtak.

B. Flood-Engelbreten: Jeg vil foreslå følgende: «Punkt 2 i Sekretariatets innstilling utgår. Punkt 1 sendes samorganisasjonene som en melding til etterretning, ikke til behandling.

Karl Tømmerås: Det var enstemmighet på Samorganisasjonenes Landskonferanse i går om at det skal være 2-årige årsmøteperioder. Det er bare 3 samorganisasjoner som nå har 1-årige årsmøter. Disse er også merksom på at de må gå over til 2-årige. Når representantskapet nå vedtar at det skal være 2-årige årsmøteperioder så må disse samorganisasjoner etter hva det ble opplyst sende saka til uravstemning og si at det skal være slik.

Ole M. Johansen, Moss: Når det gjelder Østfold så står vi i samme kasus som Kristiansand og en samorganisasjon til. På årsmøtet hos oss ble det vedtatt med temmelig stort flertall at det skulle være 1-årige årsmøter. Når det gjelder punkt 2 i Sekretariatets innstilling så tror jeg ikke en dermed hjelper distriktsstyret. Vi er enig i det, men medlemmene tenker ikke slik.

Kr. Jakobsen, Sauda: Når samorganisasjonen i Rogaland på siste møte vedtok å ha 1-årige årsmøter, var det fordi en hadde den oppfatning at det var adgang til det. Da vi har behandlet disse ting så har jeg alltid vært en av dem som har hevdet 1-årige årsmøteperioder nettopp for å få det mest levende samarbeid i organisasjonen. Vi har vedtatt at det skal inn i våre lover, som ennå ikke er godkjent av Sekretariatet. Det forbauser meg for øvrig å høre at Samorganisasjonenes Landskonferanse har tatt et slikt vedtak som en her hører om, nemlig at det skal være 2-årige årsmøter. Det er ingen demonstrasjon i dette at vi har vedtatt 1-årige møter. Det er i fullt alvor og ut fra det som vi for vår del mener tjener organisasjonens interesser. Det kan da ikke være meningen på denne måte å sette samorganisasjonene kniven på strupen. Vi må kunne få også dette år som en overgang.

Georg Jacobsen, Halden: Når Østfold har beholdt 1-årige årsmøter er det ikke fordi det er noe behov for det. Vi har jo de faglige utvalg som arbeider og planlegger. Vi må bøye oss for et kongressvedtak og vi vil gå inn for 2-årige årsmøteperioder.

B. Flood-Engbrechtsen: Det foreligger ingen konkret beslutning om at det skal være 2-årige årsmøteperioder. I 1935 var det forslag framme om at årsmøtet i distriktsorganisasjonen holdes annet hvert år, men i lovkomiteén (redaksjonskomiteén), som ble nedsatt ble det forandret til at «det bør dog ikke holdes oftere enn annet hvert år». Når det ble vedtatt av representantskapet i 1935, var det fordi at årsmøtene hadde rett til å fastsette 1- eller 2-årige møter, men at det skulde godkjennes av Sekretariatet. På vårt årsmøte ble det vedtatt 1-årige årsmøter nettopp fordi kongressen ikke hadde vedtatt noe annet.

Elias Volan: Jeg var til stede på samorganisasjonens årsmøte i Rogaland. Styret gikk inn for 2-årige møter og så vidt jeg erindrer var Jakobsen også enig i det. Men så var det en annen representant fra Sauda som foreslo 1-årige årsmøteperioder og han fikk flertall for det. Det er nå 3 samorganisasjoner som har 1-årige årsmøter. Hvis disse skal få fortsette med det så vil noen av de andre samorganisasjoner også kreve den samme adgang. Jeg mener det er riktig når alle samorganisasjoner nå på 3 nær har gått over til 2-årige møter at også disse 3 bøyer seg for det.

Karl Tømmerås: For straks å bortrydde en hver misforståelse med

omsyn til Samorganisasjonenes Landskonferanse, så vil jeg ha sagt at vi sjølsagt intet har vedtatt omkring de saker som det er representantskapets oppgave å behandle. Vi har bare diskutert sakene og fastslått at organisasjonens vedtak skal holdes. Personlig er jeg av den mening at kongressvedtaket må holdes når det gjelder de ordinære årsmøter.

Lars Evensen: Vi har jo i innstillingen her en grei redegjøring for saksbehandlingen. Under lovbehandlingen på representantskapsmøtet i 1935 er det riktig nok at det ble sagt at årsmøtene i distriktsorganisasjonen ikke bør holdes oftere enn annet hvert år, men det var sagt tydelig fra at en skulle søke å komme fram til 2-årige årsmøteperioder. Men så var det enkelte samorganisasjoner som mente de sto fritt og så tok fagkongressen i 1938 dette vedtak: «De av representantskapet i 1935 vedtatte mønsterlover må overholdes av alle samorganisasjoner.» Kalleberg, Vestfold, stilte på kongressen forslag om at ordet må skulle forandres til bør, men innstillingen om *må* ble vedtatt. På Sørlandet var det riktig nok så at styret der innstilte på 2-årige årsmøter, men Flood-Engbrechtsen og Kristensen framholdt at de var uenig i det, men at de loyalt ville bøye seg. Vi mener at vi her må komme fram til en ensartet ordning for samtlige samorganisasjoner. Det er ikke riktig at enkelte samorganisasjoner skal stå i en særstilling. De 3 samorganisasjoner som nå har 1-årige årsmøter må kunne si til sine avdelinger at heretter blir det 2-årige årsmøteperioder etter kongressens vedtak.

Olaf Sletten, Mysen: Østfoldarbeiderne vil sjølsagt bøye seg for organisasjonsmessige vedtak og være med på den samme ordning som andre har. Men det var sjølve årsmøtet som mente det var uriktig å la det gå hele 2 år før en kunne holde årsmøte. Jeg kan derfor vanskelig stemme for noen straffebestemmelser her.

Kristoffer Jakobsen: Det er årsmøtets oppfatning jeg har framholdt, ikke min oppfatning. Det var et flertall og et mindretall i styret når det gjaldt 1- eller 2-årige årsmøteperioder. Jeg var sjøl enig i 2-årige møter. Når det tales om ensartet ordning så er jeg enig i det, men vi skal også være merksom på at det har betydning at medlemmene kommer sammen. En har i en annen sak sett hvordan en har måttet omgjøre organisasjonsvedtak, som da det gjaldt Romsdal, som måtte omgjøres til 3 samorganisasjoner igjen.

Alf Nielsen, Svøler: Jeg hørte på landskonferansen av samorganisasjonenes representanter i går ikke noe virkelig positivt argument for 1-årige årsmøteperioder. Siste taler syntes i dette samband å ville ta geografiske omsyn, men hva skal da de si som representerer en så veldig del av landet som det lange distrikt vi har?

Olaf Abrahamsen, Holmestrand: Det er ikke nødvendig å skape noen strid om dette. Når disse 3 samorganisasjoner har vedtatt årlige møter, så er det vel ikke noe større galt skjedd. En kan ordne det ganske enkelt ved å si at kongressens vedtak skal holdes, men at en så forandrer Sekretariatets innstilling punkt 1 til «kommende år», i stedetfor «inneværende år». Jeg opptar forslag om det.

Kristian Lund, Halden: Jeg mener det bør holdes 2-årige årsmøter, men en bør ta vekk dette i punkt 2 med straffebestemmelser. Jeg vil henstille om at de gjenværende samorganisasjoner får høre til å holde

årsmøter i 1940 og at en så avviker forholdet og går over til 2-årige møter.

Konrad Nordahl: Vi kan sjølsagt ikke sende kongressvedtak til uravstemning. Dette representantskap plikter å sørge for at disse vedtak overholdes. Vi kan risikere at samorganisasjoner innkaller til årsmøter i 1940. Hvilke maktmidler skal et sekretariat da ha? Hadde ikke dette forslag ligget her i dag så vilde ikke sekretariatet kunne ha foretatt seg noe overfor disse.

Kristian Marthinsen, Sarpsborg: Det er ingen reelle innvendinger blant Østfoldarbeiderne om sjølve dette med 1- eller 2-årige møter. Det som det er motstand mot er distriktsorganisasjonen. De vil tilbake til de tidligere samorganisasjoner.

Torbjørn Henriksen, Oslo: Ingen gjør krav på å oprettholde 1-årige årsmøter. Det en diskuterer er en avviklingstid. Kongressvedtaket er imidlertid tydelig og klart og det kan sjølsagt ikke sendes om til uravstemning. Alle tilleggsforslag bør her trekkes tilbake og representantskapet bør si fra at orden må en ha og så lar en sekretariatets innstilling gå som en meddelelse til de 3 samorganisasjoner, som er nevnt. Enn mer etter Samorganisasjonenes Landskonferanses behandling i går og som en har hørt om her.

P. Aasvestad, Oslo: Jeg ser på dette som et stort økonomisk spørsmål. Samorganisasjonene er stadig på jakt etter penger. Her kan en til en viss grad råde noen bot på det ved å spare disse penger. Sjølsagt kan det være fristende å komme sammen oftere for å diskutere faglige og politiske spørsmål. Punkt 2 kan synes å være noe hard kost, men vi vet at vedtak ofte ikke blir etterfulgt og da må en ha bestemmelser som setter respekt for organisasjonsmessig fattede vedtak.

Kristian Lund, Halden foreslo: De gjenstående samorganisasjoner får høve til å holde årsmøte 1940 for der å foreta de forandringer som avviklingen tilsier.

Olav Aadnesen, Stavanger: Selv om jeg er formann i Rogalands Distriktsorganisasjon finner jeg meg ikke beføyet til å hevde flertallets synspunkt. Fagkongressens vedtak er tydelig nok og må etterkommes. Jeg er enig i punkt 2, at det blir skapt respekt for kongressens vedtak. En burde kanskje helst ha tatt den ennå strengere, hvis ikke samorganisasjonene lojalt bøyer seg for dette.

Kr. Rosenløv, Kristiansand: I Sørlandets faglige Samorganisasjon var det styreinnsstilling om 2-årige årsmøter og det ble ikke forkastet med stort flertall. Men det var tvil omkring kongressvedtaket og at dette ikke var holdt i bestemt form. Jeg tror det vil være nok å sende denne meddelelse til de 3 samorganisasjoner. Det skulle være nok med å vedta Flood-Engelbrechtsens forslag.

William Andersen, Stavanger: Det var en overgangsbestemmelse i og med at det stod «bør». Det gjorde at Rogaland også vedtok å holde 1-årige årsmøter.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets forslag til punkt 1 og Flood-Engelbrechtsens forslag, ble sekretariatets innstilling vedtatt mot 6 stemmer. — Punkt 2 i sekretariatets forslag ble vedtatt mot 12 stemmer, som ble avgitt for Flood-Engelbrechtsens forslag.

ETTERMIDDAGSMØTET TIRSDAG 26. SEPTEMBER

Ordstyrer: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra formiddagens møte ble referert og vedtatt med en bemerkning av *Hans Eriksen*, Oslo, om at han hadde henstilt til Revisjonskontoret om å finne fram til et enklere rekneskapssystem for de mindre avdelinger.

Punkt 3 a: Innstilling fra Pensjonskassens styre om endring i kassens lover.

Til stede under denne sak var komitéen for Fagorganisasjonens Pensjonskasse, samt aktuar Olav Bøe.

Komitéens innstilling vedrørende revisjon av fagorganisasjonens pensjonskassens lover, en innstilling på 56 sider var omdelt representantene i særavtrykk.

Komitéen konkluderte med framlegg av følgende forslag til lover for kassa:

§ 1.

Den norske fagorganisasjons pensjonskasse er en av fagorganisasjonen garantert kasse, som har til formål å betale pensjoner etter nedenstående regler til tillitsmenn og funksjonærer i fagorganisasjonen og deres etterlatte.

Kassa er et sjølstendig rettssubjekt med eget styre, egne lover, egen kasse og egne regnskaper. Kassas midler kan bare anvendes til utbetalinger som nærmere angitt nedafor i disse lover, og til dekning av nødvendige administrasjonskostnader for kassa.

§ 2.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons sekretariat er styre for pensjonskassa. Sekretariatet tiltres av en representant for de pensjonsforsikrede, valgt av og blant disse.

Styret forvalter kassas midler etter gjeldende lover og bestemmelser.

For at styret skal være beslutningsdyktig må minst 7 medlemmer være til stede.

Kassas midler settes inn i bank eller anbringes i stats- eller hypotekbankobligasjoner eller andre verdipapirer som forsikringslovgivingen sidestiller med disse ved anbringelse av forsikringsmidler.

Styret utarbeider hvert år inna mars måneds utgang beretning og regnskap for kassas virksomhet i det forløpne år. Pensjonskassas regnskaper revideres av Arbeidernes faglige Landsorganisasjons revisjonskontor. Et eksemplar av styrets beretning og regnskap, bilagt med revisjonens innberetning sendes inn til Sosialdepartementet.

§ 3.

Pensjonskassa omfatter funksjonærstillinger og tillitsverv i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og tilsluttede fagforbund, samorganisasjoner og fagforeninger, som er ment å skulle være vedkommende funksjonærs eller tillitsmanns hovedverv. Pensjonskassa omfatter ikke midlertidige ansettelser med varighet av under 6 måneder. Ved opprettelse av nye stillinger eller lønnete tillitsverv, ved tilmelding av nye organisasjoner, eller hvor det ellers kan foreligge tvil, avgjør pensjonskassens styre hvorvidt en stilling eller tillitsverv går inn under pensjonskassa. Styrets avgjørelse er ikke gjenstand for anke.

§ 4.

a- De fastlønnete tillitsmenn (kvinner og funksjonærer betaler inn til pensjonskassa 6 pst. av den lønn de til en hver tid oppbeholder i organisasjonen.

- b) Arbeidernes faglige Landsorganisasjon betaler inn til pensjonskassa av forbundenes månedskontingent til Landsorganisasjonen 8 øre pr. måned for helt betalende og 4 øre pr. måned for halvt betalende medlemmer.
- c) Likeså betaler Landsorganisasjonen og de organisasjoner som står tilsluttet den månedlig 6 pst. av de beløp som hver av dem betaler ut i lønninger til stillinger og tillitsverv som omfattes av pensjonsordningen.
- d) Når nye forbund eller foreninger tilsluttes Landsorganisasjonen og dermed kommer inn under pensjonsordningen, betaler disse ved tilmeldinga et engangstilskudd, svarende til 10 pst. av det beløp som ble betalt ut som lønninger til funksjonærer og tillitsmenn det siste år før tilmeldinga. Oppretter tidligere tilsluttede organisasjoner nye stillinger betales på tilsvarende måte et engangstilskudd på 10 pst. av årslønnen for den nye stillinga.
- e) Forbundene er overfor kassa ansvarlig for at de tilsluttede foreninger oppfyller sine forpliktelser etter foranstående bestemmelser. På samme måte er Landsorganisasjonen ansvarlig for at samorganisasjonene oppfyller sine foran oppregnede forpliktelser overfor kassa.

§ 5.

Det påhviler organisasjonene gjennom de respektive forbund og Landsorganisasjonen ved hvert års utgang å sende inn til pensjonskassa spesifisert oppgave over ansatte tillitsmenn og funksjonærer med angivelse av navn, alder og lønn for hvert enkelt medlem og øvrige opplysninger eller erklæringer som styret måtte forlange.

Endringer i de således meddelte oppgaver i årets løp skal meldes til pensjonskassas styre senest ved utgangen av den måned hvor endringa er foretatt.

§ 6.

Personer som er medlemmer av andre godkjente pensjonskasser kan ikke tas opp som medlemmer av denne kasse. Med denne begrensning er medlemsskap i kassa obligatorisk for de stillinger som omfattes av pensjonsordningen.

§ 7.

- a) Alderspensjon betales etter følgende regler:
 1. Tillitsmenn og funksjonærer som fratrer sine stillinger etter minst 20 års tjenestetid i fagorganisasjonen og etter fylte 65 år får full alderspensjon.
 2. Fratrer et medlem som nevnt i punkt 1 sin stilling etter oppnådd pensjonsalder uten å ha den forutsatte tjenestetid, får han en redusert alderspensjon som er $\frac{1}{20}$ av full pensjon ganger antallet av tjenesteår. Dog utbetales ingen alderspensjon hvor tjenestetida er under 5 år.
 3. Vil en organisasjon velge eller ansette som tillitsmann eller funksjonær en person som ikke kan oppnå full tjenestetid etter foranstående regler, har vedkommende organisasjon høve til å betale innskudd (jfr. § 4 a og c) for de år som mangler. Etterbetaling skjer i tilfelle med et engangsbeløp som må erlegges samtidig med at kassas styre underrettes om valget eller ansettelsen (jfr. § 5).
 4. Fratrer et medlem sin stilling etter minst 10 års tjenestetid, men uten rett til straks begynnende pensjon, tilkommer det ham en oppsatt alderspensjon. Har medlemmet fylt 55 år ved fratredelsen utgjør den oppsatte alderspensjon et beløp som beregnes etter tjenestetida på samme måte som anført foran under punkt 1 og 2. Har medlemmet ikke fylt 55 år ved fratredelsen, utgjør den oppsatte alderspensjon en så stor del av den pensjon han ville ha fått om han var blitt i tjenesta til 65 år, som antall forløpne tjenesteår utgjør av det antall tjenesteår han ville ha fått ved 65 år. Ansiennitetstillegg som ville løpet på etter fratredelsen og personlige tillegg som det ikke har vært betalt innskudd for i minst 5 år tas ikke i betraktning.
 5. Som tjenestetid regnes den tid hvori vedkommende har innehatt stilling i fagorganisasjonen, som går inn under pensjonsordningen. Tjenestetid kan ikke opptjenes før det fylte 20. år og ikke etter fylte 65. år.

Midlertidig fravær fra tjenesten med invalidepensjon medregnes i tjenestetida. Del av tjenesteår på et halvt år eller mer regnes som et helt år. Mindre del av tjenesteår regnes ikke.

- 6. Er et medlem gått over i annen hovedstilling utenom organisasjonen betales alderspensjon ikke så lenge vedkommende innehar sådan stilling.
- b) Fratrer et medlem sin stilling fordi hans arbeidsevne er gått tapt eller er blitt vesentlig satt ned grunnet sjukdom eller invaliditet, tilkommer det ham invalidepensjon etter følgende regler:
 1. Invalidepensjon betales i alminnelighet ikke før invaliditeten har foranlediget minst 1 års arbeidsfravær, dog kan styret i spesielle tilfelle innrømme pensjon fra et tidligere tidspunkt, særlig hvis det er grunn til å anta et nærmere årsaksforhold mellom invaliditeten og tjenesta.
 2. Ved krav om invalidepensjon plikter medlemmet å underkaste seg den legeundersøkelse som styret finner nødvendig og ellers å skaffe de opplysninger som styret anmoder om. Blir invalidepensjon betalt ut, må den pensjonerte skaffe helbredserklæring fra lege som styret godkjenner og eventuelle andre erklæringer eller opplysninger, så ofte styret forlanger det.
 3. Viser det seg av innhentede legeerklæringer eller andre opplysninger at det er inntrått vesentlig forandring i et invalidepensjonert medlems arbeidsevne skal styret ta opp spørsmålet om vedkommendes fortsatte invalidepensjon og dennes eventuelle størrelse til ny behandling. Viser det seg at betingelsene for å yte invalidepensjon ikke lenger er til stede, hører pensjonen opp.
 4. Er invaliditeten kalt fram forsettlig av medlemmet, eller trer den inn inna 2 år etter vedkommendes inntreden i kassa som følge av sjukdom eller svakelighet som forelå ved innmeldelsen, avgjør styret hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning invalidepensjon skal betales ut.
- c) Enkepensjon betales til gjenlevende ektefelle etter en pensjonsberettiget eller pensjonert funksjonær eller tillitsmann så langt:
 1. Vedkommende har vært vesentlig forsørget av avdøde.
 2. Ekteskapet er gått inn før medlemmet fylte 60 år, eller før vedkommende inna fylte 60 år fratrådte sin stilling i organisasjonen, og minst 6 måneder før dødsfallet.

Enkepensjon faller bort hvis den gjenlevende ektefelle går inn i nytt ekteskap.

Hvor et avdød medlem har vært skilt og senere giftet seg igjen, avgjøres enkepensjonens fordeling mellom de gjenlevende ektefeller etter de til en hver tid gjeldende regler i ekteskapslovgivningen.
- d) Barnpensjon betales til barn etter avdød pensjonsberettiget eller pensjonert funksjonær eller tillitsmann (kvinne). Barnpensjonen faller bort når barnet fyller 18 år. Med barn menes så vel avdødes egne barn, som størbarn og adoptivbarn, når disse er blitt adoptert før medlemmets fylte 60 år eller før vedkommende inna fylte 60 år fratrådte sin stilling i organisasjonen, og minst 6 måneder før dødsfallet.

§ 8.

Pensjonene beregnes på grunnlag av den til en hver tid for vedkommende stilling gjeldende årslønn medregnet personlige tillegg som det har vært betalt innskudd for i de siste 5 år før fratredelsen.

- a) Full alderspensjon etter § 7 a utgjør 60 pst. av pensjonsgrunnlaget.
- b) Størrelsen av invalidepensjon etter § 7 f fastsettes av styret. Den kan ikke settes høyere enn til det beløp vedkommende ville fått i alderspensjon, om han var blitt i tjenesta til sitt fylte 65 år, og ikke lavere enn til tredjedelen av dette beløp. Innafor disse grenser blir pensjonen å fastsette under omsyn til invaliditetsgraden, invaliditetsårsaka og medlemmets tjenestetid. Invaliditet som ikke har satt med ervervsevna med minst $\frac{1}{4}$ berettiger ikke til invalidepensjon.

- c) Enkepensjon etter § 7 g utgjør 35 pst. av pensjonsgrunnlaget, dog ikke i noe tilfelle mer enn $\frac{7}{12}$ av den alderspensjon avdøde ville ha fått om han hadde nådd pensjonsalderen. Ved utregning av den alderspensjon vedkommende ville ha fått ved pensjonsalderen tas ikke i betraktning ansiennitetstillegg som ville løpet på om han hadde levd eller personlige tillegg som det ikke har vært betalt innskudd for i minst 5 år før dødsfallet.
- d) Barnpensjon etter § 7 h betales ut med en årlig sum av kr. 200.00 for hvert barn, dog ikke over kr. 800.00 til sammen. Er begge foreldre døde, fordobles disse beløp.

Alle pensjoner utbetales etterskuddsvis pr. måned til og med månedsdagen etter den pensjonsberettigedes død, og i øvrig mot de kvitteringer og attester som styret måtte forlange. Barnpensjon betales ut barnas verge.

§ 9.

Trer et medlem fra sin stilling i organisasjonen uten å oppnå pensjonsrett (jfr. § 7), betaler pensjonskassa det beløp vedkommende personlig har betalt inn til pensjonskassa uten renter. Trer vedkommende inn på ny i stilling som går inn under pensjonsordningen regnes vedkommendes tidligere tjenestetid ikke med ved beregning av pensjonsrett etter § 7, med mindre det tilbakebetalte beløp på ny betales inn i kassa. Ved fratreden grunnet dødsfall foretas ingen tilbakebetaling.

Innskudd i kassen som er foretatt i henhold til § 4 b, c og d tilbakebetales ikke. Trer en tillitsmann eller funksjonær midlertidig ut av tjenesten med permisjon, kan vedkommende for et tidsrom av inntil 5 år opprettholde sitt medlemskap i pensjonskassen under forutsetning av at denne i permisjonstiden fra medlemmet og hans organisasjon får innbetalt de beløp som er omhandlet i § 4 a og c, tilsammen 12 pst. av vedkommendes lønn.

§ 10.

Hvis en tilmeldt organisasjon uttrer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, opphører dermed vedkommende organisasjons funksjonærers og tillitsmenns adgang til fortsatt medlemskap i pensjonskassen. Den uttrådte organisasjon er overfor kassen forpliktet til å overta dennes forpliktelser overfor de medlemmer som fremdeles tjenestgjør i den mot å få overført fra pensjonskassen disse medlemmers personlige innskudd (§ 4 a).

Overfor funksjonærer eller tillitsmenn som før sådan uttreden har fra-trådt sine stillinger med pensjonsrett garanterer pensjonskassen deres opparbeidede pensjonsrettigheter mot regress hos den uttredende organisasjon.

§ 11.

Må kassen likvidere, skal kassens midler, etter at omkostningene ved likvidasjonen er dekket, komme kassens pensjonister og øvrige pensjonsberettigede funksjonærer og tjenestemenn og deres etterlatte til gode.

De nærmere regler for likvidasjonen skal fastsettes av Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap etter forholdene på den tid da likvidasjonen finner sted. Forslag til slike regler skal utarbeides av kassas styre etter innhentet uttalelse fra forsikringsteknisk sakkyndig. Reglene må for å bli gyldige ha sådan stadfestelse som kassas godkjennelse måtte forutsette.

§ 12.

I pensjonskassas regnskap skal under status oppføres et forsikringsfond. Differansen mellom kassas utgifter og inntekter for hvert regnskapsår skal avsettes til dette fond inntil det er blitt så stort at det etter forsikringsteknisk beregning gir full dekning for kassas løpende og framtidige forpliktelser like overfor dem som er opptatt som medlemmer av kassa. Det tas herunder omsyn også til kassas påregnelige framtidige inntekter. De nærmere regler og grunnlag for forsikringsfondets beregning fastsettes av styret etter innhentet uttalelse fra forsikringsteknisk sakkyndig.

Etter at avsetning er foretatt til forsikringsfondet i så stor utstrekning at det er kommet opp i sitt fulle beløp, skal overskytende beløp avsettes til et

sikkerhetsfond. Hvis sikkerhetsfondet måtte komme til å overstige 7 pst. av forsikringsfondet skal det nærmere undersøkes om innbetalingene til kassen kan nedsettes.

Forsikringsteknisk underskudd i kassa dekkes av sikkerhetsfondet i den utstrekning det er mulig.

Kassa skal være underlagt forsikringsteknisk kontroll. Minst hvert 5. år skal kassas økonomiske stilling undersøkes av forsikringsteknisk sakkyndig. Hvis én eller flere slike undersøkelser gir grunn til å anta at det økonomiske grunnlag for kassa er for svakt, skal styret ta opp til overveielse hvilke foranstaltninger som bør tas og fremme forslag herom til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap.

§ 13.

- a) Er et medlem eller en pensjonsberettiget eller en av de organisasjoner hvis tillitsmenn og funksjonærer omfattes av pensjonsordningen misfornøyd med vedtak som er truffet av pensjonskassas styre, kan saka innankes for pensjonskassas ankenemnd, når vedtaket antas stridende mot lovene eller mot rettskrav som grunner seg på dem.

Anke må finne sted innen 6 uker etter at vedkommende har fått beskjed om vedtaket, og adgangen til å anke.

- b) Ankenemnda består av 3 medlemmer. Ett medlem oppnevnes av Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap, ett medlem blant pensjonskassas medlemmer oppnevnes av den som anker, og ett medlem oppnevnes av Arbeidsrettens formann. Ingen av pensjonskassas styres medlemmer kan oppnevnes som medlem av ankenemnda. Representantskapets oppnevne foretas for 2 år ad gangen. Samtidig oppnevnes varamann.
- c) Ankenemndas avgjørelse er endelige. De av nemnda behandlede tvister kan ikke bringes inn for domstolene. Nemnda skal begrunne sine avgjørelser. De interesserte parter skal gis adgang til å uttale seg før avgjørelsen.

§ 14.

Eventuelle endringer i disse lover kan foretas av Arbeidernes faglige Landsorganisasjons representantskap med forbehold av sådan offentlig stadfestelse, som kassas godkjennelse måtte forutsette.

Kassas medlemmer vil være forpliktet til å finne seg i slike endringer i pensjonsordningen, som måtte følge av eventuelle framtidige lovendringer.

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling om endring og tillegg i lovene for pensjonskassa i fagorganisasjonen:

Sekretariatet besluttet å anbefale representantskapet å tiltre pensjonskomitéens innstilling med følgende endringer og tilføyelser:

1. § 1, første avsnitt, får følgende tekst:

«Den norske fagorganisasjons pensjonskasse er en av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon garantert kasse, som har til formål å betale pensjoner etter nedenstående regler til tillitsmenn og funksjonærer i fagorganisasjonen og deres etterlatte.»

2. Etter annet punktum i § 2 tilføyes:

«Valget foretas for kongressperioden ved skriftlig avstemning blant de pensjonsforsikrede. De pensjonsforsikrede velger for samme periode og på samme måte et utvalg på 3 medlemmer som har i oppdrag å framkomme med innstilling på styrerepresentant for de pensjonsforsikrede. Innstillingen skal inneholde 3 navn. Første innstilling utsendes av den av styret nedsatte forberedende pensjonskomité. På samme måte velges varamann for de pensjonsforsikredes styrerepresentant.»

4. punktum i § 2 gis følgende tilføyelser:

«Intet medlem av styret kan delta i behandling av sak som vedrører hans personlige pensjonsforhold, eller hvor han for øvrig etter vanlige regler kan ansees inhabil.»

Siste punktum i § 2 får følgende tilføyelse:

«Styrets beretning og rekneskap skal være tilgjengelig for de pensjonsforsikrede.»

3. § 4 d gis følgende tilføyelse:

«Styret kan for øvrig pålegge nye forbund eller foreninger ekstrinnbetalinger dersom det ved forsikringsteknisk berekning ved innmeldingen viser seg at de nye medlemmers pensjonsrettigheter på grunn av alder og tjenestetida ikke kan ansees dekket ved innbetalingene til kassa for disse medlemmer.»

4. I § 8 b nest siste linje rettes ordet «ervervsevnen» til «arbeidsevnen».

5. § 10 gis følgende ordlyd:

«Hvis en tilmeldt organisasjon uttrer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, opphører dermed vedkommende organisasjons funksjonærer og tillitsmenns adgang til fortsatt medlemsskap i pensjonskassa.

Den uttrådte organisasjon er overfor kassa forpliktet til å overta dennes forpliktelser overfor de medlemmer som framleis tjenestegjør i den, mot å få overført fra pensjonskassa den for disse medlemmer oppsamlede premiereserve forsikringsteknisk bereknet på grunnlag fastsatt av styret og godkjent av Sosialdepartementet. Overføringen finner sted så snart pensjonsordningen for den uttreddende organisasjon er bragt i orden ved opprettelse av pensjonskasse med samme offentlige godkjennelse som for denne kasse eller ved tekning av pensjonsforsikring i godkjent selskap. Hvis en slik pensjonsordning ikke skulle komme i stand, anvendes midlene i pensjonsøyemed til beste for medlemmene slik som kassas styre med Sosialdepartementets samtykke måtte bestemme.

Overfor funksjonærer eller tillitsmenn som før sådan uttredd har fratrådt sine stillinger med pensjonsrett, garanterer pensjonskassa deres opparbeidede pensjonsrettigheter mot regress hos den uttreddende organisasjon for den del som ikke ansees dekket ved organisasjonens og vedkommende funksjonærers eller tillitsmenns innbetalinger, forsikringsteknisk bereknet på grunnlag fastsatt av styret og godkjent av Sosialdepartementet.»

6. § 11 i utkastet settes til slutt og blir § 14.

Utkastets § 12, 13 og 14 rykker opp som § 11, 12 og 13.

7. I utkastets § 12 (nå § 11), annet punktum, rettes uttrykket «utgifter og inntekter» til «inntekter og utgifter».

8. De nye statutter gjøres gjeldende fra 1. oktober 1939 for samtlige pensjonister og pensjonsforsikrede. Dog skal ingen av dem som nå har pensjon, få denne pensjon satt ned som følge av at de nye statutter trer i kraft.

Pensjonskassa:

6 pst. av det som er utbetalt i lønninger til forbundenes, foreningenes, Landsorganisasjonens og samorganisasjonenes tillitsmenn og funksjonærer for 1938.

Arbeidsmannsforbundet	kr.	2 330.50
Baker- og Konditorforbundet	«	840.02
Beklædningsarbeiderforbundet	kr.	1 195.20
Konfeksjonsarbeidernes Forening, Bergen	«	240.00
Konfeksjonsarbeidernes Forening, Oslo ...	«	649.15
Skreddersvennenes Forening, Oslo	«	300.00
	«	2 384.35
Bokbinder- og Kartonnasjearb.forbundet ..	kr.	921.78
Oslo Bokbinderforening	«	624.17
	«	1 545.95
Bygningsarbeiderforbundet	kr.	4 102.20
Bygningssnekkernes Forening, Oslo	«	600.00
Forskallingsnekkernes Oppk., Oslo	«	1 580.70
Industrigruppen, Bergen	«	639.17
—«— Oslo	«	1 421.16
—«— Stavanger	«	348.00
—«— Trondheim	«	348.19
Kristiansand Bygningsarbeiderforening ...	«	1 237.02
Malersvennenes Forening, Bergen	«	270.00
Malersvennenes Forening, Oslo	«	684.00
Malersvennenes Oppmålingskontor	«	1 604.78
Rørleggernes Forening, Bergen	«	388.80
Rørleggernes Forening, Oslo	«	3 095.88
Snekker- og Tømrernes Forening, Bergen..	«	360.00
Sten-, Jord- og Cementarb. Forening, Bergen	«	943.20
Sten-, Jord- og Cementarb. Forening, Oslo	«	5 333.76
Tømrernes Fagforening, Oslo	«	4 457.40
	«	27 414.26
Centralforeningen for Boktrykkere	kr.	1 375.50
Den typografiske Forening, Oslo	«	1 352.04
	«	2 727.54
Formerforbundet	«	848.40
Gullsmedarbeiderforbundet	«	455.95
Handels- og Kontorforbund	kr.	5 950.08
—«— Bergens avdeling	«	451.80
	«	6 401.88
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet ..	kr.	2 274.41
—«— Stedlige styre, Oslo	«	1 279.20
—«— Bergens avdeling	«	329.90
	«	3 883.51

Høvlariarbeiderforbundet	kr.	1 388.40
Jern- og Metallarbeiderforbundet	kr. 3 997.54	
—«— Bergens avdeling	« 554.40	
—«— Fredrikstad avdeling	« 195.00	
—«— Oslo avdeling	« 1 201.82	
Bilarbeidernes Forening, Oslo	« 297.65	
Jern- og Metalls Stavanger avdeling	« 360.00	
—«— Trondheims avdeling	« 261.01	
	«	6 867.42
Jernbaneforbundet	«	895.80
Kjemisk Industrierarbeiderforbund	«	3 611.92
Kjøttindustriarbeiderforbundet	kr. 653.90	
Oslo Kjøttindustriarbeiderforening	« 293.76	
	«	947.66
Kommuneforbundet	kr 3 549.56	
Frisørenes Fagforening	« 531.00	
Oslo Sporveisbetjenings Forening	« 617.70	
	«	4 698.26
Litografisk og Kjemigrafisk Forbund	«	611.28
Lokomotivmannsforbundet	«	234.00
Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	«	2 617.80
Papirindustriarbeiderforbundet	«	2 476.00
Postforbundet	«	235.20
Sjømannsforbundet	kr. 3 857.10	
Antwerpen avdeling	« 777.60	
Bergens avdeling	« 705.60	
Cardiff avdeling	« 388.80	
Hamburg avdeling	« 716.40	
Haugesund avdeling	« 795.84	
Larvik avdeling	« 388.80	
London avdeling	« 716.40	
Newcastle avdeling	« 388.80	
Oslo avdeling	« 1 501.20	
Sandefjord avdeling	« 516.60	
Skien avdeling	« 396.00	
Stavanger avdeling	« 367.20	
Trondheim avdeling	« 367.20	
Tønsberg avdeling	« 452.10	
Ålesund avdeling	« 367.20	
New York avdeling	« 1 044.00	
	«	13 746.84
Skinn- og Lærarbeiderforbundet	«	420.00
Skog- og Landarbeiderforbundet	«	3 954.27
Skotøiarbeiderforbundet	kr. 596.68	
Skotøiarbeidernes Forening, Oslo	« 387.06	
	«	983.74

Stenindustriarbeiderforbundet	kr.	576.47
Tekstilarbeiderforbundet	kr. 1 982.59	
Nydalen Tekstilarbeiderforening	« 290.28	
Oslo Tekstilarbeiderforening	« 312.00	
	«	2 584.87
Telegraf- og Telefonforbundet	«	864.14
Tobakkarbeiderforbundet	«	379.80
Transportarbeiderforbundet	kr. 2 769.22	
Bergens Losse- og Lastearbeiderforening ..	« 754.62	
Bergens Transportarbeiderforening	« 578.04	
Bodø Transportarbeiderforening	« 240.00	
Drammens Bryggearbeiderforening	« 264.96	
Fredrikstad Stuararbeiderforening	« 270.00	
Haugesund Havne- og Transportarb.forening.	« 346.80	
Kr.sand Havne- og Transportarb.forening ..	« 312.00	
Oslo Bryggearbeiderforening	« 1 120.00	
Oslo Transportarbeiderforening	« 2 037.96	
Porsgrunn og Omegns Stuerforening	« 411.00	
Sarpsborg Losse- og Stuerforening	« 276.00	
Stavanger Havnearbeiderforening	« 180.00	
Tromsø avdeling	« 270.00	
Trondheim avdeling	« 300.00	
	«	10 430.60
Treindustriarbeiderforbundet	«	955.20
Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	kr. 806.40	
Elektriske Montørers Fagforening	« 990.00	
	«	1 796.40
Murerforbundet	kr. 1 395.84	
Mursvennenes Fagforening, Bergen	« 952.20	
Murarbeidernes Forening, Oslo	« 820.80	
Murernes Union, Oslo	« 1 651.68	
« Akers avdeling	« 410.40	
	«	5 230.92
Musikerforbundet	«	79.20
Landsorganisasjonen	«	9 267.08
<i>Samorganisasjonene:</i>		
Aust-Agder	kr. 293.10	
Bergen og Fylkene	« 1 637.65	
Buskerud	« 542.40	
Finnmark	« 270.00	
Hedmark	« 606.10	
Namdalen og Helgeland	« 264.00	
Nordland	« 600.19	
Oppland	« 342.00	
Oslo og Akershus	« 1 457.31	
Rogaland	« 1 032.06	
Nordmøre	« 240.00	

Romsdal		kr.	240.00
Sunnmøre		«	240.00
Sørlandet		«	630.00
Telemark		«	636.00
Troms		«	270.00
Trøndelag		«	1 313.48
Vestfold		«	808.80
Østfold		«	912.00
			kr. 12 335.09

Forbundene og foreningene..	kr.	115 418.55
Landsorganisasjonen	«	7 530.08
O. L.s revisjon	«	1 737.00
Samorganisasjonene	«	12 335.09

Kr. 137 020.72

I. B. Aase: Den forrige komité som etter sekretariatets anmodning utredet saka om en pensjonskasse for fagorganisasjonens tillitsmenn og funksjonærer, manglet det grunnlag som skal til for beregning av en slik kasse. Vi hadde det danske og svenske system og disse ble benyttet som rettesnor for våre statutter og også når det gjaldt det økonomiske grunnlag. I Sverige var det basert på 2 og 4 øre pr. måned, i Danmark på 5 prosent fra de pensjonsberettigede og 5 prosent fra Landsorganisasjonen. Vi benyttet oss da av henholdsvis 2 og 4 øre for halvt- og heltbetalende og 5 prosent i forsikringspremie fra kassens medlemmer. Dermed mente vi å være på den sikre sia, idet vi reknet med at det ville komme inn en årlig premieinntekt av 10 prosent av samtlige utbetalte lønninger. Spørsmålet oppsto om å få kassa godkjent av departementet, for derved å få den innbetalte premie fratrasket i skatten. Jeg kjenner for øvrig ikke til annet enn at dette har vært godkjent av ligningsmyndighetene. På kongressen i 1938 ble det vedtatt følgende: Kongressen bemyndiger Landsorganisasjonens representantskap til å foreta de endringer og suppleringer av pensjonskassas statutter som måtte vise seg hensiktsmessig eller påkrevd i forbindelse med kassas godkjennelse av departementet. Representantskapet har således fått kongressens bemyndigelse til å foreta de forandringer og suppleringer som det finner nødvendig. Vi henvendte oss så til aktuar Olav Bøe med anmodning om å foreta en forsikringsteknisk beregning samt å gjennomgå statuttene for å bringe på det rene i hvilken utstrekning disse måtte suppleres eller endres for å stå i samsvar med de krav de offentlige forsikringsmyndigheter stiller. Aktuar Bøes beregninger framgår av den innstilling som er sendt representantskapets medlemmer. Siste beregning fra Bøe viser at det forsikringstekniske underskudd i januar 1938 var kr. 2 260 726.81, siden er det øket med 190 000 kroner med 20 års tjenestetid. Etter aktuar Bøes beregning må en ha en innskuddsprosent av 16.5. Hertil kommer i tillegg amortisasjonskvoten av den manglende premie-

reserve. Hvis en forutsetter en samlet lønn for tillitsmenn og funksjonærer i 1939 vil utgjøre kr. 2 365 000.00, vil utgiftene til pensjonsordningen stille seg slik:

16.5 prosent av kr. 2 365 000.00 =		kr. 390 225.00
Amortisasjonsbeløp av manglende premiereserve anslått til		« 133 000.00
		Kr. 523 225.00

Herav dekkes av

a) tjenestemennene 6 prosent av kr. 2 365 000.00	kr. 141 900.00	
b) Landsorganisasjonen, forbundene, avdelingene og samorganisasjonene 6 prosent av kr. 2 365 000.00	« 141 900.00	
c) Landsorganisasjonen, 8 øre pr. måned for helt- og 4 øre pr. måned for halvtbetalende medlem, anslått å kunne settes til 10 prosent av kr. 2 365 000.00	« 236 500.00	
		« 520 300.00
		Udekket kr. 2 925.00

Men selv med denne store inntekt vil det gå 20—25 år før hele underskuddet er opparbeidet. Vi har på grunnlag av de forskjellige omsyn som nødvendigvis må tas, foretatt visse endringer med omsyn til utbetaling av pensjonene. Det er nå satt 10 års tjenestetid for utbetaling av pensjon. Dette har vi måttet forandre til 20 år og alderen er satt til 65 år. På den annen sia har vi bedret pensjonen noe når det gjelder enker. Det er videre åpnet adgang for tillitsmenn og funksjonærer med kortere tjenestetid til å opptjene en tilsvarende avkortet pensjon. Etter 15 års tjenestetid opptjener en 15/20 eller 3/4 av full pensjon. Etter 10 års tjenestetid opptjener en 10/20 eller halvdelen av full pensjon. Dette er den viktigste reduksjon som er foretatt i ytelsene. I første rekke gjennom denne endring har det vært mulig å få nedsatt den normale premieinntekt fra 18 til 16.5 prosent av lønningsbudsjettet. Aktuar Bøe har overfor styret nevnt muligheten av å utvide den tjenestetid som skulle til for full pensjon til 25 år, hvorved innskuddsprosenten ville kunne nedsettes ytterligere til 15.6 prosent. I betraktning av de spesielle forhold som imidlertid gjør seg gjeldende i fagorganisasjonen har styret ikke funnet det forsvarlig å tilrå en så sterk utvidelse av tjenestetida. Inntektsmulighetene er foreslått utvidet ved følgende nye inntektsposter:

a) Landsorganisasjonens tilskudd har hittil vært 4 øre pr. måned for heltbetalende og 2 øre pr. måned for halvtbetalende. Styrets forslag innebærer at dette tilskudd må fordobles så lenge inntil kassa er kommet i forsikringsteknisk balanse. b) Tillitsmenns og funksjonærers innskudd har hittil utgjort 5 prosent av lønna. Prosentsatsen foreslås forhøyet til 6 prosent. c) Det foreslås videre at samtlige tilsluttede organisasjoner til kassa innbetaler 6 prosent av de beløp hver av dem betaler i lønninger til stillinger og tillitsverv som omfattes av pensjons-

ordningen. Dette er en helt ny post. Oppgave over hva de 6 prosent vil medføre i merutgift for organisasjonene er etter de lønnsoppgaver som foreligger for 1938 omdelt til representantene. d) Da pensjonskassa startet innbetalte samtlige organisasjoner et engangs tilskudd på 10 prosent av sine lønningsutgifter i 1935. Senere har 2 forbund meldt seg inn i Landsorganisasjonen og dermed også i pensjonskassa. Det er truffet den ordning med begge disse forbund, at de har gått med på å betale et tilsvarende engangs innskudd. Styret foreslår dette fastslått i lovene som alminnelig regel ved nyinnmeldelser, som også skal gjelde hvor tidligere tilsluttede organisasjoner oppretter nye stillinger. Utenom dette er det nye utkast på en rekke punkter langt mer utførlig enn det gamle utkast. Denne sida ved omarbeidelsen er i alt vesentlig skjedd etter konferanse med den forsikringstekniske konsulent og har tatt sikte på å bringe statuttene for fagorganisasjonens pensjonskasse i samsvar med de regler som ellers gjelder for tilsvarende kasser og med de krav som stilles fra det offentlige overfor kasser av denne art. I dag er det 304 lønnede tillitsmenn og 205 lønnede funksjonærer, en øking fra mars 1936 på 120 medlemmer i kassa. Ved starten overtok kassa 18 pensjonister. I dag er det 30 pensjonister i kassa. Hadde en på et tidligere tidspunkt tatt de her nevnte forskjellige forhold opp til drøfting hadde kassa sjølsagt i dag stått bedre, om den allerede fra starten hadde vært beregnet på forsikringsmessig basis.

Omar Gjestebø: Dette er i grunnen et nokså sørgelig kapittel å ta fatt på. Men det går ikke godt an å skyld på noen enkelt. Vi har vel noen skyld alle etter de vedtak vi i sin tid har vært med på. Men når vi ser på utredningen nå, så reiser spørsmålet seg slik for meg om dette representantskap har noen rett til å gjøre vedtak som så vesentlig forandrer denne kasse. Vi erindrer det sirkulære som i sin tid utgikk og som dannet grunnlaget for uravstemningen over vedtektene for pensjonskassa. I punkt b i § 4 kommer bl. a. en så vesentlig forandring som at Landsorganisasjonen skal øke tilskuddet med 100 prosent. Men i tillegg hertil kommer så videre at forbundene som en ekstraordinær utgift får disse 6 prosent å betale av samtlige lønninger. Det er min faste overbevisning at representantskapet ikke bør ta seg denne myndighet. Det er faktisk en helt ny pensjonskasse som her foreslås opprettet. Spørsmålet som derfor straks melder seg er om det er riktig av representantskapet å fatte noe vedtak her. Det er et spørsmål om ikke saka på denne måte må gå til samtlige Landsorganisasjonens medlemmer på ny. En annen ting er sjølve det forhold at alle de som her skulle nyte godt av denne kasse, nå må være med å øke sin innsats. Jeg mener at representantskapet er svært lite mobilt til å ta noe standpunkt til dette. Hvis representantskapet således som jeg mener det, ikke finner det riktig å ta avgjørelse, så bør saka sendes tilbake til nemnda og at den så søker å finne fram til en pensjonskasse som ikke bringer så store utgifter selv om pensjonsbidraget skulle bli mindre.

Emil Torkildsen: Jeg vil i likhet med Gjestebø si at dette er en bedrøvelig affære. Opprettelsen av kassa slik som den fant sted var også egentlig imot kongressens vedtak iallfall ved den form som saka ble utsendt på. Vi nedstemte i vårt forbund det foreliggende forslag for

kassas statutter. Med de store endringer som her gjøres kan jeg ikke tro at representantskapet har noen som helst rett til å kunne pålegge forbundene å betale ekstra disse 6 prosent. Det er ingen av disse ting her som det haster med og beregningene er som det opplyses forsikringstekniske. Pensjonskassas inntekter overstiger ganske betydelig utgiftene og en kan da vanskelig forstå at det skal haste så svært med dette. Realiteten her er at aldersgrensen forhøyes fra 60 til 65 år. En må altså i realiteten ikke være over 45 år når en blir valt som tillitsmann, hvis en skal oppnå full pensjon. Ved siden av Landsorganisasjonens fordobling av dens innskudd, kommer så forbundenes tilskudd. På den annen side kommer at enkepensionene er nedsatt fra 40 til 35 prosent. Innstillingen som sist ble utsendt kan nærmest karakteriseres som lettsindig. Vi var ikke prinsipielt imot, men vi var uenig i innstillingen slik som den blev framlagt.

Emil Nyhus: Vi har behandlet denne sak i vårt forbundsstyre og er kommet til det resultat at det ikke lar seg forsvare å gå inn for dette. Er det nødvendig å foreta noen endring i pensjonskassa, så får en la det gå ut over pensjonens størrelse. Det er ingen tvil om at hvis kongressen hadde vist dette, så ville den ikke ha vedtatt opprettelse av kassa. Jeg tror det vil være vanskelig å kunne forsvare dette, særlig ut fra den så mye omtalte solidariske lønnspolitikk. Rekneskapene for kassa viser at inntektene stiger og det er ingen øyeblikkelig fare på ferde. Vi vil foreslå at satsene senkes med 10 prosent og at vi beholder 60 årsgrensen. Jeg opptrer følgende forslag: § 3 a: 60 prosent endres til 50 prosent. § 3 b: 40 prosent endres til 30 prosent. § 4. Satsene endres til: 5 år 15 prosent, 10 år 20 prosent, 15 år 25 prosent, 20 år 30 prosent. Endringene trer i kraft fra 1. januar 1940. Vi må dog først få en avgjørelse av representantskapet om det virkelig kan ta ansvaret for å sette innstillingen ut som vedtak.

Peder Birkeland, Oslo: Jeg var også en av dem som kritiserte det som først forelå i denne sak, for en måtte nokså hurtig kunne se at dette måtte bære galt avsted. Imidlertid vil det ikke være denne forsamling verdig nå å oppheve denne kasse. En må derfor se å finne fram til en utvei i denne sak. En skal også være merksam på at etter hvert som vi utsetter dette med å ta standpunkt til det faktisk foreliggende, så vil kassas stilling bli ennå vanskeligere. De samlede utgifter for organisasjonen vil bli de samme om forbundene hver enkelt hadde denne oppgave. Vi må derfor søke å komme fram til en ordning å løse dette kollektivt. Vi kan ikke oppløse pensjonskassa. Vi må finne vei ut av krisa og det vil være rimelig i den første tid å si at en måtte ha 25 års tjenestetid for å oppnå full pensjon. Hvis en så med tida kunne gå ned til 20 år vilde det sjølsagt være bra og bety en ny fordel for kassas medlemmer. Jeg vil også peke på det forhold at innskuddet nå blir tilbakebetalt et medlem som går ut av kassa før noen rettighet til pensjon er oppnådd. Det mener jeg er galt. Det burde ikke være adgang til å få det hele utbetalt.

B. Flood-Engelbrechtsen, Kristiansand: Nettopp det Birkeland var inne på vil jeg for min del understreke. Pensjonskassa ble startet med 18 pensjonister med en gang. Hvor mye skulle organisasjonene ha inn-

betalt for disse for at de kunne få sine pensjoner? Alt dette burde være ting en skulle ha utreket på forhånd. En inviterte jo forbundene til denne kassa, fordi det skulle bli billigere for forbundene som sådan. Det er dette som er det vesentlige for mig her ved bedømmelsen av saka og det som jeg mener har betydning. Vi ødelegger nå vesentlige fordeler ved kassa, som f. eks. ved å forhøye aldersgrensen fra 60 til 65 år. Forbundene burde ha fått oppgaver på forhånd slik at de virkelig også hadde innbetalt til pensjonskassa det som forsikringsmessig måtte til. Det er heller ikke riktig at forbundene på denne måte faktisk har veltet byrdene over på medlemmene. Prinsipielt er jeg enig med Gjestebys og Torkildsen i at vi vel neppe kan ta noen avgjørelse her om disse ting. Jeg er enig i at saka utsettes og at en ser nærmere på dette og så eventuelt forelegger det for neste fagkongress.

Emil Torkildsen foreslo: Forslaget om revisjon av fagorganisasjonens pensjonskasser lover utstår til avgjørelse på kommende kongress.

Erling Kiil: Jeg tror det er riktig å ta et tilbakeblikk over kassas tilblivelse og start. Kongressen besluttet en slik pensjonskasse, og det ble videre besluttet at Sekretariatet skulle utrede spørsmålet om statutter. Disse statutter ble så vedtatt ved uravstemning blant medlemmene. Ved siste kongress forsto en at disse lover ikke holdt og derfor ble det vedtatt som står på 1. side her fra Sekretariatet. Dette med pensjonskasser er et bedrøvelig kapittel overalt. I Sverige blir de også nødt til nå å få kassa i forsikringsteknisk stand. De har et forsikringsteknisk underskudd i dag på 13 millioner kroner. Det samme er forholdet i Danmark. Vi er også inne på den samme linje i vårt land som våre naboland og hvor det gjelder om at disse pensjonskasser bringes i forsikringsteknisk balanse. Det er også i vårt land fremme lovforslag som i løpet av kortere eller lengere tid vil bli vedtatt. Kassens styre fant det derfor riktig å utarbeide en oversikt over disse ting. Den 1. januar 1938 hadde kassa et forsikringsteknisk underskudd på kr. 2 260 726.81. I år er det oppe i 2.7 millioner og hvert år vil det stige med mellom 200 000 og 300 000 kroner. Vi vet hvordan det var med Statens pensjonskasse og jernbanens, hvor Stortinget har måttet gi direkte bevilgninger hvert år. Vi kunne ikke la det drive lenger med vår egen pensjonskasse. På trass av nedskjæringene vil en se at vi må op i 16.5 prosent. Når det så tales om at en nedskjæring på de forskjellige satser av 10 prosent skulde klare det, hva betyr så det? Jo, at en ville komme ned på en innskuddspremie av 14.9. Hvis en skal skjære ned slik så vil vi komme ned på en pensjon som vil være lik null. Det er sagt at en bør utsette saka. Sjølsagt kan en det, men en må da også være opmerksom på at en i realiteten utskyter dette oppgjør til kommende slekter. Enten må en ta forpliktelsene eller så oppheve kassa. Skal en utsette å ta forpliktelsene, så vil jeg si at det var bedre å oppheve kassa. Jeg tror det vil komme en verre dom over representantskapet om det utsetter saka, enn om det tar konsekvensen av det faktiske forhold at kassa er opprettet. Det er kongressen som har bemyndiget representantskapet til å foreta de endringer som det finner nødvendige av omsyn til spørsmålet om departementets godkjennelse av kassa.

Johan Ødegaard (Skog- og Landarbeiderforbundet) foreslo: Sekre-

tariatet pålegges til neste representantskapsmøte å legge fram en plan for avvikling av pensjonskassa.

Hans Eriksen: En skulle ikke tro at det er svært mange i denne sal som er med og gir sin tilslutning til forslag om pensjonskassas nedleggelse. Heller ikke blant arbeiderne tror jeg det er mange. Jeg syns det er rimelig at forbundene skal betale disse 6 pst. Ser vi tilbake på forholdene slik som det tidligere var, så var det ikke noe forbund som ikke på en eller annen måte understøttet de av sine tillitsmenn som gikk av. Da er det ikke noe urimelig i dette med 6 prosent. Jeg synes også at det var en rimelig ordning at jeg måtte betale 5 prosent av min lønn til pensjonskassa. Det tales så meget om det forsikringstekniske underskudd, men en har vel tatt noe godt i her? Det er meget sjelden at en fagforeningsmann kommer opp i 80 års alderen. En annen ting er det om vi kan sitte her og vedta disse endringer. Det er et spørsmål om det ikke er riktig å la sekretariatet se på dette til et senere representantskapsmøte og muligens til kongressen.

Aktuar Olav Bø: Med premiereservesystemet forstås en ordning hvorefter det til enhver tid er balanse mellom kontantverdien av pensjonskassas framtidige forpliktelser likeoverfor medlemmene på den ene side og kontantverdien av pensjonskassas framtidige innskudd (fra medlemmene sjøl og fra annet hold) tillagt avsatte fond på den annen side. De avsatte fond må da være så store at de dekker kontantverdien av alle løpende pensjoner og av den pensjonsrett som de øvrige medlemmene må ansees å ha tjent opp etter sitt medlemsskap i kassa. Premiereservesystemet vil også bli forlangt av det offentlige når kassa skal ha offentlig stadfestelse. Som det vil huskes ble Oslo kommune for kort tid siden av Regjeringa nektet godkjennelse på en ordning for kommunens arbeidere, som for en del var basert på utligningssystemet. Mynighetene er således interessert i å få en ordning her, derfor er det en vil fram til tilsyn med disse kasser.

Johan Ødegaard: Jeg har satt fram forslag fordi jeg mener det her må skapes klarhet i dette om kassa kan nedlegges og om vi således kan gjøre dette tilbaketog. Det er mange spørsmål i den forbindelse. Det er jo heller ikke bare tillitsmennene, men også funksjonærene som har rett til denne kasse. Vi har nå en gang pensjonskasse og må behandle den forsvarlig. Mitt forslag er kanskje noe for positivt om nedleggelse, men jeg kan gjerne forandre på det. Omsynet er alene å skape klarhet.

P. Ødegård foreslo: § 4, punkt b og c, i det framlagte forslag til lover vedtas. Pensjonens størrelse settes til 50 prosent av vedkommandes lønn. Dette gjøres gjeldende fra 1. januar 1940. — Sekretariatet anmodes om å utrede saka og forelegge den til avgjørelse for kommende kongress.

Bendik Øyan, Oslo: Det var nærmest sørgelig å høre på Gjestebys sjølloppoffrelse. Vi er alle mer eller mindre interessert i denne kasse og hva innstillingen angår, så har representantskapet tidligere fattet vedtak som går vel så langt som dette. Kassa har i dag vel 500 medlemmer og de har nå en gang gjort seg fortrolig med denne kasse. De jeg har talt med og det er flere, har ikke hatt noe imot 1 pst. mer. Det var ikke noe spørsmål for dem, men verre var det om kassa når en kom fram til det

tidspunkt at en skulle nyte godt av dette, ikke kunne holde forpliktelsen. Jeg ser av den framlagte oversikt at vårt forbund blir nr. 2, når det gjelder de 6 pst. av det som er utbetalt i lønninger til organisasjonenes tillitsmenn og funksjonærer for 1938. Jeg er derfor oppmerksom på at det er betenkelig av meg å anbefale dette. Men jeg gjør det fordi pensjonssaka er et stort sosialt gode, som vi alltid har vært enig om å arbeide fram. Fagkongressen har penset dette over til representantskapet. En må komme dit hen at en får en virkelig pensjonskasse. Representantskapet kan med fullt ansvar ta konsekvensen av dette og avgjøre saka i dag.

Omar Gjestebø: Jeg tror Øyan må ha misforstått meg litt. I det framlegg som ble sendt forbundene om denne sak, var det fastslått at prinsippet var vedtatt i 1934 på fagkongressen om opprettelse av pensjonskasse. Men så ble det med 158 stemmer vedtatt at saka vedrørende statuttens avgjørelse skulle sendes medlemmene til uravstemning. Og da er det et stort spørsmål for meg om vi kan vedta så vesentlige forandringer, som de vi her forelegges. Jeg er enig i pensjonskasse, men en må behandle disse ting forsvarlig. Det er ingen ting i veien for i dag å legge ned kassa. Det er penger nok å få tilbake og med renter. Men en skal være merksam på at det blir verre og verre ettersom tiden går. På den annen sida skal en være merksam på at vi har kongressens vedtak om at det skal være pensjonskasse. Forholdet var det da kassa startet at det rykket mange tillitsmenn inn i den, som var langt opp i åra, men som fikk grunnlaget bereknet fra den tid de ble ansatt eller valgt første gang. Videre fikk vi så med en gang en rekke pensjonsberettigede overført kassa. Jeg er enig i de endringer som er foretatt, men jeg mener at det er nødvendig å gå lenger. Men det må komme rundt til organisasjonene, til forbundene og foreningene, således at en kan komme tilbake med disse i ryggen. Vi bør under alle forhold ha forbundsstyrene med oss. Jeg vil foreslå: 1. Som en foreløpig ordning vedtas innstillingen med disse unntak: § 4 c utsettes. I § 7, punkt 1, endres 20 til 25 år. I § 7, punkt 2, endres $\frac{1}{20}$ til $\frac{1}{25}$. 2. Den oppnevnte nemnd får i oppdrag snarest å utarbeide nytt framlegg, som blir å behandle av neste representantskapsmøte. Framlegget sendes de tilsluttede organisasjoner god tid før representantskapsmøtet. — Ved å vedta innstillingen på denne måte vil vi forhindre at kassa påføres merutgifter og en får en riktigere organisasjonsmessig avgjørelse.

Viggo Hansteen: Jeg tror ikke det er hensiktsmessig under denne debatt å trekke fram de enkelte bestemmelser. Spørsmålet gjelder her om å ta standpunkt til sjølve framlegget fra komitéen. Jeg har forstått det slik at fagorganisasjonen er av den oppfatning at de som har et langt liv i organisasjonens tjeneste skal ha pensjon, når de ikke makter mer eller eventuelt går av tidligere, etter et langt virke. Om en derfor nedlegger denne kasse, så vil en nok på annen måte støtte disse som går av. Jeg tror representantskapet bør gjøre seg klart når det gjelder de tall vi her figurerer med, at utgifter av denne art vil fagorganisasjonen ha å rekne med. Når det gjelder de forskjellige innlegg så har jeg heftet mig ved at representantskapet ikke skulle kunne ta dette ansvar. På det grunnlag foreslår en så saken utsatt. Kunne en komme

bort fra ansvaret på denne måte, bare ved å utsette saken, så kunde jeg forstå det. Men slik er det jo ikke. En fortsetter jo å få innbetalinger til kassa og en sier til disse at de i sin tid skal få pensjon og så blir Landsorganisasjonen på denne måte ansvarlig. Utsetter en det til kongressen i 1941 så vil en ha atskillig større antall pensjonsberettigede. Vil en så på kongressen si at disse ikke kan gjøre rekning med pensjon? Forbundenes landsmøter rekner jo med pensjonskasse. Iallfall er det nødvendig gjennom dette representantskap å få orden i dette. Komitéen mener ikke at dette er det fullkomne. Det kan sikkert diskuteres. Men representantskapet må kunne fastslå innledningen om å komme fram til en ordning som kan bringe balanse. En kan ikke la dette drive på ubestemt tid. Ytelsene kan sjølsagt også diskuteres. Det første vi måtte gjøre da vi så kassens stilling var å heve aldersgrensen fra 60 til 65 år og tjenestetida fra 10 til 20 år. Det kan være spørsmål om ytterligere heving av aldersgrensen. Vi har også diskutert spørsmålet om hvordan underskuddet er oppstått. En må her merke seg at kassa med en gang fikk en rekke pensjonister, tillitsmenn som fikk ansiennitet fra første dag de var valgt i stillingene. Det ville ikke ha vært mulig for de enkelte forbund å dekke dette underskudd. Jeg vil så sterkt jeg kan henstille til representantskapet ikke å sette fagorganisasjonen i den gapestokk som det blir, hvis dette utsettes.

P. Aasvestad, Oslo: Vi får holde oss til det reelle her nemlig komitéens innstilling. Men jeg tror ikke det tjener noen hensikt å gå inn på noen endringer ved dette høve. Det vil lett kunne komme til å forkvakle det hele. Feilen er at vi forrige gang ikke hadde sakkyndig hjelp. Nå har vi fått den og resultatet er det som ligger foran oss. Jeg vil imidlertid ikke være med på idag å ta ansvaret for å stemme for denne innstilling uten at medlemmene har sett dette. Her er antydning forskjellige forslag, bl. a. om kassens opphevelse. Men en skal ikke glemme de løpende pensjoner. Er det dekning til dem? De må ha rett til å fortsette sin pensjon. Det er heller ikke riktig å frata de som har regnet med denne pensjon. Jeg vil foreslå: «Forslaget utsendes til uravstemning blant Landsorganisasjonens medlemmer og opptas til ny behandling på neste representantskapsmøte.» Da vil en slippe kritikk og uro i avdelingene som blant medlemmene. Det er ikke riktig at alle vi som er interessert i denne kasse, i dag skal ta stilling til dette.

Strek ble satt.

Johs. M. P. Ødegård: Det er 2 utsettelsesforslag — et om utsettelse til fagkongressen og et om å sende saken til uravstemning og så fremleggelse på neste representantskapsmøte. Kunne en ikke nå avgjøre det?

Olav Hindahl: Jeg hadde tenkt mig at Sekretariatet etter diskusjonen her i dag kunne se på saken til i morgen.

Peder Birkeland: Enten det nå gjelder utsettelse eller en annen behandlingsmåte av saken, så skal en være oppmerksom på at vår organisasjon ikke bare arbeider med det lønsmessige, men også på det sosiale område. Det går ikke an for denne organisasjon å løpe fra ansvaret eller å si at den ikke makter å skape orden i dette pensjonsforhold. Hvordan ville ikke det virke utad? Det vil i høy grad bli utbyttet mot

organisasjonen. Vi må ta konsekvensen av tidligere vedtak og jeg vil henstille at en tar ansvaret nå og får orden i disse forhold.

Emil Torkildsen: Det var sagt fra Øyan og Hansteen at når en foreslår utsettelse så var det for å løpe fra ansvaret. Det er sjølsagt ikke riktig. Det er klart at Landsorganisasjonen kan ta ansvaret for sitt vedkommende, men den kan ikke vedta hvilke uttellinger forbundene skal ta. Den kan ikke pålegge forbundene økonomiske utgifter på denne måte. Hva ville f. eks. på den andre siden pensjonskassa og Landsorganisasjonen si hvis et forbundsstyre nektet å betale denne større ytelse? Det er neppe noen som har adgang til å tvinge disse forbund. Det faktiske forhold er at vi tidligere alltid pensjonerte våre tillitsmenn, men så var det dette at vi skulle søke å få det mest mulig ensartet. Jeg vil anbefale utsettelse med den motivering at representantskapet ikke kan pålegge forbundene ytelser.

Josef Larsson: Fagkongressens vedtak går ut på å bringe pensjonskassa i forsikringsteknisk stand, og det har komitéen søkt å gjøre og vi har skjært ned på flere kanter. Derimot har vi ikke rørt noe ved prosent-satsene når det gjelder pensjonene. Skal vi ha pensjonskassa må vi bringe den i økonomisk forsvarlig stand. Vi kan ikke la det bli slik som hittil. Det står til oss å bringe den i orden, eller så å oppheve den. Det siste har neppe noe for seg. Det er allerede pekt på at forbundene tidligere har sørget for sine tillitsmenn når de har gått av og vi vil da tjene på dette å ha en fellesordning. Sjøl om det ser mørkt ut nå, så ville det være riktig å ta disse ytelser så kassa kommer i økonomisk stand, slik som den må være. En kan sjølsagt diskutere detaljene her, men representantskapet har kongressens bemyndigelse når det gjelder disse ting. Komitéen har alene utført det oppdrag den fikk av fagkongressen. Det er nå antydning at Sekretariatet skal se på saken på ny og det er da ikke nødvendig å si noe mer. Men en utsettelse må ikke vare lenger enn til neste representantskapsmøte som skal holdes i forbindelse med tariffsituasjonen og som så vidt jeg skjønner ikke blir om så lenge.

Georg Jacobsen, Halden: Det er naturlig at en ikke er i mot sjølve pensjonssaken, men derfor må en kunne få diskutere saken slik at det ikke blir en pensjonskasse som det står strid om innen våre organisasjoner. Jeg vil anbefale Gjestebys forslag.

I. B. Aase: Det har vært mange innvendinger og bemerkninger til komitéens forslag, og jeg vil ha sagt at det ikke er kommet uventet for oss i komitéen. Vi har lagt mye arbeide i dette for å nå fram til det resultat som foreligger. Skal en imidlertid få en pensjonskasse som vil bli godkjent av Staten, vil en ikke slippe billigere enn det som her foreslås. Det var ennå flere ting som det fra departementets side ble gjort bemerkninger til, men det ble frafalt, således bl. a. når det gjaldt medlemmer som går ut av kassa. Når det gjelder forbundenes tilbakebetaling av det forsikringstekniske beløp, som må til, så har vi drøftet også dette meget inngående i komitéen, men vi fant det ugjenomførlig og også urettferdig. De fleste forbund vil ikke kunne klare å innbetale det beløp. Når det gjelder et spørsmål som det å forhøye tjenestetiden fra 20 til 25 år så vil det ikke bety så meget. Ikke mer enn ca. 0.9 pst. Med 20 år

16.5 pst., med 25 år 15.6 pst. Når det gjelder eldre medlemmer som blir valgt til tillitsmenn, så sier vi i § 7, punkt 3: «Vil en organisasjon velge eller ansette som tillitsmann eller funksjonær en person som ikke kan oppnå full tjenestetid etter foranstående regler, har vedkommende organisasjon anledning til å betale innskudd for de år som mangler. Etterbetaling skjer i tilfelle med et engangsbetrag som må erlegges samtidig med at kassens styre underrettes om valget eller ansettelsen.» Hansteen var for øvrig inne på hvordan forbundene tidligere alltid pensjonerte sine tillitsmenn, så det er ikke nødvendig for meg å komme nærmere inn på det punkt. Jeg har ikke noe i mot det av Hindahl nevnte om å utsette saka til behandling i Sekretariatet og til framleggelse for representantskapet i morgen.

Debatten ble dermed avsluttet til Sekretariatet hadde sett på de innkomne forslag.

Møtet ble satt presis klokka 10.

FORMIDDAGSMØTET ONSDAG 27. SEPTEMBER

Dirigent: *Olav Hindahl.*

Møtet ble satt presis klokka 10.

Protokollen fra gårdsdagens ettermiddagsmøte ble referert ved sekretær *Lars Evensen* og uten bemerkninger godkjent.

Fortsatt behandling av pensjonskassa.

Olav Hindahl: Etter den diskusjon som ble ført igår, har sekretariatet sett på saken og har enstemmig sluttet seg til Omar Gjestebys forslag. Dette er sålydende: 1. Som en foreløpig ordning vedtas innstillingen med disse unnatak: § 4 c utsettes. I § 7, punkt 1 endres 20 til 25 år. I § 7, punkt 2, endres $\frac{1}{20}$ til $\frac{1}{25}$. 2. Den oppnevnte nemnd får i oppdrag snarest å utarbeide nytt framlegg, som blir å behandle av neste representantskapsmøte. Framlegget sendes de tilsluttede organisasjoner god tid før representantskapsmøtet.

Emil Torkildsen: Ut fra de foreliggende omstendigheter at Sekretariatet har gått med på Gjestebys forslag så skal jeg trekke mitt forslag tilbake. Vi skulle dog ikke hatt med dette om 25 års tjenestetid. Det spørsmål burde også utstå til senere behandling.

Olav Hindahl: Det vil være full anledning til for nemnda å se på alle spørsmål i denne forbindelse.

Johan Ødegård (Skog og Land): Jeg er framleis av den bestemte oppfatning at avvikling av kassa var det beste. Men jeg er oppmerksom på at det ikke er lojalt og skal derfor trekke mitt forslag tilbake. Jeg går ut fra at det blir høve til å behandle saka i alle forbund.

Omar Gjestebys: Forslaget går ut på at det skal være en foreløpig ordning. Det gjelder å stanse den utvikling vi nå ser med kassa, med de stadige større forsikringstekniske underskudd. Når en f. eks. i kommunen skal ta inn folk som er over 35 år så behandler en i hvert enkelt

tilfelle om vedkommende sjøl skal innbetale premien slik at han blir fullt pensjonsberettiget. Nemnda har full adgang til å gjennomgå alle forhold.

Hans Eriksen: Jeg kan ikke forstå at Sekretariatet har kunnet slutte seg til Gjestebys forslag. I mellomtida vil det altså på denne måte bli en forandring i vedtektene. Det blir jo bare et halvt år, så vil vi få saka tilbake til ny behandling. Jeg vil foreslå: Forandring i pensjonskassa sendes tilbake til nemnda og opptas til endelig behandling på førstkommande representantskapsmøte. Jeg synes det er meningsløst å ha en midlertidig ordning. Da bør vi ta hel utsettelse.

Emil Nyhus: Jeg opprettholder mitt forslag og jeg finner det enn mer riktig nå. Tror dere at de får medlemmene med på dette uten å yte noe sjøl? Medlemmene vil nok komme til å følge godt med i denne sak. Det er gitt at de som skal ha pensjonen må gi noe kjøp. Vil de ha kassa ødelagt så gå med på Gjestebys forslag. Tals forslag var følgende: «§ 3 a: 60 pst. endres til 50 pst. § 3 b: 40 pst. endres til 30 pst. § 4. Sat-sene endres til: 5 år 15 pst., 10 år 20 pst., 15 år 25 pst., 20 år 30 pst. Endringene trer i kraft fra 1. januar 1940.»

William Andersen, Stavanger: Det er urettferdig å forlenge tjenestetida fra 20 til 25 år. Jeg vil stemme i mot Gjestebys forslag.

B. Flood-Engelbreten, Kristiansand: Jeg hadde funnet det mer rimelig om Sekretariatet hadde opprettholdt sin innstilling og så muligens subsidiært ha tatt opp Gjestebys forslag. En burde få en avstemning over det som er sjølve prinsippet her. Det skulle jo være mulig i løpet av noen måneder å få brakt dette i orden.

I. B. Aase: Jeg har tidligere slått fast at det viktigste nå ikke er spørsmålet om fratrekk i inntektsbeskatningen for den premie en betaler til pensjonskassa, men å få kassen i forsikringsteknisk balanse. Jeg kan være enig med Torkildsen i at når saken nå skal tilbake til komitéen, at tjenestetiden ikke nå økes, men at nemnda får se på dette som de øvrige ting som er nevnt under debatten. Som stillingen ligger an kan jeg ikke tilrå annet enn at saken tilbakesendes og at en utsetter også dette med 25 år.

Bernhard Berentsen, Bergen: Vi var av den oppfatning at kassa burde nedlegges, men som Hansteen sa, så er det slik at fagorganisasjonen tidligere alltid gikk til bevilgning av pensjoner for de av sine tillitsmenn som gikk av. Det som har ødelagt pensjonskassa er at den straks ved starten overtok 18 pensjonister. Jeg vil henstille til nemnda å utrede spørsmålet om ikke disse burde føres tilbake til vedkommende forbund, eller finne en eller annen form der.

Strek ble satt.

Erling Kiil: Meningen med komitéens framlegg er bare det å få pensjonskassa i holdbar stand slik at de som blir berettiget til pensjon også virkelig får den. Konsekvensen av den førte debatt i går var at det blev altfor dyrt for de enkelte forbund. Forslaget til Gjestebys går ut på at representantskapet vedtar disse lover med de unntak som er nevnt og som det særlig har vært uenighet om, også her på møtet. En vil dermed ikke utskyte de ting, som kan forbedre kassas stilling. Komitéen må sjølsagt se på samtlige paragrafer, både når det gjelder ytelser

og nytelser. Komitéen vil også være merksam på den førte debatt her og så får vi komme igjen om 3—4 måneder og da få den endelige debatt.

Bendik Øyan: Jeg beklager at jeg ikke kan være enig i Sekretariatets nye forslag her når det bygger på Gjestebys forslag. Som saka ligger an har en ikke annet å gjøre enn å utsette det hele til neste representantskapsmøte. Det går ikke an å plukke ut enkelte paragrafer her. Sekretariatets oprinnelige innstilling ville etter min oppfatning ha blitt vedtatt av representantskapet.

Georg Sørebo, Bergen: Jeg stemte mot forslaget om en pensjonskasse. Det ville ha vært bedre om en hadde begynt nedenfra, med alderstrygden og passende tillegg og så smått om sen bygd det oppover. Jeg tror det er riktig at vi ser disse ting i samsvar med hva medlemmene gir uttrykk for. Derfor er det riktig å utsette saka og la medlemmene få se på den i sin helhet.

Emil Torkildsen: Jeg vil stemme for Hans Eriksens forslag. Et vedtak etter Gjestebys forslag er urettferdig. Hvor mange tillitsmenn blir ikke rammet av det?

P. Åsvestad: Jeg var i går fullt på det rene med at kongressen hadde gitt representantskapet bemyndigelse til å ordne med dette og jeg hadde også stemt for innstillingen hvis jeg dermed hadde vist at saka var i orden. Men det er den ikke. Jeg er fornøyd med sekretariatets nye innstilling og trekker mitt forslag tilbake.

Øystein Marthinsen: Hvis saka likevel skal utsettes så styrker det ikke kassa å vedta Gjestebys forslag. Skal det være noen styrkelse så er jeg enig i Formerforbundets forslag, som begrenser pensjonene oppad. Er det for øvrig så nødvendig med dette å ha departementets godkjen-nelse? Kassa har jo hittil innfridd de krav en har stilt til den. Jeg vil imidlertid støtte forslaget om sakas utsettelse og faller det vil jeg stemme for Formerforbundets forslag, som betyr en vesentlig styrkelse av kassa.

Rudolf Eriksen: Jeg tror representantskapet gjør rett i å være merksam på medlemmenes oppfatning i denne sak. Pensjonskassa er ikke populær blant medlemmene og ennå mindre populær vil det bli når medlemmene blir bekjent med dette underskudd. Det beste ville være å legge kassa ned. Jeg vil støtte Nyhus forslag for på den måte å styrke og bedre kassas stilling. Reduser kassas ytelser.

Hans Eriksen: Vi var sterkt i tvil om hva vi kunne vedta i denne sak. Men jeg hadde ikke kunnet tenke mig at en kunne sette aldersgrensa opp til 65 år og tjenestetida til 20 eller 25 år. Det riktige vil være å utsette hele saka til neste representantskapsmøte.

Votering: Hans Eriksens utsettelsesforslag ble vedtatt med stort flertall.

Punkt 3 B: Søknad fra Halvard Olsen om å få en ordning med pensjonskassa.

Olav Hindahl: Det har vært atskillige konferanser med Halvard Olsen om denne sak. En kunne gjerne ha sagt at den burde vært tatt opp på forrige kongress, men av omsyn til Halvard Olsen ble det ikke gjort.

Det har imidlertid vært en rekke konferanser med ham, likesom der foreligger følgende skriftveksling:

Oslo den 5. juni 1939.

Sekretariatet for Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, her.

Fagkongressen i 1934 (den trykte protokoll s. 589—90) besluttet etter forslag fra Valg- og budsjettkomiteen å bevilge meg en årlig pensjon på kr. 5 000.00. Beslutningen ble fattet med stort flertall, mindretallet stemte for et mindre beløp pr. år og at pensjonen skulle ha en varighet i kongressperioden.

Siden 1. juli 1937 har jeg ikke hevet noe av den bevilgede pensjon. Grunnen for dette var ikke at jeg gav avkald på min rett til pensjonen, men fordi jeg av Oslo Bystyre ble valgt til stillingen som formann for Oslo Arbeidsnemnd. Stillingen var lønnet med kr. 9 000.00 pr. år og valget gjaldt 4 år, altså til 1. juli 1941. Stillingen er ingen fast tjenestemannsstilling som berettiger til pensjon eller andre tjenestemannsrettigheter. Dessuten ble det gjensidig tatt det forbehold at jeg kunne fratre stillingen før valgperioden var utløpet, om jeg ikke var skikket for arbeidet. Jeg var som kjent en utslitt mann da jeg gikk av på kongressen og jeg visste ikke sikkert om jeg evnet den oppgave som den nye stilling påla meg. Min stilling som formann i Arbeidsnemnda er således i høy grad av midlertidig art. Det er derfor av stor interesse for meg å få min pensjon hos Landsorganisasjonen i «ordnede forhold».

Jurister har sagt meg at jeg er fullt berettiget til å heve pensjonen, som kongressen har gitt meg ubetinget, inntil der er truffet en frivillig ordning på annen måte. Det er for å treffe en frivillig ordning at jeg sender dette brev til Sekretariatet.

Jeg hadde da tenkt meg følgende:

Landsorganisasjonen utbetaler meg pensjonen fra 1. juli 1937 til 1. juli 1939 med kr. 10 000.00 — ti tusen kroner.

Av dette beløp fragår det tap som Landsorganisasjonen hadde i 1935 ved salg av min leilighet i A.s «Løkkehusene», Schivesgt. 6, og som Sekretariatet avskrev. Det resterende beløp blir innsatt på min konto i Arbeidernes Landsbank. Beløpet vil bli benyttet til å betale gjeldsforpliktelser som for det vesentlige skyldes kausjonsansvar som jeg pådro meg i den tid jeg var tillitsmann i Jern- og Metallarbeiderforbundet og Landsorganisasjonen. Disse forpliktelser dreier seg om ca. kr. 5 000.00.

Fra 1. juli d. å. blir min pensjon med sitt fulle årlige beløp å innbetale til den av Landsorganisasjonen opprettede pensjonskasse for tillitsmenn og funksjonærer, hvis dertil gis anledning, og at jeg når jeg faller tilbake på pensjon, får denne utbetalt gjennom pensjonskassa.

Kan denne ordning komme i stand, vil der fra min side så lenge jeg er arbeidsdyktig og kan skaffe meg arbeid som er lønnet med mer enn pensjonen utgjør, ikke bli gjort noe krav på å få den utbetalt, sjøl om årene skulle bli mange.

Som det vil framgå av ovenstående tilsikter jeg å få en pensjonsordning i stand som kan stille meg på noe nær samme fot som de øvrige tillitsmenn er kommet til på en senere dato og som slipper å motta protestresolusjoner når de har slitt seg ut i organisasjonsarbeid og går av med pensjon.

I håp om et snarlig og velvillig svar
med solidarisk hilsen

Halvard Olsen.

26. juni 1939.

Herr Halvard Olsen, Oslo.

Ditt brev av 5. ds. angående den pensjon som ble innvilget deg av kongressen i 1934, ble behandlet i Sekretariatets møte 23. ds. Sekretariatet fant ikke å kunne godta det forslag du stiller og tok vedtak om å legge saka fram for representantskapet nå til høsten.

Med solidarisk hilsen

Sekretariatet.

Oslo den 5. september 1939.

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Folkets Hus, Oslo.

Idet jeg viser til personlig konferanse den 18. august i år samt følgende 1. september med formannen, herr Olav Hindahl, og kassereren, herr Aase, og Deres skriv av 1. september, vedlagt utkast til forslag for representantskapet, tillater jeg meg vedlagt å oversende Sekretariatet et nytt forslag til overveielse.

For så vidt Sekretariatet og representantskapet bifaller dette er mitt forslag i skriv av 5. juni d. å. å betrakte som ikke skrevet.

Med solidarisk hilsen

Halvard Olsen.

Halvard Olsens pensjon.

Kongressen i 1934 besluttet etter forslag fra Valg- og budsjettkomiteen å bevilge Halvard Olsen en årlig pensjon på kr. 5 000.00.

Fra 1. juli 1937 tiltrådte Halvard Olsen stillingen som formann for Oslo Arbeidsnemnd med årslønn av kr. 9 000.00. Stillingen er en ombudsstilling med valg av Oslo Bystyre med 4 år ad gangen. Den berettiger ham ikke til pensjon eller andre tjenestemannsrettigheter.

Fra 1. juli 1937 har Halvard Olsen ikke gjort krav på — eller blitt utbetalt noen pensjon. Han har betraktet sin lønn å ligge på et nivå som tillot ham å la sin pensjonsrett hvile.

Sekretariatet har drøftet hvordan en skal forholde seg med Halvard Olsens pensjon i tilfelle han blir arbeidsledig eller må slutte som formann i Oslo Arbeidsnemnd.

Sekretariatet gjør framlegg til representantskapet om sådant vedtak:

1. Representantskapet er enig i at det i samsvar med kongressens vedtak av 1934 utbetaler Halvard Olsen en pensjon av kr. 5 000.00 pr. år fra den tid han av en eller annen grunn er uten beskjeftigelse.
2. I tilfelle Halvard Olsens død, vil hans rett til pensjon gå over til hans hustru med $\frac{2}{10}$ av kr. 5 000.00 så fremt hun overlever ham og ikke inngår nytt ekteskap.

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon. Herr Olav Hindahl, Oslo.

Som svar på Deres brev av 20. september d. å. viser jeg til mitt brev av 5. september vedlagt utkast til vedtak.

Jeg meddeler samstundes at jeg ikke kan gi noen forhåndsgodkjenning av Sekretariatets framlegg, men forbeholder meg å reise denne sak når det passer meg og på den måte jeg finner tjenlig. Jeg viser for øvrig til mine muntlige begrunnelser til formannen og kassereren.

Oslo, den 23. september 1939.

Med solidarisk hilsen

Halvard Olsen.

Sekretariatets innstilling:

Kongressen i 1934 besluttet etter forslag fra valg- og budsjettkomiteen å bevilge Halvard Olsen en årlig pensjon på kr. 5 000.00.

Da Halvard Olsen den 1. juli 1937 ble valgt til formann for Oslo Arbeidsnemnd opphørte Landsorganisasjonens utbetaling av pensjonen.

Den stilling Halvard Olsen nå innehar, berettiger ham imidlertid ikke til pensjon eller andre tjenestemannsrettigheter.

Spørsmålet om utbetaling av Halvard Olsens pensjon kan derfor bli aktuelt på ny hvis han av en eller annen grunn må slutte sitt arbeid.

Sekretariatet har drøfta den situasjon som kan oppstå i tilfelle Halvard Olsen blir arbeidsledig eller må slutte som formann i Oslo Arbeidsnemnd.

Sekretariatet foreslår at representantskapet fatter dette vedtak angående Halvard Olsens pensjonsforhold:

1. Representantskapet er enig i at det utbetales Halvard Olsen en årlig pensjon på kr. 5 000,00 fra det tidsrom han av en eller annen grunn er uten beskjeftigelse. Representantskapet er videre enig i at så fremt Halvard Olsen avgår ved døden har sekretariatet fullmakt til å ordne med en pensjon for fru Halvard Olsen.
2. Pensjonen utbetales til Halvard Olsen personlig inntil en fagkongress eventuelt i beslutnings form måtte fatte et nytt vedtak i denne saks anledning.

Omar Gjestebys: Det burde ha vært vist noe mer høflighet fra Olsens side i en sak som denne. Etter den stilling Halvard Olsen nå innehar så vil jeg ikke være med på å gi noe tilsagn. Jeg vil foreslå: Spørsmålet om pensjon til Halvard Olsen, hvis han igjen blir helt eller delvis arbeidsledig, utsettes inntil spørsmålet blir aktuelt.

Nic. Næss: Jeg kan etter Halvard Olsens svar ikke opprettholde mitt standpunkt og vil anmode om at sekretariatet må få anledning til å se på saka på ny.

Peder Birkeland: Det er helt naturlig at han reagerer, når han ser at sekretariatet ikke tar omsyn til hans hustru og sier hva hun skal ha i pensjon, for det tilfelle hun overlever ham. Vi bør innrømme pensjon også til hans hustru. Det er vel derfor den noe bitre skrivelse kommer fra Halvard Olsen.

I. B. Aase: Da Halvard Olsen ble ansatt som fastlønnet formann i Arbeidsnemnda med en årslønn av kr. 9 000,00, anså vi det som en selvfølge at den av kongressen løyvede pensjon opphørte fra den tid Halvard Olsen tiltrådte denne stilling. Når det gjelder spørsmålet om pensjon hvis han fratrer sin nåværende stilling, er sekretariatet — som det sees av innstillingen — enig i at pensjon blir utbetalt fra samme tidspunkt. Sekretariatet har også gått med på at spørsmålet om pensjon til Halvard Olsens hustru opptas til drøfting hvis det skulle inntreffe at Halvard Olsen dør før henne. Jeg anser det uriktig at man på det nåværende tidspunkt fastsetter denne pensjons størrelse. Personlig mener jeg at den bør bli beregnet som for pensjonskassa bestemt. Blir innstillingen vedtatt er jeg ikke i tvil om at Halvard Olsen vil godkjenne denne. Hvis Halvard Olsen, mot formodning, ikke vil godkjenne den trufne ordning, bør pensjon for Halvard Olsen bortfalle.

Elias Volan: Jeg mener det ikke er under representantskapets verdighet å vedta sekretariatets innstilling. Han var Landsorganisasjonens formann i en vanskelig tid. At han kunne ta feil er jeg oppmerksom på, men det kan også andre. Jeg kan også forstå at Halvard Olsen framleis kan ha en viss bitterhet, men det behøver ikke vi ha. Vi har råd til å vise storsinn. Beslutningen av 1934 binder organisasjonen slik at den kan ikke omgjøres. Halvard Olsen burde ha sagt fra om hvad der ligger i hans forbehold. Jeg mener det er riktig at representantskapet vedtar sekretariatets forslag. Jeg sa i sekretariatet at en burde også fastsette

hans hustrus pensjon, men etter samtlige de uttalelser som falt fra sekretariatets medlemmer, så fant jeg det ikke nødvendig.

Erling Kjøll: Sekretariatet mente at også fru Halvard Olsen skulle ha pensjon, hvis hun overlevde sin mann. Sekretariatets innstilling er riktig og rettferdig. Jeg vil foreslå at sekretariatets innstilling får følgende innledning: «Representantskapet vedtar følgende ordning for Halvard Olsens fremtidige pensjon under forutsetning av at Halvard Olsen sjøl aksepterer ordningen.»

Emil Nyhus: Det er riktig at Halvard Olsen har vært formann i Landsorganisasjonen. Ingen glemmer det. Men det skader ham å opptre slik. Jeg vil ikke i dag være med på å vedta noe, men utsette det til det blir aktuelt for ham eller hans kone.

Konrad Nordahl: Det var i valg- og budsjettkomitéen enstemmighet om at han skulle ha en god pensjon. Vi ble i Sekretariatet atskillig overrasket over slik som Halvard Olsen ville ha det, at han skulle ha pensjonen sjøl om han var i stilling. Når det er hans oppfatning, så kan vi forstå hans brever. Men vår oppfatning er ikke den samme. Jeg vil anbefale Sekretariatets forslag. Det jeg tror Halvard Olsen reagerer overfor er det forbehold vi har tatt om fagkongressen og ikke det om hans hustru. Vi skal være så store at vi vedtar innstillingen.

Martin Tranmæl: Jeg vil tilrå å vedta Sekretariatets forslag med det forbehold at Halvard Olsen godkjenner det.

Karl Tømmerås: Jeg tror vi får avvente å ta den dom som vil komme. Det vil bli en moralsk dom over Halvard Olsen. Vi kan ikke fire her. Jeg stemmer for Gjestebys forslag.

Strek ble satt.

Ole Andersen Kiste: Jeg er enig med Birkeland her når det gjelder Halvard Olsens kone. Det er lett å forstå at han er bitter. Hva er det egentlig som skiller mellom Sekretariatets innstilling og det Halvard Olsen mener? Det er bare spørsmålet om enkepensjonen som gjenstår og kan vi ikke da fastsette den til 60 pst. av pensjonen?

Olaf Bruås, Trondheim: Når det gjelder Halvard Olsens pensjon så var jeg på fagkongressen i 1934 enig i en pensjon av 5 000 kroner. Det opprinnelige krav om at han vil ha denne pensjon sjøl om han er i arbeid, er bortfalt såvidt jeg forstår. Vi kan vise forståelse og respekt. Skulle det inntreffe spørsmål om enkepensjon, så vil Sekretariatet behandle det med forståelse og gå inn for det.

Omar Gjestebys: Med Sekretariatets forslag så vil Halvard Olsen kunne få en pensjon som er større enn den de øvrige tillitsmenn i Landsorganisasjonen får når de går av. Jeg reagerer mot denne fremgangsmåte fra Halvard Olsens side.

Ole M. Johansen: Det var i sin tid sterkt delte meninger om denne pensjon til Halvard Olsen. Han vil derfor ikke komme til å tjene noe på dette å drive juristeri.

Peder Birkeland: Det gjelder her å gi pensjon til Halvard Olsen hvis han av en eller annen grunn blir arbeidsledig og videre at han vil ha fastslått dette med enkepensjonen. Det er der truselen om rettssak gjelder. Jeg opptar et forslag som er i samsvar med Halvard Olsens antydning.

R. Eriksen foreslo: I tilfelle fru Olsen overlever Halvard Olsen blir hun å utbetale en pensjon overensstemmende med den til enhver tid gjeldende sats for enkepensjon i Landsorganisasjonens pensjonskasse. — Denne ordning betinges av Halvard Olsens godkjenning. — Forslaget var fremsatt etter strek.

Nic. Næss: Halvard Olsen kan overhodet ikke reise rettssak på spørsmålet enkepensjon, for om det har ikke kongressen sagt noe. Det var til Halvard Olsen kongressen bevilget pensjon. Jeg kan stemme for forslaget under den uttrykkelige forutsetning som ligger i Kiils forslag.

Elias Volan: Vi ønsker sikkert ingen å prosedere med Halvard Olsen. Vi vil ha en ordning.

Votering: Omar Gjesteby's forslag ble forkastet med stort flertall. — Sekretariatets innstilling ble vedtatt med stort flertall. Kiils forslag til innledning ble vedtatt mot 3 stemmer.

Punkt 3 c: Anke fra Jern- og Metallarbeiderforbundet over at forbundets medlem Rannvig ikke er opptatt i Pensjonskassen.

I. B. Aase: Den 6. desember drøftet styret spørsmålet om opptaking av Rannvig i pensjonskassen. Rannvig har i flere år vært kasserer i Instrumentmakernes Forening hvorfor han har mottatt et mindre honorar. Søknaden gikk ut på at Rannvig ble tilmeldt pensjonskassen fra 1. januar 1938 og hans ansiennitet ble tilbakereknet fra 1926. Rannvig hadde da søknaden forelå oppnådd en alder av 68 år. På grunn av den høye alder var styret av den oppfatning at Rannvig neppe ville oppnå rettigheter i pensjonskassen, idet opptakingen i pensjonskassen og berekningen av hans ansiennitet ville bli fra 1. januar 1938. Imidlertid var foreningen av den oppfatning at der i samsvar med pensjonskassens vedtekter ikke var adgang til å nekte Rannvig medlemsskap. I denne sin oppfatning måtte pensjonskomitéen gi foreningen medhold hvorfor komitéen — etter fornyet søknad, innstilte på at Rannvig blir opptatt som medlem i pensjonskassen fra 1. januar 1937 og med ansiennitet fra samme tidspunkt. Når vi ikke kunne godkjenne at ansienniteten blir ført tilbake til 1926 er dette begrunnet i at stillingen ikke kunne ansees som en helt lønnet stilling. For 1926 og 1927 hadde Rannvig en godtgjørelse av kr. 800.00 pr. år. Denne steg suksessivt således at den fra 1. januar 1937 er fastsatt til kr. 3 000.00 pr. år. Med denne lønn anså komitéen stillingen som fullt lønnet. Da komitéens innstilling ble drøftet i styret ble den med 7 mot 3 stemmer vedtatt forelagt representantskapet til avgjørelse. Jeg vil anbefale komitéens innstilling — som går ut på at Rannvig opptas som medlem av pensjonskassen med ansiennitet reknet fra 1. januar 1937 og med plikt til å betale innskudd til pensjonskassen fra samme tidspunkt — vedtatt.

Konrad Nordahl: Vi fant saken så tvilsom særlig under hensyn- tagen til pensjonskassens stilling, at vi meinte det var riktig å forelegge saken for representantskapet. Jeg kan stemme for innstillingen.

Bernhard Berentsen, Bergen: Han er altså 68 år og vil neppe komme opp i pensjonsberettigelse. Når det gjelder et forhold som dette, så må Jern- og Metallarbeiderforbundet kunne gi en så trofast tillitsmann en pensjon.

Josef Larsson: Forholdet var det at han hadde rett til å komme inn i kassen som andre. Det er flere andre som er kommet inn i kassen i høy alder uten at en tok hensyn til om vedkommende sto i den eller den lønn. Forsinkelsen skyldes forskjellige årsaker og det skal ikke skade mannen.

Bernhard Berentsen: Jeg vil foreslå at saken oversendes den nemnd, som arbeider med pensjonskassen.

Emil Torkildsen: Var han kommet med fra 1. januar 1937, så ville ingen gjort opphevelse.

Hans Fladeby: Da saken ble behandlet i Sekretariatet var det to tilfeller det gjaldt, et fra Jern- og Metallarbeiderforbundet og et fra oss. Den gang meinte Larsson at vår mann var ikke berettiget, men derimot hans. Loven sier intet om fortjenesten, men jeg var imot å ta inn folk i så høy alder.

Josef Larsson: Det går ikke an å trekke sammenlikning mellom Rannvig og det tilfelle Fladeby er inne på. Ved sida av et honorar på 1 500 kroner hadde han arbeid, så i det tilfelle kunne det ikke være tale om at han hadde rett til kassa. Det var ikke en stilling som var helt avlønnet. Rannvig må arbeide i 10 år før han kommer opp i noen pensjonsrett. Vi har intet annet å gjøre enn å godta innstillingen.

Votering: Berentsens forslag ble vedtatt mot 26 stemmer, som ble avgitt for innstillingen.

Reknskapene

som representantskapets medlemmer nå hadde fått anledning til nærmere å sette seg inn i, ble så gjennomgått ved hovedkassereren, Aase. — Ingen bemerkninger fant sted.

Karl Tømmerås reiste spørsmålet om representantskapets medlemmer fikk anledning til å beholde sitt reknskap.

I. B. Aase: Jeg har for min del ingen betenkeligheter ved å la representantskapets medlemmer beholde reknskapene, men at de må behandles som konfidentielle.

Torjus Graver: Vi bør først desidere reknskapet og så fatte vedtak om hva man skal gjøre med det spørsmål som er reist.

Votering: Reknskapene ble enstemmig vedtatt. — Likeledes ble det vedtatt at representantskapets medlemmer fikk beholde sitt eksemplar.

Punkt 5: Innstilling om refusjonsordning fra forbundene til samorganisasjonene.

Fra Sekretariatet forelå følgende:

Da det er oppstått tvist om hva forbundene plikter å betale av utgifter som samorganisasjonene har hatt i anledning av forhandlinger m. v., gjør Sekretariatet merksam på:

Har et forbund anmodet en samorganisasjon om å delta i forhandlinger eller ordning av tvister som er oppstått mellom arbeidere og arbeidsgivere m. v., skal forbundet betale utgiftene etter følgende regler:

1. Blir det nødvendig å foreta spesielle reiser etter anmodning av et forbund, skal samorganisasjonen ha dekket diet og reiseutgifter i samsvar med de for samorganisasjonen gjeldende regler.

Utgifter med reiser og forhandlinger etter anmodning av de tilsluttede fagforeninger bæres av samorganisasjonene.

2. Benyttes ikke fastlønnede tillitsmenn, skal forbundet betale for tapt arbeidsfortjeneste som for samorganisasjonen bestemt.
3. Utgifter til vikar ved samorganisasjonens kontor samt telefon og telegrammer betales av samorganisasjonene.

Karl Tømmerås: Det må ligge det i dette at når en har forbundenes godkjennelse, at det da også refunderes.

Olav Hindahl: Livet sjøl får avgjøre de ting.

Innstillingen ble vedtatt.

Punkt 12: Innstilling om organisering av lærere i tilslutning til Landsorganisasjonen.

Fra Sekretariatet forelå følgende:

I de senere år har det fra tid til annen, dels fra lærere og dels fra lokale organisasjoner av lærere vært gjort henvendelse til Landsorganisasjonen om tilslutning til fagorganisasjonen. Norsk Kommuneforbund har hatt liknende henvendelse. For tida er det og ca. 50 lærere som er medlemmer av dette forbund.

Saka har flere ganger vært drøftet mellom representanter for Norsk Kommuneforbund og Landsorganisasjonens administrasjon. Dessuten ble saka behandlet på konferanse i Landsorganisasjonen den 7. november 1938 hvor der møtte representanter for Landsorganisasjonen, Norsk Kommuneforbund og Sosialistisk Skolelag. Endelig har spørsmålet flere ganger vært lagt fram for Samarbeidsnemnda. Etter framlegg av denne nemnd vedtok Sekretariatet i januar 1939 å tilsette ei nemnd bestående av Konrad Nordahl, Einar Gerhardsen, Torbjørn Henriksen, Bjarne Borgan og Håkon Sommersteth til å gi ei utgreiing i hele saka.

Denne nemnda hadde sitt første møte den 21. april, hvor det var enstemmighet om at en tilslutning til fagorganisasjonen måtte omfatte alle grupper som hadde med lærervirksomhet å gjøre, så vel i folkeskolen, den høyere skole, tekniske skoler, handelsskoler, framhaldsskoler, fagskoler osv. — Videre var en enig i at arbeidet for å få disse grupper organisert nå måtte tas opp. Alle som har med undervisninga å gjøre i de ymse grener av landets skoleliv inntar jo en nøkkelstilling i samfunnet, og det har derfor sin største betydning at disse forsøkes knyttet til den øvrige arbeiderrørsla i landet. Dessuten er en stor del av lærernes lønns- og arbeidsvilkår ofte så vilkårlig fastsatt at der ligger en stor oppgave i å kunne få regulert disse forhold på en mer tilfredsstillende måte. Et studium av de private og halvoffentlige skolars lønningslister gjør det snart klart for en at der er behov for en sterk organisasjon.

Beskyttelsen er lite tilfredsstillende og noen rett til forhandlinger eller andre rettigheter har den del av lærerpersonalet ikke. Folkeskolens lærere har og vært utsatt for uregelmessigheter i lønns- og arbeidsvilkår. Det har forekommet at de har måttet vente halvåret på lønning og at de og fikk sin lønn avkortet ved en akkord. Staten har fastsatt minstelønn og forsåvidt kan ingen kommune komme under den, (60 kr. uka for 36 timer og 50 kr. for 30 timer), men den likhet har og sin skyggeside, da det fins bymessige forhold på mange steder med samme lønn som i små landsens forhold. Sjøl om kommunene på sin side innrømmer urimelighetene i dette, fastholder de ofte allikevel minimumssatsene.

Den høyere skoles lærere er ikke mange i tallet og de er til dels embedsmenn, men og disse bør ha høve til å stå sammen med de øvrige lærere i landet som en skal forsøke å få organisert.

Det nåværende antall lærere og lærerorganisasjoner.

En rekner med at en her i landet for tida har dette antall lærere og lærerinner fordelt på disse skoler:

Folkeskolen	ca. 12 000
Den høyere skole	« 1 500
Tekniske skoler	« 300
Handelsskoler	« 300
Framhaldsskoler	« 100
Fagskoler	« 400

Til sammen ca. 14 600

Av disse er det organisert om lag 7 000 i Norges Lærerlag. Lærerinnene i folkeskolen står som kjent i Lærerinneforbundet, men dette er lite og svakt. I Oslo f. eks. teller det ikke en gang 50 pst. av lærerinnene. Utover landet står lærerinnene oftest i Lærerlaget. Lærerne i den høyere skole står tilsluttet Realistenes og Filologenes Forbund som nå har skiftet navn til Norsk Lektorlag.

Lærerpersonalet ved handelsskoler, fagskoler osv. har så vidt en vet ingen spesiell organisasjon til å ta seg av deres lønns- og arbeidsvilkår. Etter det antall lærere og andre som direkte er i undervisningas tjeneste her i landet vil sjølsagt det beste være å få et eget forbund for disse i tilslutning til Landsorganisasjonen. Imidlertid må en være merksam på at dette er grupper som det vil bli vanskelig å få organisert i tilslutning til fagorganisasjonen. En må rekne med at det i lang tid bare vil være et mindretall av lærerpersonalet som det vil lykkes å få organisert. Heller ikke er det mulig å få de nåværende organisasjoner av lærere til å slutte seg til Landsorganisasjonen. Dette har til dels vært på tale, og det er endog vedtatt henstillinger om å undersøke denne side ved saka. Det har og vært oppe til diskusjon på lærermøter, uten at en er kommet til noe resultat. Flertallet av de lærere som dominerer organisasjonene er ofte konservativt innstilt. Dette skyldes naturligvis til dels mangel på opplysning om fagorganisasjonens virksomhet. Under alle forhold må en rekne med at ethvert framlegg i de nåværende lærerorganisasjoner om innmelding i Landsorganisasjonen vil bli nedvotert.

Nemnda er derfor kommet til det resultat at lærerpersonalet i all fall inntil videre må organiseres i tilslutning til et av de bestående forbund, og da er det ingen delte meninger om at dette må bli Norsk Kommuneforbund.

Som grunnstamme må en bygge på de lærere som allerede er medlemmer av forbundet.

Dessuten går en sjølsagt ut fra at medlemmene av de sosialistiske skolelag straks melder seg inn i organisasjonen.

De av lærerpersonalet som er medlemmer i de gamle organisasjoner bør imidlertid opprettholde sitt medlemskap i disse, sjøl om en på den måten blir medlemmer av 2 organisasjoner. En er nemlig interessert i at så mange som mulig av de lærere som blir fagorganisert, deltar i arbeidet i lærerorganisasjonene så lenge de ikke blir hindret i dette f. eks. ved eksklusjon eller lign. — Hvis forholdene senere skulle endres noe, får denne siden av saka tas opp til ny overveiing. Nemnda er av den oppfatning at dette arbeid straks bør settes i gang, og da vil det antakelig passe best at en begynner i Oslo ved å innkalle til møter av lærere, men der bør innkalles møter over hele landet noenlunde samtidig. De som da melder seg inn i organisasjonen må så etter forbundets nærmere bestemmelse tilsluttes enten egne avdelinger eller organiseres i tilslutning til en bestående avdeling av forbundet. Til å drive dette organisasjonsarbeid bør det tilsettes et sentralutvalg eller agitasjonsnemnd med representanter fra forbundet og interesserte lærere i Oslo og omegn. Det beste vil da være om det allerede straks kunne lages en brosjyre som deles ut gratis til alle lærere. Den måtte da kort og konsist drøfte de problemer som har samband med lærernes arbeidsforhold, samt gi en utgreiing om fagorganisasjonens virksomhet. Brosjyren bør behandle disse ting:

«Alle lærere inn i fagorganisasjonen»:

1. Hva forteller fagorganisasjonens historie?
2. Fagorganisasjonen krever, hva gir den?
3. Fagorganisasjonens vekst. Grafisk framstilling.
4. Norges lærerkrefter, tall, statistikk, skolearter, lønnsforhold, arbeidsforhold osv.
5. Hvorfor bør lærerne stå sammen med de andre?
6. Hvilke saker står på dagsordenen?
7. Fagorganisasjonens oppbygging, ledelse og økonomi
8. Når og på hvilken måte griper organisasjonen inn?
9. De bestående lærerorganisasjoner.
10. Lover, rettigheter, plikter, reservasjonsrett osv.

Dessuten må dette sentralutvalg i samarbeid med de lokale organisasjoner søke å knytte forbindelse med skolefolk i de ymse landsdeler med sikte på å få organisert agitasjons- og organisasjonsarbeid over hele landet. Sjølsagt må sentralutvalget eller agitasjonsnemnda være underlagt forbundets forretningsutvalg, slik at alt hva det setter i verk først godkjennes av forretningsutvalget. Agitasjons- og organisasjonsarbeidet må finansieres av Norsk Kommuneforbund, men det forutsettes at Landsorganisasjonen, iallfall i det første år, yter en del tilskott til

arbeidet. Som nevnt vil det bli både et langvarig og vanskelig arbeid å organisere lærerstanden i vårt land i tilslutning til fagorganisasjonen. En kan derfor ikke vente i den første tid å oppnå noen synlige økonomiske resultater f. eks. i folkeskolen og den høyere skole. Forbundet er her nødt til å følge det prinsipp som er gjeldende ellers i fagorganisasjonen, at før en reiser krav om forandring i lønns- og arbeidsvilkår, må flertallet av vedkommende som kravet omfatter, være organisert. D. v. s. at før der kan reises noe krav i en kommune for folkeskolelærernes vedkommende må flertallet av disse innen kommunen være organisert. Derimot når det gjelder de private skoler eller halvoftentlige vil det være lettere, da en her som regel kan nøye seg med at flertallet av lærerne innen den enkelte skole er organisert. Det er utvilsomt og den siste gruppe av lærerpersonalet som i øyeblikket har sterkest behov for fagorganisasjonens bistand.

Idet vi viser til ovafor stående gjøres dette framlegg:

1. Alle grupper som har med lærervirksomhet å gjøre — i folkeskolen, den høyere skole, tekniske skoler, handelsskoler, framhaldsskoler, fagskoler osv., så vel offentlige som private — blir å organisere i tilslutning til Norsk Kommuneforbund.
2. Etter forbundets nærmere bestemmelse blir det opprettet enten egne avdelinger eller organisert grupper i tilslutning til en bestående avdeling av forbundet.
3. Lærere som er medlemmer av bestående lærerorganisasjoner blir inntil videre stående i disse.
4. Der optas straks arbeid for å verve medlemmer blant lærerne. Til å organisere dette arbeid velges et lite sentralutvalg eller agitasjonsnemnd med representanter for forbundet og lærerne. Utvalget får bl. a. den oppgave å utarbeide en brosjyre til utdeling blant lærerpersonalet i alle skoler. Videre å knytte forbindelse med skolefolk i de ymse landsdeler med sikte på agitasjons- og organisasjonsarbeid over hele landet.

Sentralutvalget eller agitasjonsnemnda er underlagt forbundets forretningsutvalg som skal godkjenne alle sentralutvalgets vedtak.

Agitasjons- og organisasjonsarbeidet finansieres av forbundet, men det forutsettes at Landsorganisasjonen i det første år yter tilskott til arbeidet.

5. Da en må forutsette at det vil bli et langvarig og vanskelig arbeid å få organisert lærerstanden i tilslutning til fagorganisasjonen, kan det ikke ventes oppnådd økonomiske eller sosiale forbedringer av arbeidsvilkåra i den første tida. Når det gjelder folkeskolen og den høyere skole må flertallet av lærerne i vedkommende kommune være organisert før forbundet kan reise krav om forandring av arbeidsvilkåra. Ved private skoler eller halvoftentlige skoler hvor der f. eks. fins bare 1 på hvert sted er det derimot høve til å reise krav når flertallet av personalet ved vedkommende skole blir organisert. Av omsyn til skolenes store samfunnsmessige betydning skal forbundet alltid på forhånd konferere med Landsorganisasjonen før det gjøres vedtak om å reise tariffkrav for lærerpersonalet ved en skole.

6. Arbeidet med organisering av lærerne settes i gang straks retningslinjene for arbeidet er godkjent av Landsorganisasjonen og Norsk Kommuneforbund.

Torbjørn Henriksen: Det er vel så at det ikke er noe annet forbund gitt å ta disse, men jeg vil dog si at vi er ikke særlig begeistret over å få denne gruppe med hos oss. De som her særlig presser på er lærere ved fag- og yrkesskoler, som ikke kan komme inn i lærernes landssammenlutning eller filologenes forbund. En skal være oppmerksom på at her blir det andre oppgaver å arbeide med enn de rent faglige. Vi må derfor ta det forbehold som også uttales i innstillingen, at det riktige vil være å få et eget forbund av disse lærere. Hvor langt det første tidsrom skal være, har komitéen ikke sagt noe om og jeg vil heller ikke uttale mig derom. Men jeg vil ha sagt at det i første rekke må være et opplysningsarbeid og agitasjonsarbeid som må utføres og da får Landsorganisasjonen ta sin del av byrden. Når jeg er med på denne innstilling er det under den forutsetning at mitt hovedstyre går med på det.

Bernhard Berentsen, Bergen: I punkt 3 heter det at lærere som er medlemmer av bestående lærerorganisasjoner blir inntil videre stående i disse. Da vil det være riktig før tariffkrav reises å komme fram til en ordning slik at det forslag som kommer fram er det eneste og at det skjer fra Kommuneforbundet, slik at det ikke blir konkurranse.

Ole M. Johansen: Når det gjelder lærerne ved folkeskolen og midtelskolen, så har de i dag så gode arbeidsforhold som det overhodet er mulig å skaffe. Anderledes stiller det seg med lærere ved framhaldsskoler, yrkes- og fagskoler. Men der vil en kunne støte på forskjellige vansker, idet flere av disse lærere også er arbeidsgivere for såvidt som de meget ofte kan ha en liten forretning ved sida av denne lærervirksomhet.

Konrad Nordahl: Enkelte nærer betenkeligheter her, men en skal også være mersam på fagkongressens beslutning om at en skal søke å danne et pædagogisk forbund. Men det er umulig, så foreløpig må det gjøres på den måten at de organiseres i Kommuneforbundet. Det vil kunne bety en stor fordel for sakens videre løsning. Med hensyn til punkt 3 så hadde vi også representanter fra lærerne med. Vi var imidlertid oppmerksom på at det bare ville bli et lite mindretall som kom med. Derfor mente vi at lærerne ikke burde gå ut av de bestående lærerorganisasjoner. Jeg vil anbefale den foreliggende innstilling.

Elias Volan: Jeg har intet å innvende mot innstillingen, men når det gjelder personer som har en eller annen ansettelse i kommunene, synes jeg en går noe langt i sin iver etter å organisere folk når en tar med f. eks. kirketjenere som vasker messehaglen til presten.

P. Ødegaard, Oslo: Det er vel ingen som har så gode arbeidsforhold som lærerpersonalet. Men det kan være riktig at det kan være enkelte lærere ved fagskolene som ligger dårlig an. Men ellers må det vises forsiktighet når det gjelder å reise krav for disse.

Torbjørn Henriksen: Det som er forholdet er at vi har et sosialistisk lærerlag med tilslutning fra hele landet og som står tilsluttet partiet. De finner sin virksomhet for begrenset ved alene å være innstilt på

det politiske. Vi må gå ut fra at det her nevnte blir sjølve grunnstammen. Med hensyn til punkt 3, vil jeg si at jeg vil ikke ha opp igjen affæren fra Høyanger. For øvrig må vi sjølsagt ta alle de reservasjoner som er mulig. Og går det ikke må vi bli løst fra det.

Votering: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

ETTERMIDDAGSMØTET ONSDAG 27. SEPTEMBER

Ordstyrer: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes ved sekretær *Evensen* og ble uten bemerkninger godkjent.

Formannens inntreden i Regjeringa.

Olav Hindahl: Spørsmålet om fagorganisasjonens deltakelse i Regjeringa ble jo aktuelt i 1935, da den annen arbeiderregjering ble dannet. Vi fikk da med Alfred Madsen og Trygve Lie og de fikk begge permisjon fra Landsorganisasjonen. Når Regjeringa nå skulle rekonstrueres ved at Madsen gikk ut, ble det i Sekretariatet reist spørsmål om fagorganisasjonen burde kreve å være med. Der ble holdt møte av Sekretariatet, Sentralstyret og representanter for Regjeringa. For 14 dager sida ble jeg av Nygaardsvold anmodet om en konferanse. Statsministerens henvendelse ble så behandlet i Sekretariatets møte lørdag den 16. september. Her ble det vedtatt: Sekretariatet vil ikke stille noe krav om å få en representant i regjeringa. Men anser det for mest korrekt at regjeringssjefen sjøl tar stilling til de personer som en antar å være skikket til å lede et av de departementer som nå skal besettes ved utvidinga av regjeringa.

Dette ble sendt statsministeren, som akkurat på det tidspunkt stod i ferd med å reise til det nordiske stats- og utenriksministermøte i København. Da han kom tilbake opptok han saken på ny og framholdt at vel kunne ikke Sekretariatets henvendelse tas som noe krav, men han fant det for sitt vedkommende naturlig at fagorganisasjonen ble med. Saken var så på ny oppe igjen 22. september hvor følgende ble vedtatt:

I det en viser til Sekretariatets vedtak lørdag 16. september angående statsministerens henvending om ønskeligheten av at en av fagorganisasjonens tillitsmenn trer inn i regjeringa, uttaler Sekretariatet at det intet har å innvende mot at formannen overtar Arbeidsdepartementet. Sekretariatet er enig i at formannen innvilges permisjon i den tia han er medlem av regjeringa og at nestformannen fungerer som formann. Lars Evensen rykker opp som nestformann og Volan trer inn som fast medlem av Sekretariatet.

Imidlertid er det Sekretariatets forutsetning at formannen trer inn i sin stilling hvis regjeringa må gå av, eller at han etter konferanse med Sekretariatet trer ut av regjeringa i løpet av kongressperioden.

Foreløpig tas ikke inn noen ny mann under Hindahls permisjon. Hvis det senere skulle bli nødvendig forelegges saka for representantskapet.

Det er det som er foregått i forbindelse med denne sak. Det er sjølve omstendighetene som gjorde at det måtte handles så hurtig. Det foreligger ikke noe bevisst om å holde noen sak vekk fra representantskapets behandling.

Emil Torkildsen: Det er det prinsipielle som en her må kunne drøfte. Fra min side er det ikke noe personsspørsmål i dette. Jeg hørte på Hindahls redegjørelse og det fortonet seg slik for meg at Sekretariatets framlegg ikke kom for å komme representantskapet i forkjøpet. Jeg tror heller ikke det. Men de to nye regjeringsmedlemmer skal ikke tiltre Regjeringa før den 2. oktober og da hadde det vel ikke hastet så. Den tid vi nå går i møte kan bli den vanskeligste for Landsorganisasjonen. Det er ikke det samme om Landsorganisasjonens formann går inn i Regjeringa og tilfellene Madsen og Trygve Lie. Er det riktig under de forhold vi går i møte at stillingen som formann er ubesatt? Vil det være riktig at den nye formann skal sitte som sådan uten den hele og fulle autoritet? Og det i en så vanskelig tid? I lovene heter det intet om at Sekretariatet kan gi permisjon på ubestemt åremål. Av hensyn til fagorganisasjonen kan jeg ikke forstå at det er riktig å gjøre dette. Sett fra fagorganisasjonens synspunkt er det viktigere å være formann for Landsorganisasjonen enn å være arbeidsminister. Videre har vi så kongressens vedtak om at det skal være 5 fastlønte tillitsmenn i ledelsen og da har vi ingen rett til ikke å ha 5. Jeg er ikke uenig i det som er gjort, men da bør Nordahl velges her, likedan Evensen og at vi så videre velger den 5.

John Skårvold, Trondheim: Det er ikke på grunn av personspørsmålet at jeg bad om at denne sak måtte komme opp. Jeg meiner at fagorganisasjonen er for lite representert i Regjeringa. Men det er måten dette er gjort på. Da meddelelsen kom fredag om at Hindahl var utnevnt, reiste spørsmålet seg om Hindahl da kunne fortsette. Det meinte en ikke gikk an. Når så Sekretariatet fattet sitt vedtak, så forsto arbeiderne ikke dette. Sekretariatet kunne holdt det hemmelig for seg inntil representantskapet kom sammen. Når det bare var et par dager igjen til representantskapet skulle samles, kunne en ha ventet. Medlemmene får den oppfatning at her er det noe som stikkes under stol.

Elias Volan: Landsorganisasjonens representasjon i sjølve Regjeringa. Etter min oppfatning er det fagorganisasjonen som i første rekke har bragt arbeiderklassen fram til denne maktposisjon. Uten fagorganisasjonens aktive deltakelse hadde ikke partiet i dag hatt denne makt. Men er det ikke da også riktig å gå inn for det politiske arbeid? Det er ikke forsvarlig av fagorganisasjonen ikke å være representert. Det vil være riktig å ha med en mann som har deltatt aktivt i fagorganisasjonen og kjenner dens argumentasjoner. Dertil kommer så den krisesituasjon vi er oppe i og som arbeiderklassen og fagorganisasjonen som sådan er interessert i når det gjelder de forskjellige forhold i den forbindelse. Erkjenner en det så kommer en ikke vekk fra at en representant fra Landsorganisasjonen tilfører Regjeringa en styrkelse, iallfall utad. Landsorganisasjonen inntar utad en så autoritativ stilling, at den gan-

ske naturlig hører med her. Når så regjeringssjefen velger Landsorganisasjonens formann, skal en da når han slutter i Regjeringa, også si at han er ferdig med sine tillitsverv i fagorganisasjonen. Vi må føre resonnementet ut fra den kjensgjerning at her er det ikke en alminnelig regjeringsdannelse, men en utvidelse av Regjeringa i en krisesituasjon. Statsministeren har for øvrig sagt at de to som kom sist med må være forberedt på å gå først, hvis de blir overflødige.

Konrad Nordahl: Når Torkildsen sier at Sekretariatet har stilt representantskapet overfor en kjensgjerning, vil jeg gjerne ha sagt at jeg spurte om ikke saken kunne utsettes til representantskapets samling. Men da det ble svart at statsministeren måtte ha dette til statsrådet fredag, mente jeg som andre at det måtte være adgang for Sekretariatet til å gi permisjon. Det har også tidligere vært gitt permisjoner. Hele Sekretariatet sa enstemmig at det var naturlig at nestformannen rykket opp. Hadde det vært noen tvil i Sekretariatet ville jeg ha forlangt saken inn for representantskapet. Det er ingen som har tilskyndet Hindahl til å ta denne stilling. Tvertimot har vi advart ham. Men samtidig har vi sagt at det er så at Nygaardsvold vil ha Landsorganisasjonens formann med, så skal vi bøye oss for det. Med hensyn til det annet spørsmål i denne forbindelse om en 5. tillitsmann, så vil det bli en midlertidig jobb. Derfor har vi sagt at foreløpig får vi klare oss med 4 og skulle det melde seg en ny situasjon så får representantskapet ta stilling til det.

Nic. Næss: Når det gjelder fagorganisasjonens og partiets samarbeid om regjeringsmakta, har jeg alltid hevdet at fagorganisasjonen skulle være representert. Ingen er ukjent med at en ved den forrige regjeringsdannelse måtte kreve at Madsen kom med. Det var et heldig valg og vi har hatt stor nytte av at Lie og Madsen var med i Regjeringa. Da Madsen trådte av reiste jeg spørsmålet om vi kunne la Madsen gå hvis vi ikke fikk en ny mann med i hans sted. Nå er det så at vi fikk med en mann som Støstad, som forsåvidt står fagorganisasjonen nær. Men når vi nå kom til en utvidelse av Regjeringa, så hevdet jeg at Landsorganisasjonens formann skulle være med. I den tid vi går i møte er det mer enn tidligere nødvendig at fagorganisasjonen og partiet går sammen om det felles arbeid. En ting vet vi med sikkerhet og det er at kravet om samarbeid mellom den faglige og politiske bevegelse vil vokse fra dag til dag. Det er som man har sett vært slått på samlingsregjering. Men vi mener det ikke er aktuelt. Vel sier borgerpartiene, når dere så tar ansvaret skal de også ha det hele og fulle ansvar. Da meiner jeg det er riktig at Landsorganisasjonens formann går inn i Regjeringa, og han har sjøl sagt at hans basis er Sekretariatet og representantskapet. Under den forutsetning synes jeg det er rett og riktig. Partiets formann har i flere år sittet som statsråd. Han har dog ikke derfor kommet i noe motsetningsforhold til partiet. Vil det være noen mer grunn for at Hindahl vil komme i motsetningsforhold til Landsorganisasjonen? Nei. Når jeg så videre var med på å konstituere nestformannen Nordahl til formann og sekretær Evensen til nestformann, var det fordi jeg fant det helt naturlig og rimelig og ikke for på noen måte å negligere representantskapet.

Ole A. Kiste: Når en ser på den kritiske situasjon vi står oppe i, må vi også se på våre organisasjoners ansvar. En kan ikke se bort fra at vi har et ansvar under de nåværende forhold. Det er mange som tidligere var misfornøyd over at fagorganisasjonen ikke hadde større innflytelse i Regjeringa. Da dette derfor inntraff så var vi enige i det. Vi skal bevise landets befolkning at arbeiderklassen kan styre. Det er naturlig at Hindahl trer inn i Regjeringa. Hvis det skulle bli noe motsetningsforhold mellom fagorganisasjonen og partiet, så får vi erindre hva Torp i sin tid sa, at hvis denne forsamling krever det så vil Regjeringa gå. Da vil den ikke sitte en dag lenger. Med omsyn til dette med nestformannen og 1ste sekretæren så er det helt naturlig at det skjedde. Når det gjelder lovene og dette med permisjon, så er ikke loven skrevet med det for øye at vi engang skulde få Landsorganisasjonens formann med i Regjeringa.

E. Helden: foreslo: Representantskapet godtar sekretariatets vedtak i forbindelse med at Landsorganisasjonens formann trer inn i Regjeringa.

Karl Tømmerås: Innrøm at saken er avgjort. Skulle representantskapet fatte annet vedtak, så vil det være mistillit til Sekretariatet. En taler så vakkert om at det er vi som styrer Staten. Nei. Hvem har f. eks. styrt Staten i alle de store saker? Kapitalen og de på den andre sida. Således når det gjaldt import, jernsaka, sukkerraffineri ets. Det er en alvorlig sak dette at Landsorganisasjonens formann skal sitte som statsråd, som den største arbeidsgiver i landet. Når det gjelder opprykningen i ledelsen, så hadde det vært sterkere om den sak hadde vært avgjort av representantskapet.

E. Helden: Det beste ville naturligvis ha vært om saken hadde vært avgjort her. Men vi må bøye oss for den opplysning som gis, at Nygaardsvold har framholdt at dette måtte skje snarest. Sekretariatet har gjort sin plikt i denne sak. Hadde det satt seg på bakbena så ville det vært uheldig for fagorganisasjonen. Dette var ikke til å komme forbi og vi må si at det var riktig gjort.

Emil Torkildsen: Jeg reiste spørsmålet rent prinsipielt, ikke formalistisk. Lovenes bestemmelser kan en ikke gå forbi. Jeg er ikke uenig i den konstituering som er skjedd. Det samme ville vel blitt tilfellet her i representantskapet. Men da hadde de sittet sterkere i det. Jeg er også enig i at fagorganisasjonen skal være representert i Regjeringa. Men det hadde ikke vært noe i veien for om en hadde gått med på dette under forutsetning av representantskapets godkjenning. Det som er gjort er gjort. Jeg kan godt være med på Heldens forslag og det bør vedtas så enstemmig som mulig. Men den viktigste stilling i Landsorganisasjonen burde ikke vært ubesatt. Den er det så lenge det skal være slik som sekretariatet har bestemt med konstituering.

Martin Tranmæl: Det er ikke godt å stille alle til lags. Det er naturlig at fagorganisasjonen er med, men det er forståelig at Nygaardsvold gjerne vil ha et ord med når det gjelder personene, slik at han får med de som han vil ha. Alle er vi klar over stillingens alvor og at det gjelder om å marsjere sammen. Gjød vi ikke det da må vi heller slutte med å marsjere. Det er klart at vi har stor nytte av en arbeider-

regjering. Vi har den aller største interesse derav i en tid som nå. Men da må vi gi den det ryggstøt som den krever og der er fagorganisasjonen den sterkeste. Når det gjelder opprykningen i Landsorganisasjonens ledelse så er det formalistisk å ta det slik som nevnt. Det var naturlig at nestformannen rykket opp. Det er bare en formsak om det skulle vært behandlet her. De er kongressvalgte og det skal vi understreke her. Det store og avgjørende er imidlertid sjølve klassens stilling, dens maktposisjoner, at vi ikke slipper taket. Vi må på alle måter underbygge stillingen og styrke og støtte Regjeringa.

Votering: Heldens forslag ble enstemmig vedtatt.

Punkt 6: Lønnsnemndas innstilling for tillitsmennene i samorganisasjonene.

Fra lønnsnemnda forelå følgende innstilling:

Til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon,
Sekretariatet, hersteds.

Lønnsnemnda har holdt møte den 24. og 25. mars og er blitt enig om forslag til lønns-satser samt diet og billettenger for samorganisasjonenes tillitsmenn, slik som det går fram av vedlagte bilag.

A. E. Gundersen. O. Kirkvaag. Kr. Jacobsen. Oscar Syvertsen.
John Skaarvold.
Lønnsnemnda.

Den av Landsorganisasjonens representantskap i desember 1938 valte lønnsnemnd: A. E. Gundersen, O. Kirkvaag, Kr. Jacobsen, Oscar Syvertsen og John Skaarvold, holdt møte i Sekretariatets møtesal 15. desember 1938 og valte til formann A. E. Gundersen.

En ble enig om, ved Landsorganisasjonens kontor å samle inn oppgaver over de nå gjeldende lønninger og dietpenger for samorganisasjonenes tillitsmenn, og oversende gjenpart herav til utvalgets medlemmer.

A. E. Gundersen. O. Kirkvaag. Kr. Jacobsen. Oscar Syvertsen.
John Skaarvold.

Protokoll.

Den av Landsorganisasjonens representantskap valte lønnsnemnd holdt møte den 24. og 25. mars 1939. Nemnda møtte fulltallig. Til sekretær valtes John Skaarvold.

Til behandling forelå lønningene m. m. for samorganisasjonenes fastlønnede tillitsmenn. Lønningene ble gjennomgått og utvalget ble enig om å foreslå følgende: Samorganisasjonene inndeles i 4 grupper etter størrelse og arbeidsforhold.

Gruppe I. Kr. 6 500.00. Bergen og Fylkene, Oslo og Akershus, Trøndelag.

Gruppe II. Kr. 6 000.00. Buskerud, Hedmark, Telemark, Rogaland.

Gruppe III. Kr. 5 500.00. Opland, Sørlandet, Aust-Agder, Østfold, Vestfold.

Det er nemndas forutsetning at den nåværende formann og sekretær i Vestfold beholder sin nåværende lønn så lenge de innehar stillingene.

Gruppe IV. Kr. 5 000.00. Romsdal, Sunnmøre, Nordmøre, Nordland, Namdal, Finnmark, Troms Hønefoss og Omegn.

Anmerkning:

Det er lønnsnemndas forutsetning at tillitsmennene skal ha fri trygdekasse og at premien til denne betales av samorganisasjonene. Derimot skal tillitsmennene av sin lønn betale den fastsatte premie til Landsorganisasjonens pen-

sjonskasse. Det er nemndas forutsetning at lønnsforhøyelsen ikke skal medføre kontingentforhøyelse i samorganisasjonene men i tilfelle bæres av Landsorganisasjonen.

Dieten og billett-penger:

Under reiser i organisasjonens tjeneste gjelder følgende dietsatser:

1. Under reiser innen samorganisasjonens distrikt betales en diet pr. dag av kr. 10.00.
2. Når det overnattes, et tillegg av kr. 5.00.
3. Reiser utafor samorganisasjonens distrikt pr. dag kr. 12.00.
4. Når det overnattes, et tillegg av kr. 6.00.
5. De her fastsatte dietsatser gjelder også i tilfelle tillitsmennene reiser for forbundets regning.
6. Billett-penger betales etter 1. klasse dampskip og 3. klasse jernbane. Billett-pengene utbetales dog bare for den klasse som i hvert tilfelle benyttes.

*A. E. Gundersen. O. Kirkvaag. Kr. Jacobsen. Oscar Syvertsen.
John Skaarvold.*

Sekretariatet vil bemerke:

I nemndas innstilling, gruppe IV, er Romsdal tatt med som fullt avlønnet stilling. Sekretariatet har imidlertid ikke kunnet godkjenne at denne stilling føres opp med full lønn. Når Sekretariatet gikk med på en oppdeling av Møre og Romsdal faglige Samorganisasjon i 3 samorganisasjoner, var det under sterk tvil og dissens og det ble tatt forbehold med omsyn til oppdelingen hvis det viste seg at dette ikke svarte til de forventninger en stilte.

Når det gjelder Romsdal faglige Samorganisasjon, anser Sekretariatet det nødvendig at spørsmålet om å oppheve denne og dele dette distrikt mellom Sunnmøre og Nordmøre blir tatt opp til drøfting. Under henvisning til dette foreslås at Romsdal går ut av gruppe IV.

Etter nemndas innstilling vil den samlede lønnsøkning utgjøre kr. 15 900.00. Ved at Romsdal går ut av innstillingen, vil økingen bli kr. 14 200.00.

Som det av nemndas innstilling framgår, er det forutsetningen at lønnsforhøyelsen ikke skal medføre kontingentforhøyelse i samorganisasjonene, men i tilfelle bæres av Landsorganisasjonen.

Sekretariatet vil ta forbehold når det gjelder nemndas stilling til kontingentforhøyelsen, da en del samorganisasjoner går med en altfor lav kontingent sammenholdt med hva andre har utliknet.

Sekretariatet vil, under henvisning til det anførte, anbefale representantskapet å vedta følgende beslutning:

«Nemndas innstilling gjeldende lønnsregulering for samorganisasjonenes fastlønnete tillitsmenn, med unntak av Romsdal faglige Samorganisasjon, godkjennes som gjeldende fra 1. januar 1939.»

Nemndas innstilling gjeldende dietten og billett-penger godkjennes og gjøres gjeldende fra 1. oktober 1939.

Lønningene for samorganisasjonenes tillitsmenn.

Gruppe I. Kr. 6 500.00.

		Någj. lønn.	Nemndas forsl.
Bergen og Fylkene:.....	Bernh. Berentsen	6 450.00	6 500.00
	Nils Hansen	6 450.00	6 500.00
	Hans Kvam	6 450.00	6 500.00
Oslo og Akershus:.....	Gunnar Disenaen	6 000.00	6 500.00
	Rolf Olsen	6 000.00	6 500.00
	Oskar Stav	6 000.00	6 500.00
Trøndelag:	Ole Røset	5 000.00	6 500.00
	Martin Strømmen	6 000.00	6 500.00
	Karl Tømmeraas	6 000.00	6 500.00

Gruppe II. Kr. 6 000.00.

		Någj. lønn.	Nemndas forsl.
Buskerud:	Odd Krogh	5 500.00	6 000.00
	Petter Sveen	6 000.00	6 000.00
Hedmark:	K. Bratsberg	5 300.00	6 000.00
	John Johnsen	5 300.00	6 000.00
Rogaland:	Chr. Annevik	6 200.00	6 000.00
	Adolf Olsen	5 500.00	6 000.00
	C. Strøm	5 500.00	6 000.00

Gruppe III. Kr. 5 500.00.

Opland:	Klaus Kjelsrud	4 800.00	5 500.00
Sørlandet:	Flood-Engelbretsen	5 500.00	5 500.00
	Salve Salvesen	5 000.00	5 500.00
Aust-Agder:	Erling Dahlen	4 950.00	5 500.00
Østfold:	Hans Bjerkholdt	4 600.00	5 500.00
	Oskar Lauritzen	4 600.00	5 500.00
	Karl J. Sundt	4 600.00	5 500.00
Vestfold:	Ole A. Kiste	5 750.00	5 500.00
	Arthur Olsen	5 750.00	5 500.00

Gruppe IV. Kr. 5 000.00.

Romsdal:	Johs. Larsen	3 300.00	5 000.00
Sunnmøre:	Oscar Amundsen	4 500.00	5 000.00
Nordmøre:	Kristian Olsen	4 500.00	5 000.00
Nordland:	Hammond Dahl	5 000.00	5 000.00
	Konrad Karlsen	5 000.00	5 000.00
Namdalen:	A. S. Holm	4 400.00	5 000.00
Finmark:	M. P. Mentsen	4 500.00	5 000.00
Troms:	Alf K. Olsen	4 500.00	5 000.00
Hønefoss:	R. Halvorsen		5 000.00
		174 900.00	195 000.00

A. E. Gundersen: Komitéens innstilling er enstemmig. Det viste seg at lønningene var vidt forskjellige utover, så det var sannelig ikke så lett å løse problemet. Men vi kom da endelig fram til et enstemmig resultat. Slik som lønnsforholdene lå an måtte vi løse det på den måten at vi fikk 4 grupper. Landsorganisasjonens Sekretariat har også tiltrådt innstillingen med unntak av dette med Romsdal faglige Samorganisasjon. Vi har sia det hatt møte og fastholder vår innstilling. Vi syns ikke at det på et så stort budgett, er riktig å sette denne ene mann i noen særstilling. Med omsyn til billett- og diettpenger så er forslaget her en betraktelig forbedring fra det tidligere, sett over det hele. Jeg anbefaler innstillingen og vi opprettholder den altså også for Romsdal.

Emil Nyhus: Vi har behandlet denne saka i vårt styre og vil advare mot denne oppdeling i grupper. Vi vil ikke på denne måten være med på å gi arbeidsgiverne dette argument til å kunne komme fram til grupperinger når det gjelder lønninger ellers. Vi vil foreslå: «Någjel-

dende årslønninger på kr. 6 000.00 og opp til kr. 6 450.00 opprettholdes. De någjeldende årslønninger fra kr. 5 000.00 til kr. 5 750.00 forhøyes med 5 pst., dog således at årslønna ikke overstiger kr. 6 000.00. Erling Dahlen, Aust-Agder, gis et lønnstillegg av kr. 300.00 til kr. 5 250.00. De någjeldende årslønninger under kr. 5 000.00 forhøyes til kr. 5 000.00. Disse årslønninger gjøres gjeldende fra 1. januar 1939.» Det blir noe mindre tillegg, men vi mener det er riktig å husholdere mellom kr. kr. 5 000.00 og kr. 6 000.00. Videre er vi enig i komitéens innstilling om billett- og dietpenger. Når det gjelder Møre så er vi også enig i at det er uriktig å spare inn denne ene mann.

Olaf Hansen, Oslo: I Tekstilarbeiderforbundet har vi ikke i forbundsstyret diskutert denne saka, men vi har behandlet det oss imellom og vi fant denne oppdeling uriktig. Vi har for vår del hatt mange kamper for å få utjamnet den forskjell som det har vært mellom østland og vestland når det gjelder lønninger. Dette vil derfor lett kunne bli en trumf for arbeidsgiverne når det gjelder å få innført sonedeling. Det er så at disse større samorganisasjoner trenger noe mer, men vi vet at de mindre samorganisasjoner ofte har det atskillig vanskeligere og ikke har de arbeidsforhold. Når det gjelder Romsdal vil jeg si at de som kjenner forholdene ikke vil være med på å ta denne mann vekk.

Konrad Nordahl: Når det gjelder Møre så vet en at kongressen i 1934 besluttet at alle samorganisasjoner nedenfor Trøndelag skulle omlegges etter fylket. Det ble også gjort i Møre. Så vedtok Landsorganisasjonen at de kunne ansette 2 mann og 1 kontorhjelp. Årsmøtet ansatte imidlertid 3 mann og nedsatte lønningene for på den måten delvis å kunne lønne den 3dje mann. Imidlertid viste det seg at samorganisasjonen gikk nedover. Når de ikke kunne samle seg i én samorganisasjon, så sa vi at de fikk dele det opp i to, men samorganisasjonen ville ha det i tre. Til slutt gikk vi så også med på å dele opp i tre. I de to samorganisasjoner som hadde stort medlemstall var vi enig i én fastlønnnet mann, men ikke i Molde. Vi mener det ikke er behov for en fastlønnnet tillitsmann der. Det er ingen stor sak, men vi har tatt det standpunkt. Sekretariatet var for øvrig når det gjelder komitéens innstilling enig i den og den er jo også enstemmig fra komitéen og vi mener den er godt utarbeidet. Jeg anbefaler innstillingen. Grupperinga her er en følge av de lønningene en har utover. Innstillingen betyr stort sett en bedring av samorganisasjonenes lønnsforhold. Det er et første skritt på veien mot mer ordnede forhold.

B. Flood-Engelbreten, Kristiansand: Det kan vel sies at vi som er direkte interessert i dette ikke skulle uttale oss, men når det gjelder våre lønns- og arbeidsforhold så må vi ha rett til å si fra. Jeg er oppmerksom på at komitéen har hatt et vanskelig arbeid, men jeg hadde dog ventet at komitéen hadde sett noe annerledes på det. Det forekommer meg iallfall eiendommelig at en har satt Sørlandet i gruppe III. Etter en statistikk jeg har hatt høve til å se fra Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbunds statistiske kontor viser det seg for en familie bestående av mann, kone og 2 barn at leveomkostningene stort sett er de samme i Oslo og Kristiansand, men enda skal lønna skille med 1 000 kroner. Etter de opplysninger som er framkommet må en kunne gå ut fra at

komitéen vil se nærmere på det. En vil på denne måten lett kunne gi arbeidsgiverne argumenter i hende, slik at de ikke vil betale likt. Det ville vært rimelig om en hadde satt dette opp en gruppe. Jeg vil ikke framsette forslag, men henstille at en vil ta under alvorlig overveielse å sende saka tilbake til komitéen.

Bernh. Berentsen, Bergen: Forslaget betyr en betraktelig forbedring og en vil på denne måten komme vekk fra den tortur som meget ofte tillitsmennene blir gjenstand for i samorganisasjonene når det gjelder deres lønnsforhold. Men vil det ikke være riktig istedenfor 4 grupper å ha 3? Slik at gruppe 4 går opp i gruppe 3 og gruppe 3 går opp i gruppe 2, selv om en riktignok i forslaget fastslår at en skal beholde den lønn en har og ikke som følge av denne innstilling gå ned i lønn? Det vil gi anledning til diskusjoner som ikke er hyggelige. Representantskapet bør ikke vise seg altfor småskårne, når det gjelder lønningene. Jeg vil anbefale 3 grupper istedenfor 4.

Olaf Hansen, Oslo foreslo: Samtlige tillitsmenn i samorganisasjonene kr. 6 000.00 pr. år.

Ole Hauan, Tromsø: De store samorganisasjoner arbeider lettere enn de mindre. Det er allerede sagt så meget i denne saka, men en vil ved dette forslaget senere få se at det er de som vil finne holdepunkter her for sin argumentasjon om gruppering når det gjelder lønningene utover i sin alminnelighet. Jeg vil anbefale at Romsdal får beholde den mann de har nå. Samorganisasjonen der er nå gått fram. Og jeg vil foreslå: «Punkt 3 og 4 utgår. I punkt 6 utgår: Billettpengene utbetales bare for den klasse som i hvert enkelt tilfelle benyttes. (Forslaget var også undertegnet av Alf Nielsen, Nordland faglige Samorganisasjon).

William Andersen, Stavanger, foreslo: Gruppe I og III settes til kr. 6 000.00 som for gruppe II foreslått.

Alf Nielsen: Jeg tror det ville ha vært fornuftig å innskrenke denne gruppering. Det burde iallfall bare være 2 grupper. Forskjellen på leveomkostningene utover er ikke så stor. En burde ikke ha noen gradering i grunnlønnen. En burde da heller gi personlige tillegg. Men på den andre siden må en også være merksam på at det blir en forbedring ved hevingen av dieten. Det blir en viss kompensasjon der, men en bør ikke ha den gradering som der foreslås. Siste del i punkt 6 vil jeg ha vekk.

Taletiden ble satt til 5 minutter.

Rudolf Eriksen, Oslo, foreslo: Samorganisasjonenes tillitsmenn betaler sjøl sin trygdekassepremie.

Ole A. Kiste: Jeg vet hvordan arbeidsforholdene er i Svolvær. De har mange vansker som vi her sydpå ikke kjenner til. Det vil etter min mening være helt uriktig å sette denne ene mann i Molde i en særstilling. Når det gjelder Vestfold og den forutsetning som er knyttet til innstillingen om at den nåværende formann og sekretær beholder sin lønn så lenge de innehar stillingene, så ville jeg heller gå ned de 275 kroner, som det betyr enn å ha dette med.

Oscar Amundsen, Sunnmøre fagl. Samorganisasjon: Jeg vil ikke gå noe nærmere inn på lønnsnemndas innstilling. Den har nok tatt alle skyldige hensyn som kan tas. Men jeg vil dog si at jeg er dypt uenig i denne

gruppering. En skal merke seg at den gang vi holdt på å få denne sammenslutning i stand i Møre, så var det forutsetningen at det skulle ansettes 2 tillitsmenn og kontorhjelp med tilsammen 12 000 kroner. Men årsmøtet gikk til å ansette 3 og den nødvendige kontorhjelp og de nedsatte da lønningene slik at lønnsbudsjettet ble det samme. Den 3. tillitsmann som ble valgt sto tidligere på en årsfortjeneste av 4 200 kroner. Den vesentligste årsak til at det gikk galt med sammenslutningen var at en savnet midler. Vi hadde ventet oss noe mer velvilje fra Sekretariatets side. Så kom dette med at det bare skulle være 2 mann. Den 3. mann holdt på å bli arbeidsledig. Tilbake til sin tidligere plass kunne han ikke komme. Han er i samorganisasjonen i virksomhet fra morgen til kveld. Det kan vel ikke være Sekretariatets mening at han fortsatt skal gå på 3 300 kroner. Jeg vil henstille at han lønnes på samme måte som de andre.

John Skårvold, Trondheim: Jeg er blitt noe forbauset over debatten her. Jeg hadde nærmest regnet med bifall jeg og at en ville ha utnevnt lønnsnemnda på livstid. Vi har innsamlet et stort materiale om hvordan lønningene tidligere var ute i samorganisasjonene, hva redaksjonspersonalet i arbeiderpressen utover har og hva kooperative funksjonærer betales. Det var tidligere 12 lønnsgrupper blant samorganisasjonens tillitsmenn. Når vi nå har dradd det sammen til 4 så synes jeg virkelig at det er et ganske godt resultat. At de skulle vært noe høyere opp kan vi nok være enige om, men dette er dog et framskritt fra tidligere. Det er foreslått av Berentsen at gruppe 4 går opp i gruppe 3 og 3 i 2. Vel, beslutter representantskapet det så er det bra. Men nemnda har altså ment at denne ordning var den beste. Det har ikke vært nemndas mening å sette Nordland i en særstilling. Vi har sett på lønningene over det hele, hvordan lønsspørsmålet ellers lå an og da har de fått tillegg. Så til slutt dette med Romsdal. Sekretariatet har godkjent oppdelinga i 3 samorganisasjoner og da må også denne mann som her er nevnt være med.

3 minutter taletid blev nå fastsatt.

Emil Torkildsen: Jeg kan så godt forstå at det ikke har vært lett å arbeide i denne komité, men hvorfor skal Hedmark stå i en gruppe og Opland i en annen? Og det samme har vi f. eks. mellom Tønsberg og Kristiansand. Jeg vil anbefale at en går til 3 grupperinger slik som av Berentsen foreslått. Når det gjelder dieten så bør det være 6 kroner over hele linjen og ikke 6 og 5 kroner.

Karl Tømmerås: Vi behandlet dette på samorganisasjonenes landskonferanse. Noen beslutning ble sjølsagt ikke fattet, men det var sjøelve lønnsgrupperingene en talte om. Jeg vil si det samme som jeg sa der at en ikke må risikere at denne sak blir utsatt. Det var Trøndelag faglige Samorganisasjon som reiste dette spørsmål, fordi en hadde helt uholdbare forhold rundt omkring i samorganisasjonen når det gjaldt denne sak. Jeg vil be om at en i dag avgjør disse saker. En har vært gjenstand for mange vilkårligheter.

Georg Jacobsen, Halden: Samorganisasjonenes folk må være fornøyd med det som her forelegges. Var det kommet fram på årsmøtene

rundt omkring, så ville nok saken fått en annen behandling. En må være forsiktig.

I. B. Aase: Da vi behandlet denne innstilling i Sekretariatet kom vi til det resultat at komitéen hadde arbeidet godt. Når det gjelder Molde så ble det på samorganisasjonens årsmøte satt en lønn av 3 300 kroner til sekretæren og forutsetningen var den at han skulle skaffe sig annen inntekt. Hva Nyhus' forslag angår så vil det bety 7 325 kroner i merutgifter og Berentsens forslag 9 000 kroner.

William Andersen: Det ser for meg ut til at representantene tar denne sak for lett. Denne gruppering får vi senere se nærmere på. Det er ikke noe grunnlag til stede for å gjøre forskjell her. En annen ting er om en til eldre, veltjente tillitsmenn gav et personlig tillegg.

A. E. Gundersen: Hvis en hadde sett de dokumenter som forteller hvordan det tidligere var, så ville en kunne ha spart seg for mange talemåter. Når det gjelder Romsdal så synes jeg ikke Sekretariatet skal være så snau her. Jeg synes det er helt uriktig bare for noen kroners skyld å gjøre dette. Det kan vel sies at disse lønnsklasser ikke er helt riktige, men vi har jo skåret ned fra 12 til 4 lønnsgrupper og det er da bra. Det kan sjølsagt være dem som fortjener et personlig lønnstillegg, men det kan ikke vi slå inn på. Da får en heller søke seg over i et annet og bedre distrikt.

Olaf Abrahamsen, Holmestrand: Jeg tror det er et godt arbeid komitéen har gjort og at innstillingen er god. Det kan sjølsagt springe i øynene at det i Vestfold er 5 500 og i Buskerud 6 000 kroner, men også her tror jeg komitéen har gjort sitt arbeid samvittighetsfullt. Jeg vil foreslå: Reservasjonen som er tatt for formannen og sekretæren i Vestfold utgår.

Kr. Jakobsen, Sauda: Jeg konstaterer at etter diskusjonen som er ført, så er det bevist at komitéen har gjort et godt arbeid. Det visste jeg sannelig ikke noe om før jeg hadde påhørt denne debatt. Vedta derfor innstillingen så enstemmig som mulig.

Lars Evensen: Jeg tror ikke at sjøl om en hadde satt ens lønn til alle, så hadde det ikke gjort alle tilfreds. En har søkt her å tale om at dette med grupperinger skulle bli utnyttet. Vi skal se på kongressens vedtak og det som var grunnlaget for komitéens arbeid og finne fram til mer likhet. En må da se på dette som en vesentlig forbedring. Det er et vesentlig steg til bedring av de forhold vi hittil har hatt, og jeg vil i likhet med Jakobsen sterkt advare mot at en stiller seg slik at saken kommer på samorganisasjonenes årsmøter.

Votering: Lønnsnemndas innstilling ble vedtatt mot 4 stemmer. — Sekretariatets unntakelse for Romsdal ble forkastet. — Abrahamsens forslag ble forkastet mot 4 stemmer.

Det ble opplyst at i ettermiddagsmøtet hadde Birger Arnesen delatt istedenfor Øistein Marthinsen.

Møtet hevet.

FORMIDDAGSMØTET TORSDAG 28. SEPTEMBER

Ordstyrer: *Olav Hindahl.*

Protokollen fra gårsdagens ettermiddagsmøte ble referert ved sekretær *Lars Evensen* og uten bemerkninger godkjent.

Punkt 11: Norsk Folkehjelp.

I tilslutning til dette punkt forelå følgende forslag til lover for *Norsk Folkehjelp*:

§ 1.

Norsk Folkehjelp har som formål å drive helsearbeid, og i spesielle tilfelle organisere brede hjelpeaksjoner fra det norske folk.

Norsk Folkehjelp ser som sine nærmeste oppgaver:

1. å tre til ved nød som rammer befolkningen i vårt eget eller i andre land, ved krig, store ulykker, økonomisk sammenbrudd o. l.
2. å gå inn for en effektiv utbygging av det forebyggende helsearbeid, særlig med sikte på barns og ungdoms helse, hjemmets og arbeidslivets hygiene,
3. å drive opplysnings- og propagandaarbeid i helse spørsmål,
4. å delta i anskaffelse av materiell og støtte opphøring av hjelpemannskaper til bruk ved større ulykker og til beskyttelse av sivilbefolkningen under krig,

§ 2.

Norsk Folkehjelp søker samarbeid med organisasjoner og institusjoner som arbeider for de samme formål, og søker gjennom de lovgivende og bevilgende myndigheter å fremme tiltak til løsning av disse oppgavene.

§ 3.

Medlem av Norsk Folkehjelp kan bli:

- a) Enhver som betaler en årlig kontingent av *kr. 2.00* til en av de tilsluttede avdelinger, eller hvis sådan ikke finnes på vedkommendes hjemsted, til hovedorganisasjonen.
- b) landsomfattende organisasjoner som ønsker å støtte Norsk Folkehjelps arbeid ved å betale en årlig kontingent av *kr. 10.00* pr. påbegynt 1000 medlemmer.
- c) lokale organisasjoner som ønsker å støtte Norsk Folkehjelps arbeid ved å betale en årlig kontingent av *kr. 10.00* pr. påbegynt 100 medlemmer.
- d) alle institusjoner, private sammenslutninger og firmaer m. v. som betaler et årlig bidrag på minst *kr. 100.00*.
- e) lokale avdelinger av Norsk Folkehjelp.

Landsomfattende organisasjoner står direkte tilsluttet hovedorganisasjonen. Lokale foreninger og organisasjoner tilmeldes Norsk Folkehjelps lokale avdelinger.

Kontingenten i de lokale avdelinger er *kr. 2.00* pr. år. De økonomiske forhold mellom hovedorganisasjonen, distriktsorganisasjonene og de lokale avdelinger fastsettes av representantskapet.

§ 4.

Norsk Folkehjelp er bygget opp av lokale avdelinger, som er sluttet sammen i distriktsorganisasjoner.

De lokale avdelinger og distriktsorganisasjoner må godkjenne Norsk Folkehjelps lover, og deres egne lover må være i samsvar med de mønsterlover som er utarbeidet.

Distriktsorganisasjonen holder i samsvar med sine lover årlige møter. Distriktsorganisasjonen innsender hvert år innen utgangen av februar måned beretning og regnskap for det forløpne år.

§ 5.

Norsk Folkehjelps øverste myndighet er organisasjonens representantskap. Dette sammensettes av:

Organisasjonens arbeidsutvalg.

1 representant fra hver av distriktsorganisasjonene for hvert påbegynt 10 000 medlemmer.

1 representant fra hver av de landsomfattende organisasjoner for hvert påbegynt 25 000 medlemmer.

Ingen organisasjon kan ha mer enn 5 representanter.

Representantskapet holder møte hvert år innen utgangen av februar måned.

På representantskapsmøtet legges fram beretning og regnskap for det forløpne år og planer for organisasjonens videre arbeid.

Representantskapet velger styre eller arbeidsutvalg på minst 7 medlemmer som leder organisasjonens virksomhet.

Styret kan suppleres med rådgivende medlemmer som har tale- og forslagsrett.

Medisinaldirektør *Karl Evang*: Når spørsmålet om dannelsen av Norsk Folkehjelp er reist — en helsehjelpsorganisasjon — så virker det kanskje på mange fremmed. Den stilling som arbeiderne rundt omkring har tatt til denne sak har jo vært at det er samfunnets oppgave og som hverken de faglige eller politiske organisasjoner hadde noe med. Arbeiderorganisasjonene har sett med skepsis på de filantropiske organisasjoner, nærmest med forakt. I sin tid hadde partiet en politisk prinsipiell linje, nemlig i Oscar Nissens tid, da en skulle ha alt helsearbeid over i beskatningen. Seinere har vi stadig fått sterkere og sterkere trykdanordninger. Vi har altså tidligere for det vesentligste avvist spørsmålet. Ved sida herav har en så nærmest holdt seg til den borgerlige parole om at helse spørsmål var noe som lå utafor politikken. Imidlertid har samfunnets utvikling rullet videre og enten bevegelsen har villet det eller ikke så har den smått om senn måttet ta stilling til de forskjellige helsearbeider. Fagorganisasjonen har der i sin tid tatt stilling for idretten og bygget opp en arbeideridrettsbevegelse, en direkte helsebevegelse av forebyggende art. Initiativet kan en her tilskrive fagorganisasjonen og den sak var av vesentlig betydning. Vi har videre en sak som mødrehygienekontorene som også arbeidernes kvinneorganisasjoner har arbeidet for. Til Arbeiderpartiets Landskvinnekonferanse i høst er det arrangert en helseutstilling. Fronten i dette helsearbeid er således blitt bredere. Fagorganisasjonen har således forlenget på forskjellig måte slått inn på helsearbeidet, men spørsmålet gjelder nå om å finne fram til en slags linje i dette arbeid, slik at en kan skille klinten fra hveten for å si det på den måten. Enten vi vil eller ikke så vil helsearbeidet måtte løses også ved private organisasjoners medvirkning. Det er på dette grunnlag spørsmålet om dannelse av Norsk Folkehjelp er reist. Det er forsåvidt ganske naturlig at denne sak er reist fra de folk som hadde med Spania-innsamlingen å gjøre. Ser en på de lover som er trukket opp for den nye organisasjon, så vil en i punkt 1 finne de oppgaver som det skal arbeides for. Vi så nå da krisen brøt ut, at en rekke

av de store, private organisasjoner var ute og fisket i rørt vanne og foretok innsamlinger etc., mens vi som det største parti intet gjorde, fordi vi intet apparat hadde. Vi har stått passive. Punkt 2 er utformet slik at vi ikke kommer i konkurranse med de andre organisasjoner, men tar fatt på andre oppgaver som disse organisasjoner ikke beskjeftiger seg med. Jeg behøver ikke her å komme inn på de mange og store oppgaver som der ligger. Jeg peker bare på en ting som igangsettelsen av en aksjon mot alt rot og griseri på arbeidsplassene og i den forbindelse utnyttelsen av de kontrollorganer som arbeidervernloven har. Videre å drive opplysnings- og propagandaaarbeide i helsespørsmål. Det er en organisasjon som der allerede på et spesielt felt har tatt et initiativ ved et møte søndag førstkommande. Det er mange oppgaver her som kan reises propagandamessig. Arbeidersaniteten, en annen stor og viktig sak. En kunne timevis tale om en rekke helseoppgaver som bør reises. Vi har satt inn en hel del av våre folk i sentralorganisasjonen, men disse savner et sentralorgan når det gjelder vår stilling og oppfatning. Det har vært gjort gjeldende at vi har da organisasjoner nok. Jeg var også betenkelig, men etter hvert er jeg blitt en tilhenger av saka, og jeg vil slå fast at det må være en selvarbeidende organisasjon.

Konrad Nordahl: Det er ikke min mening å oppta noen diskusjon om berettigelsen av en slik organisasjon eller om arbeidsoppgavene for en sådan. Det kan jo være flere arbeidsoppgaver enn de Evang så utmerket talte om. Denne organisasjon har i lang tid vært i emning og vi har hatt mange konferanser og møter. Sjøl om det er enighet om nødvendigheten av en slik organisasjon, har vi funnet det nødvendig å forelegge den for representantskapet, ikke minst av den grunn at Landsorganisasjonen hermed kan komme til å få en del bundne utgifter. Vi har ikke tatt noe standpunkt i Sekretariatet, men vi har som sagt drøftet det og jeg vil foreslå:

Med det representantskapet i prinsippet gir sin tilslutning til organisering av «Norsk Folkehjelp», overlates det til Sekretariatet i samarbeid med andre organisasjoner å sette organisasjonen i verk på den mest hensiktsmessige måten.

Peder Birkeland: Jeg vil slutte meg til de oppgaver som Evang var inne på og som gjaldt støtteaksjoner samt de sosiale formål. Vi har sett hvordan de som driver almissepolitikk har hatt atskillig igjen for dette arbeid. Mange av disse organisasjoner er også direkte utgått av arbeidernes organisasjoner. Når jeg derfor ser på Norsk Folkehjelp tror jeg det vil være riktig at denne organisasjon må være en sjølvvirkende organisasjon. Nettopp derved vil ikke de økonomiske forpliktelser pålegges våre organisasjoner. Det må nettopp være de økonomiske oppgaver denne organisasjon i første rekke må gå inn for. Jeg mener at initiativet bør tas av Den norske Spania-komité.

Olav Hindahl: Initiativet er så å si tatt av Spania-komitéen og samarbeidskomitéen har erklært seg enig i prinsippet.

5 minnutters taletid og strek ble vedtatt.

Halfdan Wigaard: Hvis denne arbeidsoppgave bare for noen år siden var blitt framlagt i denne forsamling, ville en ganske sikkert ha

ledd av det. Spørsmålet i denne forbindelse er om det er riktig av fagorganisasjonen å ta på seg alle samfunnsoppgavene. Evang var jo heller ikke snau. Han tok faktisk med alt. En rekke av disse oppgaver er lagt under kontrollorganer og fagorganisasjonen har å påse at disse gjør sitt arbeid. Når det gjelder ulykker og mye annet, så har vi vårt prinsipale standpunkt, nemlig at det er samfunnets oppgave. Men det har ikke maktet det. Kan fagorganisasjonen makte alle oppgaver? Jeg stemmer ikke imot, men vi skal være forsiktig her så vi ikke kommer inn i en mentalitet som kan liknes med prestementalitet. Vi har sett hvordan det i Oslo kommune var forslag og planer framme om dannelsen av et aksjeselskap, som skulle ta seg av ulykker, brann, katastrofer etc. og som var bygget på utbytte av disse arbeidsoppgaver. Det ble heldigvis forhindret.

Torbjørn Henriksen: Evang har ganske sikkert rett i sin framførelse, men jeg tilhører dem som er skeptisk her. De som driver med disse arbeidsoppgaver burde jo på et tidligere tidspunkt vært underlagt en felles sentral. En hver regjering har sjølsagt interesse av et slikt frivillig arbeid. Jeg er imidlertid redd for at hvis en går inn for en slik sak med hele vår tyngde, vil Staten ikke i den grad som riktig er, forstå sine plikter. Jeg er redd for at vi kan komme til å trekke for store veksler på våre folk. Hvis en ved en lovoppbygging kunne samle alle disse organisasjoner i et bestemt leie og med en kontrollerende myndighet, så ville det være en bedre vei. Det kan være at vi ved en slik Norsk Folkehjelp nettopp kan arbeide videre på det jeg her nevnte.

Rasmus Rasmussen: Jeg har forstått det slik at denne organisasjon bl. a. også kunne bli den som ga de kontrollorganer en har en klaps så de virkelig kom seg opp fra stolene. Jeg anbefaler forslaget.

Bernhard Berentsen: Spørsmålet Norsk Folkehjelp har vært drøftet også av oss i Bergen. Der er en begynt med de såkalte vinterhjelp-organisasjoner og hvis oppgave egentlig er å samle fascister. Vi så derfor dette som et middel til å stanse de fascistiske og reaksjonære organisasjoner. Torbjørn Henriksen var inne på å samle disse organisasjoner under ett felles statsapparat og det mener jeg er riktig. Det kan en arbeide fram fra Norsk Folkehjelp.

Karl Evang: Vår bevegelses arbeid går ut på to ting: å konstruere samfunnet etter sosialismens prinsipper og videre å arbeide for bedring av levestandardene i det samfunn vi lever i. Når denne organisasjon som vi her taler om blir dannet, så er det ikke for at den skal ta seg av alle oppgaver, men ved den skal vår stemme høres. Jeg er enig med Torbjørn Henriksen at den oppfatning han hadde må være vår prisipielle oppfatning når det gjelder disse saker. Men det gjelder om å få den fram. En slik organisasjon kan sjølsagt ikke overta det hele helsearbeid. Det går ikke. Det må i første rekke være Statens oppgave. Initiativet må ligge der, men våre folk må også være med og prege utviklingen her. Den store og grove hovedfeil er at alle nå er innstilt på å ta vare på dem som er syke men ikke på det forebyggende arbeid.

Votering: Konrad Nordahls forslag ble vedtatt.

Punkt 7: Retningslinjer for overføring av medlemmer og retten til arbeid (monopoliseringstendensene).

Til dette punkt forelå fra sekretariatet følgende:

Et av de stadig tilbakevendende stridsspørsmål i fagorganisasjonen er den såkalte monopolisering eller m. a. o. retten til å ta anvist arbeid og overføring av medlemmer fra det ene forbund til det andre.

Fagkongressen 1934 og 1938 behandlet disse spørsmål og trakk opp prinsipielle retningslinjer, men det viser seg ofte at prinsipielle vedtak må utfylles med praktiske retningslinjer avpasset for de enkelte arbeidsområder. Dette er gjort av Sekretariatet fra tid til annen, men tvister oppstår allikevel rundt om.

For å undersøke om det kan være mulig å fjerne noen av tviste-årsakene på de mest omstridte områder, har Sekretariatet valgt ei nemnd bestående av: Jens Tangen, Josef Larsson, Alfred Ljøner, Gunnar Disenaaen og Lars Evensen. Det var Sekretariatets forutsetning at nemndas utgreiing skulle legges fram for representantskapet.

Nemnda er enig om at grunnlaget for de retningslinjer som kan trekkes opp er kongressens vedtak om disse spørsmål. Fagkongressen 1938 gjentok vedtaket av 1934 med en del endringer, således at det endelige vedtak ble:

1. Alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen pålegges ikke å hindre arbeidere i å søke og ta anvist arbeid. Betingelsene må da være at det anviste arbeid blir utført etter de bestemmelser som Landsorganisasjonen og vedkommende forbund har fastsatt.
2. Alle arbeidere som er i beskjeftigelse eller får anvist arbeid har rett til å få ordnet sitt medlemskap i fagorganisasjonen gjennom den fagforening under hvis virkeområde vedkommende arbeidsplass sorterer. Undtatt fra denne beslutning er bare de arbeidere som har opptrådt usolidarisk eller i strid med Landsorganisasjonens eller forbundenes beslutninger.
3. Ingen fagforening har rett til å nekte overføring av medlemskap fra andre fagforeninger eller forbund. Foreninger eller forbund har heller ikke rett til å nekte utskrivning av medlemmer til overføring til andre fagforeninger eller forbund.

Forutsetningen for overføring av medlemskap er i alle tilfelle at vedkommende medlem har fått beskjeftigelse i den forenings virkeområde hvortil medlemskapet skal overføres.

4. Beslutninger mot å arbeide sammen med uorganiserte arbeidere når disse ønsker å organisere seg er forbudt med mindre vedkommende har opptrådt usolidarisk, eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger. I tvilstilfelle avgjøres saken med bindende virkning av Sekretariatet.
5. Tariffbestemmelser om at arbeidsgivere bare skal beskjeftige medlemmer av en bestemt fagforening eller forbund må ikke anvendes til å hindre medlemmer av andre foreninger eller forbund til å søke og ta arbeid.

Det samme gjelder uorganiserte arbeidere (jfr. p. 2. og 4). Vedkommende arbeidere må ordne sitt medlemskap til foreningen etter de overføringsfrister som er gjeldende i vedkommende arbeidsgren. Dog senest innen 2 måneder.

6. Forbund som ønsker tariffmessige bestemmelser angående ansiennitetsprinsippet eller andre organisasjonsmessige regulerende bestemmelser, må på forhånd innhente Sekretariatets godkjennelse til å reise kravet.

Sådanne tariffbestemmelser må ikke praktiseres i strid med dette vedtak.

7. Ved regulerende bestemmelser om antallet av læregutter skal der tas hensyn til et rimelig forhold mellom læregutter og de utlærte arbeidere.

De regulerende bestemmelser som forbundene ønsker gjennomført må på forhånd forelegges Sekretariatet til godkjennelse.

8. Medlemmer som får ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal overføre sitt medlemskap etter de fastsatte regler i vedkommende forbund.

Ved overføring av medlemmer fra et forbund til et annet beholder medlemmene sine opparbeidede rettigheter med den begrensning som lovene bestemmer i det forbund hvortil medlemskapet overføres.

En av endringene i vedtaket fra 1934 var at fristen for overføring ble endret fra «straks» vedkommende var kommet i arbeid til «etter de overføringsfrister som er gjeldende i vedkommende arbeidsgren. Dog senest innen 2 måneder.»

Denne endring var nødvendig på grunn av de mange misforståelser som gjorde seg gjeldende. Allerede før kongressen hadde Sekretariatet godkjent retningslinjer om overføring fra De Arbeidsløses Forening til Norsk Kommuneforbund sålydende:

«Stadig tilbakevendende vikarer, samt midlertidige arbeidere som har et sammenhengende arbeid i kommunen på 2 måneder og derover skal ha rett til å overføre sitt medlemskap til Kommuneforbundets avdelinger.

Arbeidere som inntas til snerydning og kokssjau er unntatt fra ovenstående regel og opprettholder sitt medlemskap i den organisasjon de før er medlemmer av.

Blir arbeidere overført fra nevnte jobbarbeid til annet kommunalt arbeid, f. eks. gaterenhold, skal den tid de har vært i beskjeftigelse med jobbarbeid medreknes.

Man forutsetter for øvrig at Landsorganisasjonens lover og regler for overføring av medlemmer opprettholdes, men at den regel som er foreslått for De Arbeidsløses Foreninger også kan praktiseres for andre forbunds medlemmer.»

Etter kongressen 1938 ble det tatt opp forhandlinger mellom den av kongressen valgte 3 manns nemnd og flere forbund om grenseregulering og regler for overføring av medlemmer og tvisters behandling. Dette gjelder særlig forholdene på landsbygda og i treforedlingsindustrien. Noen av de viktigste bestemmelser tas med.

Mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Treindustriarbeiderforbund er det truffet en avtale om grenseregulering og løsning av grense- og tvistesporsmål hvor det bl. a. heter at arbeid i grenseområder ikke må påbegynnes før vedkommende arbeider har varslet sin forening herom og at omtvistede arbeidergrupper ikke må organiseres før avtale er truffet eller tvisten avgjort. For øvrig behandling av tvister etter gjeldende regler i Landsorganisasjonen.

Mellom Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Jernbane-forbund er det truffet avtale om overføring m. v. hvor det bl. a. fastslåes:

«I første sesong som en arbeider blir inntatt overføres i det hele tatt ikke. Under forutsetning av at vedkommende inntas nestfølgende sesong og regnes å få sin vesentligste årsinntekt ved jernbanen kan overføring finne sted.»

Det skal være adgang til gjensidig kontroll av medlemsbøker og når medlem av N. S. L. F. har ekstraarbeid ved jernbanen og når medlem av Norsk Jernbaneforbund er beskjeftiget innen N. S. L. F.s virkeområde.

Mellom Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund er det truffet avtale om grenseregulering og valg av ei samarbeidsnemnd som skal behandle organisasjonsspørsmål og eventuelle tvister mellom forbundene.

Mellom Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund er det truffet avtale hvor det bl. a. heter:

«Begge forbunds medlemmer har fri adgang til å søke og få utføre kortere og mer tilfeldig arbeid i det annet forbunds virkeområde uten at overføring skal kreves.

Dette gjelder også vedlikeholds- og anleggsarbeid, men gjelder ikke veivoktere, som skal overføres straks tilsetting har funnet sted.

Som vanlig regel bør overføring ikke finne sted første sesong, så fremt det ikke antas at arbeidssesongen vil strekke seg over et lengere tidsrom, f. eks. over 3 måneder.

Den forening som arbeidsplassen sorterer under, har rett til å føre vanlig kontroll med alle organiserte både for overholdelse av tariffene og at medlemsskapet er i orden og rett kontingent betalt.»

Mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund er det truffet avtale om grenseforhold og samarbeid mellom forbundene og deres avdelinger hva angår bygningsarbeid på landsbygda, hvor det bl. a. heter:

«Medlem skal ha adgang til å stå i det forbund hvorunder han har sin vesentligste beskjeftigelse. I arbeidsforhold under annet forbund er han imidlertid underkastet denne avdelings kontroll, og plikter å vise medlemsbok i orden til enhver tid. Det skal også være høve til å kontrollere om det er kjøpt riktige merker.

Denne bestemmelse tar særlig sikte på forhold hvor medlem av det ene forbund regelmessig visse tider av året vender tilbake til arbeid under annet forbund.

Ellers følges vanlige regler for overføring i henhold til Landsorganisasjonens lover.»

Avtalen bestemmer òg at det skal opprettes en fast samarbeids-

nemnd for behandling av organisasjonsspørsmål og tvister i samband med avtalen.

Det er grunn til å tro at disse avtaler og retningslinjer gir grunnlag for en praktisk løsning av mange tvistesporsmål mellom forbundene og bør bygges ut videre.

En annen tilleggsbestemmelse som ble vedtatt av kongressen 1938 var at Sekretariatet utenom ansiennitetsbestemmelser òg kunne godta «andre organisasjonsmessige regulerende bestemmelser».

På grunnlag av dette vedtak ble det høsten 1938 tatt opp forhandlinger mellom Landsorganisasjonen, Norsk Bygningsarbeiderforbund og Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening om framlegg til ansiennitetsregler for denne forening. Det ble enighet om dette vedtak:

- «1. Ved inntagelse av arbeidere plikter arbeidsgiveren å innta sine tidligere arbeidere i tur og orden reknet fra den dato de begynte i firmaet, såfremt disse er arbeidsledige.
2. Unge arbeidere som tidligere ikke har vært i arbeid, kan inntas av arbeidsgiveren i et visst forhold til antall eldre arbeidere på plassen.
3. Innskrenkninger foretas etter byggansiennitet. Arbeidere som blir oppsagt, kan ikke overføres til andre bygg til fortrenghet for de arbeidere som der allerede er beskjeftiget. I tilfelle overføring finner sted, inntar de ved eventuell innskrenkning den ansiennitetsrett som gjelder på vedkommende bygg. De inntar ingen særstilling om de er eldre i firmaets tjeneste enn de arbeidere som var beskjeftiget før disse på vedkommende arbeidsplass.
4. Hvis en arbeider har vært fraværende fra en arbeidsgiver i 2 år, har han dermed tapt ansienniteten i firmaet, såfremt firmaet har drevet byggevirkosomhet i de angjeldende år.
5. Permittering på en arbeidsplass bør ikke forekomme. I tilfelle arbeidere på grunn av uforutsette hindringer blir permittert, inntas de etter ansiennitet i den tur og orden som permitteringen foregikk. Nye arbeidere kan ikke inntas på vedkommende arbeidsplass før de permitterte er kommet i arbeid.

Da forhandlingene med arbeidsgiverne kan trekke i langdrag, søker vi om at ovenstående ansiennitetsbestemmelser godkjennes av forbundet og Sekretariatet for å kunne praktiseres innenfor organisasjonens ramme.

Foreningen gis videre høve til å opprette overenskomster med uorganiserte mestre med de av oss foreslåtte ansiennitetsbestemmelser.

Til ovenstående ansiennitetsregler ønsker Landsorganisasjonens representanter å anmerke dette:

På grunn av de særlige forhold som er til stede, vil Landsorganisasjonens representanter anbefale for Sekretariatet at Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forenings ansiennitetsregler forsøksvis blir godkjent som retningslinjer ved inntagelse av arbeidere.

Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forenings representanter erklærte at de var fullt klar over kongressens vedtak om monopoliseringen, og at hensikten ved disse regler ikke var å nekte å overføre eller stenge ute andre forbunds medlemmer som får arbeid og søker opptagelse i Oslo Sten-, Jord og Cementarbeideres Forening.»

Forutsetninga for dette vedtak var at disse retningslinjer skulle søkes gjennomført med arbeidsgiverne, men så omfattende som denne forenings virkeområde er vil det ta tid før en får disse retningslinjer godkjent og praktisert.

Det har og senere forekommet en del anker over at arbeidere som er «lovett arbeid» ikke har fått medlemsskap i foreningen eller at arbeidere som er begynt i arbeid er blitt fjernet fra arbeidsplassen. — På foranledning av dette tok Sekretariatet den 8. august d. å. dette vedtak:

«Til Sekretariatet er rapportert en rekke tilfelle om at arbeidere er blitt fjernet fra byggeplassene av tillitsmenn fra Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening, med den begrunnelse at vedkommende entreprenør er tariff-forpliktet til å ta arbeidere fra eller gjennom Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening eller Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Sekretariatet kan ikke godkjenne denne framgangsmåte og må bestemt kreve at den bringes til opphør.

I de tilfelle det av omsyn til kontrollen har vært nødvendig å få tariffbestemmelser om at en arbeidsgiver skal ta arbeidere fra Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening og dette blir omgått av vedkommende arbeidsgiver, bør det overveies å reise søksmål mot arbeidsgiveren for brudd på tariffavtale.»

Nemnda er merksam på de spørsmål som reises i samband med dette viktige organisasjonsproblem *ikke bare* angår Sten-, Jord- og Cementarbeidernes Forening i Oslo. Men da denne forening er mest utsatt for tilgang av ny arbeidskraft og for anker er det naturlig at den vies en bredere behandling. Foreningen har ennå mange ledige medlemmer på tross av den store byggevirkosomhet i Oslo.

Oversikt over tilmeldte, overførte og ledige i Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening i de siste 3 år.

Middel	Ant. medl.	I arbeid	Syke og gamle	Ledige	Ledige i pst.	I konflikt
1936	4 420	3 196	231	982	22.44	11
1937	4 633	2 601	224	1 744	37.57	8
1938	4 526	3 068	231	1 223	27.02	1
<i>1939.</i>						
Januar	4 803	3 034	271	1 498	31.19	0
Februar	4 839	2 971	305	1 663	34.53	0
Mars	4 866	3 115	325	1 426	29.31	0
April	4 880	3 663	266	926	18.98	25
Mai	5 000	4 419	253	328	6.56	0
Juni	5 112	4 509	256	347	6.79	0
Middel pr. måned	4 917	3 619	279	1 031	21.23	4

Medlemsbevegelsen reknet pr. siste i hver måned.

År	Overføringer	Nyinnskrevet	Samlet	Frameldt	Strokne	Netto + el. +
1936	763	762	1 525	312	293	+ 920
1937	128	78	206	349	293	+ 436
1938	597	163	760	245	150	+ 365
<i>1939.</i>						
Januar	21	11	32	10	22	0
Februar	34	18	52	5	11	+ 36
Mars	32	20	52	18	7	+ 27
April	33	23	56	16	26	+ 14
Mai	95	53	148	16	12	+ 120
Juni	92	61	153	19	22	+ 112
Total	307	186	493	84	100	+ 309

Det ville føre for langt i denne utgreiing å gå inn på forholdene i alle forbund og yrkesgrener og på grunnlag av det å trekke opp brukbare retningslinjer for alle høve. — Nemnda vil bare søke å klargjøre noen av de mest aktuelle forhold og peke på en del praktiske åtgjerder som kan fylle ut de vedtak som allerede er tatt og som nemnda vil foreslå for representantskapet å godta.

Fagorganisasjonen kan ikke fravike det prinsipp at retten til arbeid og få medlemsskap i fagorganisasjonen er fri for alle som opptrer på en lojal måte, men en kan heller ikke se bort fra at en forutsetning ved å gå med på en tariffavtale bør være at arbeidsgiverne søker å ta arbeidere fra den organisasjon som er part i tariffen. I motsatt fall blir hele tariff-forholdet meningsløst. Vedkommende organisasjon har både det juridiske og økonomiske ansvar for at tariffavtalen holdes. Men den har ingen mulighet for å fylle disse forpliktelser eller for å føre noen kontroll om arbeidsgiverne skal stå helt fritt med å ta inn arbeidere. Det som skaper mange vansker er at mange arbeidsgivere ikke er lojale mot denne forutsetning. Dette er sikkert de fleste enig i og en kan derfor ikke bebreide noen organisasjon for at den søker å øve kontroll og innflytelse på disse forhold. Men det som er avgjørende er den framgangsmåte som brukes.

Det forekommer ofte at arbeidere anker over at de ikke kommer inn i en forening når de er lovet arbeid og vedkommende arbeidsgiver har satt som betingelse at de får ordnet sitt medlemsskap i en bestemt forening. Det viser seg ofte at disse løfter ikke bygger på noe reelt grunnlag og løfte om arbeid gis enten for å skape indre motsetninger i organisasjonen eller av andre grunner.

Det er derfor nemndas mening at en må trekke et visst skille mellom dem som er «lovett arbeid» og dem som faktisk har påbegynt et arbeid eller blir nektet å oppta arbeid ved fram møte på arbeidsplassen. Nemnda er sams om at i de første tilfelle må det dokumenteres at det foreligger en reell arbeidsantakelse. I de sistnevnte tilfelle foreligger det et faktisk arbeidsforhold og det kan ikke godkjennes at disse arbeider-

dere fjernes eller søkes fjernet fra arbeidsplassen etter påtrykk fra organisasjonen. Ordning av medlemsskapet får i tilfelle ordnes etter gjeldende regler.

Nemnda vil óg feste merksheten på forhold som skaper store vansker. — Det er at arbeidere når de skal søke arbeid på et nytt arbeidsfelt meget sjelden henvender seg til sin egen organisasjon eller til den organisasjon dette arbeidsområde sorterer under for å få kjennskap til hvordan forholdene ligger an med omsyn til arbeidsmuligheter og organisasjonsforhold.

Nemnda er av den meining at mange tvister kan unngås om en slik forhåndsorientering ble gjennomført. Forutsetninga må da være at en slik ordning ikke nyttes av en enkelt forening til stengning av foreningen. En gjensidig lojalitet må fordres.

På de sentrale steder kunne samorganisasjonene og de faglige utvalg være den instans som formidlet denne orientering og det samarbeid som måtte til.

Nemnda er av den meining at det ofte hersker stor uklarhet om de faktiske forhold, både hva angår arbeidsmuligheter og om kongressens vedtak på dette område. En anser derfor at det vil være av stor betydning om det ble satt i gang en omfattende opplysningskampanje om disse forhold, særlig i fagbladene og ved rundskriv fra forbundene og Landsorganisasjonen til foreningene, eventuelt en offentlig redegjørelse óg. Rundskriv og artikler måtte søkes avpasset etter forholdene i de enkelte forbund og yrkesgrener.

Nemnda viser til foranstående og vil foreslå for representantskapet å ta dette vedtak:

1. Representantskapet godkjenner de foran refererte vedtak av Sekretariatet.
2. De forbundsvisse avtaler og retningslinjer bør utbygges videre i den utstrekning det ansees nødvendig og praktisk i de enkelte yrkesgrener. De forbundsvisse avtaler og retningslinjer må godkjennes av Sekretariatet.
3. Ingen arbeider som har begynt i arbeid eller er møtt fram på en arbeidsplass for å oppta anvist arbeid må søkes fjernet fra arbeidsplassen ved direkte eller indirekte påtrykk fra fagorganisasjonens side, såfremt det ikke kan påvises at vedkommende har opptrådt usolidarisk eller ulojalt mot organisasjonen.
4. Når en arbeider skal søke arbeid på et nytt sted eller i et arbeidsområde hvor han før ikke har vært beskjeftiget, bør vedkommende på forhånd konferere med samorganisasjonen, sin egen organisasjon eller den organisasjon dette arbeid sorterer under for å bli kjent med hvordan forholdene ligger an.
5. Det bør søkes å gi medlemmene en bedre orientering om disse forhold ved artikler i fagpressen og ved rundskriv.

Lars Evensen: Dette er jo ikke noe nytt og vi mangler ikke på vedtak. Det som det skorter på er sjølve gjennomføringa av disse vedtak. Vi får daglig enkeltvis og organisasjonsmessige henvendelser om disse forhold. Sekretariatet vedtok å nedsette en liten nemnd for å

finne fram til et vedtak. Nemnda besto av Jens Tangen, Josef Larsson, Alfred Ljøner, Gunnar Disenaen og meg. Sammenlikner en kongressvedtakene de to siste kongresser vil en se at en av endringene var at fristen for overføring ble endret fra «straks» vedkommende var kommet i arbeid til «etter de overføringsfrister som er gjeldende i vedkommende arbeidsgren. Dog senest innen 2 måneder». En mindre nemnd bestående av Larsson, Stenklev og meg ble så nedsatt og ved forhandlinger med forbundene søkte vi å finne fram til en ordning når det gjaldt landsbygdas arbeidere. Det første vi nevner er avtalen mellom Bygningsarbeiderforbundet og Treindustriarbeiderforbundet, hvor det heter at arbeid i grenseområder ikke må påbegynnes før vedkommende arbeider har varslet sin forening herom og videre at omtvistede arbeidergrupper ikke må organiseres før avtale er truffet eller tvisten avgjort. Videre har vi avtalen mellom Jernbaneforbundet og Skog- og Landarbeiderforbundet, hvor overføring ikke skal finne sted før arbeidsforholdet blir fastere. Videre har vi avtalen mellom Skog- og Landarbeiderforbundet og Høvleriarbeiderforbundet og mellom Arbeidsmannsforbundet og Skog- og Landarbeiderforbundet, hvor den siste stort sett er lik den mellom Jernbaneforbundet og Skog- og Landarbeiderforbundet. Vi har tatt med disse gjensidighetsavtaler og såvidt meg bekjent er de sendt ut til samorganisasjonene som retningslinjer for overføringer og Sekretariatet har vedtatt de. Videre har vi en annen tilleggsbestemmelse som ble vedtatt av kongressen i 1938 om at Sekretariatet utenom ansiennitetsbestemmelser også kunne godta «andre organisasjonsmessige regulerende bestemmelser.» Forutsetningen er at Bygningsarbeiderforbundet skal se å få inntatt disse bestemmelser i sine tariffer. Forutsetningen for dette med Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening er også at en er klar over kongressens vedtak. Men vi har også mange andre tilfelle med enkelte arbeidere, som ble fjernet fra arbeidsplassen. Nederst på side 5 ser en her det vedtak som Sekretariatet har gjort. Har en fått en entreprenør tariff-forpliktet til å ta arbeidere fra eller gjennom vedkommende forening, må det ikke utnyttas til å fjerne de som er kommet inn på arbeidsplassen. Da må en rette brådden mot arbeidsgiverne. Vi har så inntatt en oversikt over tilmeldte, overførte og ledige medlemmer av Oslo Sten-, Jord- og Cementarbeideres Forening i de siste 3 år. På side 7 har vi så pekt på en del praktiske åtgjerder som kan fylle ut de vedtak som allerede er tatt og som nemnda vil foreslå for representantskapet å vedta. Vi kan ikke se bort fra det forhold at retten til arbeid og å få medlemsskap i fagorganisasjonen er fri for alle som opptrer på en lojal måte, men en kan heller ikke se vekk fra at vi må kreve at arbeidsgiverne tar arbeiderne fra dem som har partsforholdet, som er den tariffbestemmende organisasjon, iallfall i vanlige tilfelle. Ellers vil jo det hele gli ut. Dette er etter min mening sakens andre side og som vi alltid må kreve gjennomført og respektert. Vi har stått overfor snesevis av tilfelle med enkeltstående som er kommet til Landsorganisasjonen og sagt at de er *lovet* arbeid under bestemte forutsetninger. Når det gjelder «lovet arbeid» så må det bevises, men er det påbegynt arbeid, så må de ikke bortvises, men en må heller se å rette brådden mot arbeidsgiveren. Endelig fester nemnda oppmerksomheten

på forhold som ofte skaper store vansker, nemlig arbeidere som skal søke arbeid på et nytt arbeidsfelt og som meget sjelden henvender seg til sin egen organisasjon eller til den organisasjon dette arbeidsområde sorterer under. Endelig peker vi på nødvendigheten av å få satt i gang en omfattende opplysningskampanje om disse forhold i fagbladene og ved rundskriv fra forbundene og Landsorganisasjonen til foreningene. Det er som allerede nevnt ikke noe nytt som her foreligger. Vi har vedtak nok, men her er pekt på den praktiske gjennomføring. Innstillinga finnes så endelig inntatt på side 8.

Jens Berg: Jeg er enig i innstillinga, men i punkt 4 vil jeg foreslå istedenfor ordet «bør» ordet «må».

Votering: Sekretariatets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Punkt 8: Ankesaker.

Norsk Høyleriarbeiderforbund — Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Fra Sekretariatet forelå følgende til representantskapets medlemmer:

Norsk Høyleriarbeiderforbund har anket denne sak inn for representantskapet til avgjerd:

Møte i tvistenemnda ble holdt den 4. august.

Til stede fra tvistenemnda: Evensen, Hegg, Pehrson, Johannessen, Winge, Wigaard og Rolf Olsen.

Fra Norsk Høyleriarbeiderforbund: Hans Eriksen.

Fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund: Gjestebý.

Fra Østlandets Skurlastsortererers og Fløynings Forening: Th. Holm.

Til behandling forelå spørsmålet om hvilket forbund nevnte forening skal tilhøre. Foreningen står nå utenom Landsorganisasjonen og har i 1932 stått tilsluttet Norsk Høyleriarbeiderforbund.

Foreningens medlemmer er beskjeftiget for en halvoffisiell institusjon som heter Østlandets Skurlastmåling, som er kommet i stann etter lov av 1930 og er sammensatt av representanter for kjøpere og selgere av skurlast. Arbeidet består i å reise rundt på de forskjellige sagbruk og måle og verdsette de trelastpartier som er solgt, og utarbeide fakturaer m. v. og påse at det blir riktig ekspedert til mottakeren.

Tvistenemndas flertall: Evensen, Winge, Pehrson og Rolf Olsen er av den meining at sjølve arbeidets art er mer av merkantil karakter selv om det kan sees som et ledd i omsetninga av skurlast, og meiner foreningen bør sluttes til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Det kan videre anføres at det ikke er nevnt fra noen av forbundene noen liknende organisasjoner, således at denne avgjerd ikke behøver danne presedens for seinere tilfelle. Flertallet meiner at den derfor også kan ta omsyn til medlemmenes meining, som med 38 mot 5 har uttalt seg for tilmelding til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Flertallet innstiller for Sekretariatet å ta dette v. Itak:

«Østlandets Skurlastsortererers og Fløynings Forening gis adgang til å slutte seg til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.»

Mindretallet: Wigaard, Johannessen og Hegg meiner at arbeidet er så nær knyttet til sagbruk- og høyleribransjen at de bør sluttes til Norsk Høyleriarbeiderforbund.

Til
Sekretariatet for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Ad Skurlastsortererers organisasjonsforhold.

Har mottatt protokoll over tvistenemndas møte den 4. august hvorav framgår at tvistenemndas flertall, 4 mot 3 stemmer, har besluttet at skurlastsortererne og og fløyholderne kan tilslutte seg Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Har likeledes mottatt meddelelse om at Sekretariatet har godkjent tvistenemndas flertallsinnstilling.

Vårt forbundsstyre har behandlet foran nevnte meddelelse og må vi meddele at forbundsstyret ble høylyt forbauset over resultatet og vedtok forbundsstyret enstemmig å måtte henstille til Sekretariatet å behandle saka på ny for om mulig å komme til det resultat at disse arbeidere skal tilsluttes Norsk Høyleriarbeiderforbund. Skulle mot formodning Sekretariatet ikke kunne innstømme vår henstilling, må vi forlange saken inn for representantskapet.

Vi vil i samme forbindelse framholde at forbundsstyret meiner at en representant fra forbundet burde være til stede i det sekretariatsmøte hvor saken blir behandlet. Vil også peke på at såvidt oss bekjent har tvistenemndas mindretall ingen representant i Sekretariatet, derimot har flertallet representant og dertil Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund sin representant.

Da denne saka jo er behandlet flere ganger, første gang i 1932, hvor arbeiderne enstemmig besluttet å tilslutte seg Norsk Høyleriarbeiderforbund, etterat sekretær Gjestebý i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og forretningsfører Eriksen hadde redegjort for disse to forbundsstyrsers standpunkt. Denne beslutning ble fattet den 26. juni 1932, men da det bare var 16 til stede på møtet sendte hvert forbund den 29. s. m. en meddelelse til alle skurlastsortererne og fløyholderne om beslutningen og forespørsel om de var enige. En avskrift av denne meddelelse som ble utsendt, vedlegges. (Bilag 1.)

Resultatet av forespørselen ble at vi mottok svar fra de fleste og som for alle gikk ut på at de var enige. Etter dette ble disse arbeidere opptatt i vårt forbund.

Det var ikke lang tid etter at forbundet etter henstilling fra arbeiderne stilte krav til Østlandske Skurlastmåling om forbedring av arbeidernes lønn og opprettelse av overenskomst. Resultatet av arbeidernes tilslutning til organisasjonen ble at lønningene i løpet av 1½ år for fløyholderne vedkommende ble forhøyet med ca. 90. pst. og en betraktelig forbedring av sorterernes lønn. Vi fikk derimot ikke gjennomført noen fast lønn da motparten hevdet at da måtte antallet av fast ansatte forringes betraktelig. Den siste forbedring oppnåddes i et forhandlingsmøte 17. april 1934.

Så hendte det beklagelige at en del av disse arbeidere bak forbundets rygg førte forhandling med Skurlastmålingen (dne fastlønte sekretær, Koppang, som helt fra den tid disse arbeidere ble organisert, hadde motarbeidet denne), om enkeltmannskontrakter og med løfte om å gå ut av forbundet for å oppnå at en del av lønnen ble fast. Dette bekreftes ved at forbundet fra arbeiderne mottok forespørsel om de kunne gjøre dette i tariffperioden. Dette fikk forbundet kjennskap til gjennom et anonymt skriv fra en av arbeiderne, en avskrift vedlegges. (Bilag 2.)

Straks forbundet var blitt kjent med dette sendte vi den 21. mars 1935 et skriv til disse medlemmer, en avskrift vedlegges. (Bilag 3.)

På dette fikk vi bare noen få svar som gikk ut på at ikke noe kunne gjøres. Etter dette besluttet forbundsstyret å se tiden an.

Så hendte det at forbundet den 24. februar i år fra Landsorganisasjonen mottok et skriv hvori meddeltes at det arbeides med å få Skurlastsortererne og Fløyholderne Forening tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. I hen-

hold til denne meddelelse ble det den 10. mars holdt et møte på Landsorganisasjonens kontor. Møtet ble ledet av Landsorganisasjonens kasserer, herr Aase. Til stede på møtet var foruten Aase, Torstein Holm fra Skurlastsorterernes og Fløyholdernes Forening, Albert Raaen og Kaare Rein fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og fra Norsk Høvleriarbeiderforbund Eriksen og Finstad.

Resultatet av dette møtet ble at representantene fra Skurlastsorterernes og Fløyholdernes forening og representantene fra N. H. K. F. mente at arbeiderne skulle tilsluttes Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, mens Aase, Finstad og Eriksen mente at disse arbeidere skulle tilsluttes Høvleriarbeiderforbundet.

Det endelige resultat ble at saka skulle forelegges tvistenemnda til avgjørd. Dette er hva som er passert fra den dag disse arbeidere gjennom en egen forening ble organisert.

I tilslutning til foran nevnte skal opplyses at de fleste av disse arbeidere det her gjelder, er opplært ved de forskjellige bruk og at enkelte av dem har vært (var) medlemmer av vårt forbund da det ble tale om å danne egen forening. Forholdet er jo at i sagbruksindustrien har en alltid hatt behov for sorterere og stikkere (fløyholdere). Tar vi distriktene utafor Østfold så er jo forholdene at brukene har sine egne sorterere, (lastemottakere) som utfører nøyaktig samme arbeid som de der sorterer under Østlandske Skurlastmåling. Kan melde at flere av disse sorterere (lastemottakere) står i vårt forbund.

Dertil kommer at de fleste bruk jo har sorterere som sorterer høvøllast og som er tilsluttet Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Til slutt noen ord om tvistenemndas begrunnelse for sin avgjørd:

Det heter nemlig at arbeidet er av mer merkantil karakter. Dette er helt feilaktig, da dette arbeid er et helt nødvendig arbeid i forbindelse med sagbruk og høvlerivirksomheten. Så sier tvistenemndas flertall at det i dette tilfelle kan tas omsyn til medlemmenes mening. Her vil vi henvise til Sekretariatets beslutning når det gjaldt vårt forbundsstyres henstilling til Sekretariatet om at når det var tvil til stede om hvilke forbund arbeiderne skulle tilsluttes, at det da ble tatt omsyn til arbeidernes mening, men, nei! Dette kunne Sekretariatet ikke gå med på.

Ja, vi har ment det nødvendig å gi denne redegjørelse, og skal vi på ny henstille om at saka blir opptatt til fornyet behandling, så man i tilfelle unngår å få saka til behandling på representantskapets møte. Under fornyet behandling i Sekretariatet tør vi be om at en fra forbundet får anledning til å være til stede for om nødvendig å gi ytterligere opplysninger.

Med solidarisk hilsen
Norsk Høvleriarbeiderforbund
Hans Eriksen.

Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Herr

Som kjent holdt Skurlastsorterernes og Fløyholdernes Forening generalforsamling søndag den 26. juni.

Til stede var ca. 16 medlemmer. Til formann ble valgt Kristian Kristiansen (forretningsfører), kasserer Einar Bjørnholdt, Maridalen. Som styremedlemmer Bastian Johansen, Oslo, Johan Winther, Fredrikstad, og Hans Hansen, Drammen.

Etter at disse valg var foretatt, drøftet en spørsmålet om hvilket forbund foreningen skulle tilsluttes, og etter at sekretær Gjestebø i Norges Handels- og Kontorfunksjonærernes forbund og forretningsfører Hans Eriksen i Norsk Høvleriarbeiderforbund hadde redegjort for disse forbundsstyres standpunkt til saka, ble det enstemmig besluttet at foreningen tilsluttes Norsk Høvleriarbeiderforbund fra 1. juli d. å.

Da som foran nevnt bare var 16 medlemmer til stede vil vi herigjennom gjøre Dem bekjent med disse vedtak og håper at de er enig i, eller gir Deres tilslutning til vedtaket, om at foreningen tilslutter seg Høvleriarbeiderforbundet.

Deres meddelelse om hvorvidt De er enig i dette, tør vi be Dem snarest mulig sende oss under adresse:

Norsk Høvleriarbeiderforbund, Folkets Hus, Oslo.

Skal i samme høve melde at kontingenten til forbundet for nærværende er kr. 1.75 pr. uke for heltbetalende og kr. 1.00 pr. uke for halvtbetalende. (Med den betaling stikkerne nå har kan de stå som halvtbetalende). Denne kontingent må betales når en arbeider mer enn 2 dager i uken. Arbeider en 2 dager eller mindre må det løses et såkalt fristempelmerke (F-merke). Dette koster 5 øre pr. uke og er bare for kontrollens skyld. I innskrivningspenger må betales kr. 1.50. Av disse tilfaller kr. 1.00 forbundet, og 50 øre tilfaller foreningen som grunnfond. Så snart vi har mottatt Deres standpunkt til saka, og det vedlagte innmeldeskort i utfyllt stand, skal medlemsbok bli Dem tilsendt, og når styremøte er holdt skal de få nærmere melding.

Med solidarisk hilsen
Norsk Høvleriarbeiderforbund
Hans Eriksen.

Skurlastsorterernes og Fløyholdernes Forening,
Einar Bjørnholdt.

Herr forretningsfører Eriksen.

Lørdag den 16. mars mottok samtlige medlemmer i Østlandsk Skurlastforening et sirkulære fra foreningsstyret, om at nå hadde disse tilstilt samtlige arbeidsgivere om å få tilsendt deres kontrakter hvis innhold De kjenner.

Vedkommende som skriver til Dem, har utmerket godt kjennskap til disse forhold, og mener at forretningsføreren skal tilskrive hvert enkelt medlem for å høre hans stillingtagen til nevnte spørsmål.

Videre har dette styre i lengere tid arbeidet med å organisere en såkalt gul forening under Koppangs ledelse. Personlig er en flerhet av foreningens medlemmer mot dette, men tør ikke tone rent flagg av frykt for trakassering fra motpartens side.

Vi som ikke sympatiserer med disse, mener at der må handles hurtig da det nettopp er i disse dager at kontraktene skal underskrives.

Vi tror på et godt resultat.

Oslo, den 21. mars 1935.

Rundskrivelse til
Østlandske skurlastsorterere og fløyholdere.

Da vi er blitt bekjent med at beslutningen om å nedlegge skurlastsorterernes og fløyholdernes forening, ikke har den tilslutning som det har vært forsøkt å få forbundet til å tro, tillater vi oss herigjennom å framholde: Vi, forbundet har helt fra den dag vi fikk beskjed om beslutningen, vært i tvil om det virkelig har vært flertallet dette, og hvis så var tilfelle, om da ikke saken var lagt fram på en uerlig måte. Skal også uttale at da vi fikk meddelelsen så ble vi forbitret, for noen simplere handling har forbundet aldri opplevet. Ved forbundets hjelp skaffes arbeiderne fordeler, ja, vi kan si fordeler så store som de ferreste har oppnådd, og så løper de sin vei. Vi forstår godt hvem som står bak dette. Koppang har jo den hele tid gitt uttrykk for dette. — Det er jeg og ingen annen. — Han har ikke kunnet bli fortrolig med at arbeiderne skal ha noen medbestemmelsesrett. For å få ødelagt dette, så har han funnet spioner eller retttere sagt *forredere*, som har hjulpet ham fram til dette.

Beklægelig!

På tross av det som er hendt, tillater vi oss å spørre hver enkelt, vilde det ikke være riktig at det før det ble undertegnet noen enkeltmannskontrakt, at det

ble sammenkalt et møte for å drøfte saken. Et møte hvor representanter fra forbundet kunne være til stede.

Blir det et tilstrekkelig antall som er enig heri, vil et møte snart bli sammenkalt. Send svar snarest til forbundets kontor.

Norsk Høvleriarbeiderforbund
For Forretningsutvalget
Hans Eriksen.

Omar Gjæstebj: Den framstilling som Norsk Høvleriarbeiderforbund har gitt er stort sett riktig med hensyn til skurlastsorteringene og fløiholderne. Disse kom til oss og ba om opptakelse. Vi mente det var riktig å ta en konferanse med Høvleriarbeiderforbundet og vi sa da at det ville være riktig at de sto i Høvleriarbeiderforbundet. Siden har vi ikke hatt noe med dem å gjøre før nå i vinter. Det er en ubetydelig sak for forbundet. Det som her har spilt en viss rolle er hvordan disse folk sjøl ser på saka. De har meget sterkt understreket og hevdet at deres ansøking om opptakelse i Landsorganisasjonen var ment gjennom Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, fordi deres arbeid mer og mer får karakteren av merkantilt arbeid. De mener seg å være typiske funksjonærer. Det har vært det mest avgjørende for oss og det har veid mest for flertallet i tvistenemnda. Det er en gruppe på omlag 40. Saka ligger slik an at hvis de ikke får stå i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, så vil de ikke bli medlemmer av Landsorganisasjonen. Hermed være sagt det som er å si om den sak. Vi er enig i tvistenemndas avgjørelse, men vi sier at det er ikke noen sak av betydning for oss.

Hans Eriksen: Jeg beklager at saka måtte legges fram for representantskapet. Men da vårt forbundsstyre fikk rede på tvistenemndas flertalls innstilling og det standpunkt Sekretariatet hadde tatt om at disse skulle tilhøre Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, så ble vi meget overrasket. Helt fra sagbruksindustriens begynnelse har det vært skurlastsorterere. Disse sorterere var ansatt ved de forskjellige bruk. Ettersom vi fikk sirkelsagene rundt omkring måtte disse sorterere reise ut i distriktene og ta imot plankene. De som kjøpte og de som solgte holdt den gang begge hver sine sorterere. Så fikk en spørsmålet om bare en sorterer istedenfor to. Vi har hatt disse sorterere i vårt forbund helt siden stiftelsen. Vi har hatt de fleste med. Da vi fikk den halvoffisielle institusjon som heter Østlandets Skurlastmåling ifølge lov av 1930, meldte spørsmålet seg om egen fagforening for disse sorterere. De henvendte seg da som nå til Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund om opptakelse. Imidlertid besluttet man å tilmelde seg vårt forbund, således som det går fram av den dokumentasjon som vårt forbund har lagt fram. Og det gikk bra. Vi fikk gjennomført store forbedringer for disse arbeidere, men vi fikk ikke gjennomført fast årslønn således som de krevde. Så var det denne mannen i Skurlastmålinga som henvendte seg til arbeiderne og sa at hvis de gikk ut av Høvleriarbeiderforbundet så ville de forsøke iallfall delvis å innføre en del av lønnen fast. De gikk da ut og over på enkeltmannskontrakter. Nå fikk imidlertid disse ikke gjennomført det som de hadde trodd. Nå er disse arbeidere noe skamfulle for å komme tilbake, men fra vår side skal det ikke gjøres

noen vanskeligheter og vi skal for vår del ikke rippe opp i det som er skjedd. Jeg har alltid hevdet at en skulle ta hensyn til hva arbeiderne sjøl vil, og hadde tvistenemnda sagt fra at etter kongressvedtaket om industriforbund skal de tilhøre Høvleriarbeiderforbundet, men vi skal gjøre en unntakelse for disse arbeidere til å stå i et annet forbund, kunne en ha forstått det. Jeg vil foreslå en befaring av arbeidsplassen for at tvistenemnda kan få se dette arbeid. Det spiller ingen rolle for oss om vi får disse 50—60 arbeidere. Men det er måten som det er gått fram på og den begrunnelse som er gitt som vi er imot. Hvor det er tvil til stede har vi for øvrig tidligere sett at en ikke vil ta hensyn til medlemmene. Jeg vil foreslå: Da plankesorteringene og stikkerne (fløiholderne) utfører et arbeid som direkte henhører under produksjon, omsetning og levering av skurlast, mener representantskapet at disse arbeidere i henhold til kongressens vedtak om industriforbund, henhører under Norsk Høvleriarbeiderforbund.

John Lausnes, Namsos: Da disse saker ble oss forelagt stusset jeg sterkt. I dag foreligger det en bedre utredning. Ved å følge Sekretariatets forslag går en utover den organisasjonsform som kongressvedtaket omfatter. En skal handle etter de organisasjonsmessige vedtak. Det kan ikke være tvil om at disse folk hører til vårt forbund. Jeg er fra arbeidsplassen og har kjennskap til det.

Lars Evensen: Lausnes er ikke ansatt ved Østlandets Skurmåling. Der ligger forskjellen. Jeg taler ikke om dem som arbeider utover i industrien, men de som arbeider for den halvoffisielle Østlandets Skurmåling, opprettet ifølge lov og en helt sjølstendig institusjon. Vi mener det er noen forskjell her. Men det er ingen stor sak. Det er en merkantil affære og vi fant det naturlig at de kom med i Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Hvis en vedtar Eriksens forslag, så er det i strid med kongressens vedtak for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbunds opptakelse i Landsorganisasjonen.

Halvdan Wigaard: Mindretallet mener at arbeidet er så nær knyttet til sagbruk og høvleribransjen at de hører til Høvleriarbeiderforbundet. Det er heller ikke organisasjonsmessig riktig å dele opp medlemmene på denne måten, når det gjelder mindre grupper.

Votering: Mindretallets (i tvistenemnda) forslag ble vedtatt.

Punkt 13: Arbeidstjeneste.

I tilslutning til dette punkt hadde representantene fått seg tilstilt «Innstilling fra en komité nedsatt av Det Norske Arbeiderpartis Sentralstyre».

Stortingsmann Oksvik: Når jeg har interessert meg for dette spørsmål, så er det ikke fordi at jeg ser denne sak isolert, men som et ledd i en omformingsprosess i samfunnslivet, en sak som det sjølsagt kan diskuteres om, men som en allikevel er midt oppe i. Jeg anser det for uomgjengelig nødvendig at arbeiderklassen diskuterer spørsmålet ut fra den situasjon og utvikling vi er oppe i. Ser en på forholdene utad så står vi i en tvangssituasjon. Arbeiderbevegelsen må imidlertid hvis den på lang sikt vil ha herredømmet, finne fram til det som jeg kaller det

tredje alternativ. Men om en slipper en ideologi, må en sjølsagt ikke annamme en annen med hud og hår. Når jeg har gått inn for samfunnstjeneste så er det fordi det er nødvendig å gi visse konsesjoner og fordi vi ikke har gitt oss av med å overveie forholdene ute. Arbeiderklassen har nådd store ting med den ledelse vi har hatt i statsmaskineriet. Fra 1935 til i dag har vi å jourført arbeiderklassens frammarsj. Vi er kommet i forgrunnen på mange hold sjøl om vi naturligvis kan erkjenne at det er meget begrenset. Vi kan ikke rekne med å marsjere etter den tidligere marsjlinjen. Ser vi praktisk på det i dag, så er vi nådd til grensen av det som kan nåes. Men arbeiderklassen kan ikke stanse. Det øyeblikk den er på defensiven, har den tapt. Om en et øyeblikk er på defensiven tilsier det ikke at en blir stående der. Jeg ser det slik at når det gjelder dette med samfunnstjeneste, så spiller det ingen rolle om det i stedet hadde stått arbeidstjeneste. Men mange betinger det med nazisme og da er samfunnstjeneste kanskje noe videre. Nødsarbeid er en mindre tiltalende form. I de seinere år har Regjeringa satt i gang arbeid for ungdommen, som imidlertid ennå ikke er nådd så langt utover. Det frivillige grunnlag er heller ikke ennå på langt nær utnyttet. Flertallet i denne komitéen kom til det resultat at en måtte gå inn for en obligatorisk ordning. Ser en på dette som et arbeidsløshetsspørsmål, hva jeg for min del mener er det sekundære her, sjøl om jeg sjølsagt tillegger det vekt, så vil en her i frihet stilles overfor et valg som faktisk ikke er noe valg. Danmark har dette som et frivillig system, men hvis de nekter så mister de sin ledighetsunderstøttelse. Hvis saka skal løses, må det skje slik at vi kan forsvare den for vår sosialistiske samvittighet. Vi er blitt stående ved en obligatorisk ordning for ungdommen. En vil kunne si at dette er et veldig inngrep i menneskerettighetene, men vi har jo verneplikten. Det er ingen forskjell på å få inn dette med samfunnstjenesten. Kan vi akseptere verneplikt så kan vi også akseptere en annen plikt. Samfunnstjeneste er også verdikende, hva verneplikten ikke er. Ved å innføre det obligatorisk, så gjelder det alle. Vi har holdt kvinnene utenom, men vi har forutsatt at alle voksne menn en viss tid skal gjøre samfunnstjeneste. En kan til å begynne med gjerne begrense det til bare å gjelde dem som i dag ikke utfører verneplikt. Vi vil ikke lure noe inn på noen. Når det gjelder sjølve tjenesten så har vi vært meget rummelige og også ment at det må tas forskjellige hensyn. Men innenfor rammen av 17 til 24 år skal denne samfunnstjeneste gjøres. Det vil også være naturlig at disse ting blir kombinert med opplysning, yrkesveiledning, fysisk kultur og riktig leve-måte. Fra fagorganisasjonens synspunkt skulle det ikke være grunn til å nære betenkeligheter. Jeg er fullt klar over at saka bør undergis en grundig utredning fra det offentlige side. En offentlig kommisjon vil også kunne gi saka en mer kritisk gjennomgåelse.

Olav Hindahl: Jeg vil på representantskapets vegne takke Oksvik for utgreiinga. Saken er som en vet på et forberedende stadium og den vil komme igjen og etter hvert modnes.

Elias Volan: Jeg går ut fra at partiet ikke tar noe standpunkt til denne sak før fagorganisasjonen har tatt standpunkt. Det griper inn i forhold hvor fagorganisasjonen i høyeste grad er interessert. Partiet

må ikke binde fagorganisasjonen før den har hatt anledning til å ta standpunkt.

Halfdan Wigård. Representantskapet må ta forbehold om at sjøl om en slik kommisjon nedsettes, så har ikke fagorganisasjonen dermed på noen som helst måte tatt standpunkt for saka.

Olav Oksvik: Saka foreligger i dag nærmest bare som et referat. Den vil senere komme igjen i forslags form, som en så får ta stilling til og enten vedta eller forkaste.

Edv. Stenklev: Vi skal ikke medvirke til en slik kommisjon, før vi har tatt standpunkt. Vi skal først ha sagt fra, før Regjeringa overhodet nedsetter noen komité.

Øistein Marthinsen: Det er et flertall og mindretall i denne saka og det burde derfor også ha vært adgang for mindretallet å framholde sitt syn på denne saka.

Emil Torkildsen uttalte seg i tilslutning til foregående.

Olav Hindahl: Når saka kommer endelig opp, så vil begge standpunkter bli klarlagt.

Dermed var debatten ferdig og noe forslag ble ikke vedtatt.

Punkt 10: Innstilling fra Hushjelpens Landsutvalg.

Til dette punkt forelå følgende:

Siste fagkongress fattet følgende vedtak:

1. Kongressen anbefaler at hushjelpen foreløpig blir landsomfattende organisert i tilknytning til et bestående forbund. De forbund som bør komme i betraktning, er Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Sekretariatet anmodes om å oppta forhandlinger med disse forbund om tilslutning.

2. Landsorganisasjonen bevilger kr. 6 000.00 pr. år til organisasjonsvirksomheten blant hushjelpen. Blir hushjelpforeningene tilsluttet et bestående forbund, overføres bevilgningen til vedkommende forbund.
3. Til å lede den foreløpige landsomfattende virksomhet blant hushjelpen velges et utvalg med 4 representanter fra Hushjelpens Forening i Oslo og Omegn, 1 fra Sekretariatet, 1 fra Samorganisasjonen i Oslo og 1 fra Arbeidernes Ungdomsfylking.

4. Hushjelpens foreninger gis inntil videre adgang til direkte å tilslutte seg samorganisasjonene.

Straks etter kongressen ble det besluttede landsutvalg nedsatt og har bestått av:

Elias Volan fra Landsorganisasjonen, Gunnar Disenåen fra Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon. Fra Arbeidernes Ungdomsfylking Rakel Sewerin og fra Hushjelpens Forening i Oslo Thyra Hansen, Elisabeth Holsrud, Gunvor Eydahl og Anne Lise Grorud fra Hushjelpforeningen i Bærum.

Det er nå dannet foreninger av hushjelp på følgende steder:

Halden	20 medlemmer
Bergen	52
Drammen	19
Porsgrunn	20
Namsos	23
Rjukan	15
Røros	30
Bærum	18
Skien	26
Sarpsborg	22

Drøbak	25 medlemmer
Tromsø	26 —
Harstad	40 —
Kongsberg	10 —
Oslo	275 —
Trondheim	ikke oppgitt
Moss	—
Fredrikstad	—

En rekner med ca. 750 medlemmer.

Landsutvalget har foranlediget opptatt forhandlinger med Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund om løsning av hushjelpenes organisasjonsforhold overensstemmende med kongressens vedtak. Begge forbund hevder at de ikke ser seg i stand til å påta seg de organisatoriske og økonomiske forpliktelser som følger med de store og vanskelige oppgaver det her gjelder. Begge forbund har innenfor den ramme som allerede er trukket opp for deres virksomhet, store uløste oppgaver, som vil kreve deres fulle organisatoriske kraft. Men begge forbund er villig til så langt råd er å yte sin medvirken til at hushjelpenes økonomiske og sosiale forhold blir bedret ved et organisert planmessig arbeid. Dette arbeid vil imidlertid bli så omfattende og gripe inn i så mange og vanskelige forhold at rimelighet bør tilsi at den samlede arbeiderbevegelse søker saken løst ved felles løft.

En konferanse som holdtes 23. februar av representanter fra de to forbund og Hushjelpenes Landsutvalg, ble enig om å nedsette et arbeidsutvalg på 5 medlemmer med oppdrag å legge fram forslag til løsning av dette organisasjonsarbeid.

Til medlemmer av dette utvalg valgtes Elias Volan, Gunnar Disenåen, Thyra Hansen, Aron Ask og Ernst Heldén. Dette utvalg gjør følgende

framlegg:

I 1937—38 lot Sosialdepartementet gjennom Det statistiske Centralbyrå foreta undersøkelser over arbeidsvilkårene for hushjelp i en rekke norske byer. Denne undersøkelsen var både omfattende og meget grundig. Der foreligger nå samlet et stort statistisk materiale som belyser arbeidsforholdene for hushjelpen. Tallene for folketellingen 1930 viser at henimot 120 000 kvinner var beskjeftiget i husarbeid for fremmede, henimot en tredjedel av alle kvinner i ervervslivet. Nest etter jordbruket var husarbeid det største kvinnelige yrke.

Kvinnene i husarbeid fordelte seg således på de forskjellige grupper:

	Riket	Bygder	Byer
Husbestyrerinner	16 408	13 325	3 083
Hushjelp i private hus	84 344	54 375	29 969
Vaskekoner	13 655	6 439	7 210
Husarbeid på anstalter	5 188	3 100	2 088
Tilsammen	119 595	77 239	42 356

Fordeles tallene for hushjelp på husarbeid hos gårdbrukere og ellers, får vi følgende skille:

	Riket	Bygder	Byer
Innepiker og tjenestepiker hos gårdbrukere og plassbrukere	19 380	19 244	136
Hushjelp hos andre	64 964	35 131	29 833
Tilsammen	84 344	54 375	29 969

En må først bli klar over hvilke grupper av hushjelparbeidet skal komme inn under hushjelporganisasjonen.

Det er vel rimelig at hushjelp hos bøndene og andre landbrukere organiseres i tilslutning til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og får sine arbeidsvilkår fastsatt i tariffavtalene for landarbeidere. Husarbeidet ved anstalter bør antake-

lig komme inn under Norsk Kommuneforbunds område. Vaskekonene er i noen utstrekning organiserte gjennom andre forbund, f. eks. N. A. F. Husbestyrerinner inntar en særstilling og kommer ofte i overordnet stilling i forholdet til alminnelig hushjelp. Denne gruppen kan av disse grunner vanskelig reknes med samlet som medlemsgrunnlag i en hushjelporganisasjon. Tilbake blir da gruppen *Hushjelp hos andre i tabell II*. Ca. 65 000 med eventuelle tillegg fra de andre grupper som en finner det rimelig skal slutes til denne organisasjon. Hvorvidt organisasjonsarbeidet allerede fra begynnelsen av skal omfatte hele denne gruppe, er en i sterk tvil om. En er nærmest tilbøyelig til å begrense arbeidet til å omfatte byene og bymessig beliggende steder og de landkommuner som ligger opp mot byene. *Anslogsvis vil da organisasjonsarbeidet foreløpig omfatte grupper representerende omlag 50 000 kvinner i husarbeid.*

Lønns- og arbeidsforholdene for hushjelpen.

Den statistiske undersøkelse som er foretatt, omfatter 26 byer over hele landet samt 3 forstadsstrøk ved Oslo og Bergen: Vinderen, Nordstrand og Fana.

Undersøkelsene omfatter lønn, arbeidstid, ferie, boligforhold, fritid, ansettelsestid, oppsigelsestid yrkesopplæring og en rekke andre spørsmål som tjener til belysning av de foreliggende problemer.

Det spørsmål som i første rekke er av interesse for bedømmelsen av et stabilt organisasjonsarbeid er hushjelpens arbeidstid i yrket. Til belysning av dette inntas en tabell utarbeidet av Sentralbyrået bygget på oppgaver fra hushjelpene sjøl.

	I alt hushj.	Derav i pst. som har arbeidet i yrket i						Gj.sn. arb. tid
		und. 1 år	1-2 år	2-5 år	5-10 år	over 10 år	Uopg	
Hushjelpoppgaver	17 475	9.9	9.6	23.6	25.5	25.4	6.0	7.7
Enepiker	15 203	10.3	9.9	24.5	25.8	23.4	6.1	7.4
Kokker	1 166	3.0	4.6	14.2	23.8	50.1	4.3	11.4
Stuepiker	676	8.4	6.8	19.2	23.1	38.6	3.9	9.5
Barnestuepiker	233	12.4	16.7	27.5	24.5	13.7	5.2	5.7
Barnepiker	197	19.8	14.2	21.8	15.8	8.1	20.3	4.6
Alder:								
20 år og under	4 802	25.3	22.4	39.3	6.9	—	6.1	2.5
21—25 år	5 532	6.8	8.3	30.3	45.9	3.6	4.9	5.5
26—30 år	3 169	2.8	3.2	11.6	36.0	40.4	6.0	10.7
31 år og over	3 951	1.2	1.1	4.6	11.1	75.0	7.0	14.8
Byer med over								
20 000 innbyggere	12 504	9.2	8.8	22.7	25.5	28.7	5.1	8.2
Byer med under								
20 000 innbyggere	4 971	11.6	11.5	25.9	25.5	17.3	8.2	6.5

Som en ser er arbeidstida i yrket for hushjelpen forholdsvis høy i alle aldersgrupper. En undersøkelse vil etter vår mening vise minst like stabile forhold som i mange industrier som beskjeftiger kvinner. Dette forhold skulle derfor ikke være til hinder for oppbygging av en forholdsvis stabil organisasjon. Ca. 75 pst. har arbeidet i yrket i 2 år og derover. Gjennomsnittlig er arbeidstida i yrket 7.7 år. Når det gjelder tjenestetida hos samme familie, stiller forholdet seg betydelig ugunstigere. Etter den foretatte undersøkelse har de samme hushjelpen som omfattes av foranstående tabell, bare ca. 45 pst. arbeidet i samme familie over 1 år. Antallet av hushjelp i de ymse familier vil naturlig spille stor rolle for et effektivt organisasjonsarbeid. Her må det medgis at forholdet ikke er særlig gunstig. Skipsredergruppen kommer høyst med 1.42 hushjelp pr. husholdning. Fabrikkeiere med 1.28. Grosserere med 1.25 osv.

Lønningene varierer meget sterkt. En oppgave omfattende 17 038 hushjelp viser en gjennomsnittslønn av kr. 42.74 pr. måned.

Fordelt på landsdeler framkommer følgende resultat:

	Antall hushjelp	Gj.sn.lønn kr.
Oslo med forsteder	7 179	53.14
Østlandet ellers	2 353	36.94
Opplandene	438	37.15
Sørlandet	714	37.15
Bergen og Fana	2 872	38.36
Vestlandet ellers	1 722	31.53
Trøndelagen	983	32.71
Nord-Norge	777	26.79

Denne tabell belyser ikke helt de økonomiske forhold for hushjelpen. Det er gjennomsnittstall omfattende alle. Spørsmålet er om de bor hos arbeidsgiveren eller ikke. Foretas berekning på dette grunnlag, framkommer følgende tall:

Bolg	hos arbeidsgiveren	44.94
	gratis hos familien	27.01
	leier værelse	42.98

Som en ser er lønningen høyst i de familier hvor hushjelpen bor hos arbeidsgiveren og lavest når de bor hjemme. Men den er også lavere når hushjelpen må leie rom utenfor arbeidsstedet. Disse forhold har sjølsagt mange årsaker. Til dels henger det sammen med den kortere arbeidstid hos arbeidsgiveren som hushjelpen får ved å bo utenfor arbeidsstedet. Men denne kortere arbeidstid hos arbeidsgiveren blir nok ofte oppveid ved det arbeid hushjelpen må utføre for husveret hos sin boligvert. Arbeidsgiveren søker nok også svært ofte å dra økonomiske fordeler av de spesielle forhold som er til stede.

Arbeidstida. Etter oppgaver Sentralbyrået har innhentet om bruttoarbeidstida, viser det seg at den gjennomsnittlige daglige bruttoarbeidstid er 11.8 timer etter husmødrenes oppgaver og 12.1 timer etter hushjelpoppagavene. Oppgavene omfatter 15 478 hushjelp. Hovedtyngden eller 66 pst. har fra 12 timer og opp til over 15 timer etter hushjelpoppagavene og 57 pst. etter husmøroppgavene.

Fra bruttoarbeidstida går så pauser i arbeidstida og den ukentlige fritid. I dette spørsmål er det store uoverensstemmelser mellom hushjelpenes og husmødrenes oppgaver. Men en kan sikkert gå ut fra at de hushjelpen som foran stående oppgaver gjelder, har i gjennomsnitt en nettoarbeidstid av minst 70 timer pr. uke.

Ferie. Det overveiende flertall har ferie. Feriens lengde varierer fra 8 dager til 1 måned. Hovedtyngden eller 79.5 pst. har 14 dager. Bare ca. halvparten har kostpenger i ferietida.

Når en gjennomgår det foreliggende materiale, får en et sterkt inntrykk av at det frie forhold som alltid har bestått, ikke har evnet å skape en rimelig regulering av lønns- og arbeidsvilkår for hushjelpene. Fagorganisasjonens tariffpolitikk for de kvinnelige industriarbeidere og funksjonærer, og sosiallovgivningen har rutvilsomt hatt indirekte følger også for hushjelpenes arbeidsforhold. Men dette er ikke nok. Også på dette område må fellesskapets regulerende faktorer gripe inn for å verne arbeidskraften og den svake til gagn for det hele samfunn.

Men spørsmålet blir: Hvordan?

Fagorganisasjonen kan neppe påta seg oppgaven med å få løst problemene gjennom tariffavtaler. Det vil for det første bli spørsmål om tariff for hver enkelt hushjelp. Dette krever et uoverkommelig arbeid. Dernest vil spørsmålet om sympatiaksjoner melde seg der hvor hushjelpen har forlatt sitt arbeid under eventuelle lønnskonflikter. Hvilket uro-moment dette vil være for arbeidslivet i sin alminnelighet ansees upåkreved å komme inn på.

Så har en understøttelsesproblemet for de streikende. Kontrollen over tariffavtalenes overholdelse m. v. Vanskene for den enkelte hushjelp i forholdet til husmoren vil vel også meget ofte bli så store at medlemsskapet i organisasjonen ikke blir opprettholdt. Mange husmødre vil vel også stille som betingelse for ansettelsen at hushjelpen ikke skal være organisert. Ved overveielse av disse og en rekke andre spørsmål har en kommet til det resultat at *tariff-linjen* i vanlig

betydning ikke kan foreslås som arbeidsprogram for hushjelpens organisasjon. En mener at forholdene må løses og delvis reguleres ved hjelp av lov.

Arbeidstid, ukentlig fritid, ferie, kostpenger under ferie og sykdom, boligforholdet og alle andre spørsmål av sosial karakter må helt kunne ordnes ved lovbestemmelser. Derimot er en i sterk tvil om hvorvidt lønsspørsmålet kan løses gjennom en minstelønnslov eller liknende.

Ser en på gjennomsnittslønningene i de ymse landsdeler, er forskjellen meget stor. I Nord-Norge er lønna ca. halvdelen av gjennomsnittslønna i Oslo. Forholdet mellom lønningene i de øvrige distrikter er også sterkt varierende. En minstelønnslov vil nødvendigvis i første rekke ta omsyn til de gjeldende lønnsforhold og betalingsevnen i de dårligst stilte landsdeler. Loven vil da komme til å virke regulerende nedad og ikke være til gagn for hushjelpen. Skal spørsmålet løses ved hjelp av lovbestemmelser, må en derfor finne fram til andre former enn landsomfattende minstelønnsbestemmelser. En bør søke saken løst på følgende måte:

1. Stortinget vedtar en midlertidig lov, som pålegger alle bykommuner og de landkommuner hvor loven skal gjøres gjeldende, å nedsette ei lønnsnemnd med det oppdrag å fastsette obligatorisk bindende minstelønninger for alt hushjelparbeid.

Nemnda må bestå av 4 medlemmer og en formann oppnevnt av Riks- eller kretsmeglingsmannen.

2. I de kommuner hvor hushjelpen har forening, skal denne ha rett til å oppnevne 2 av nemndas medlemmer. De skal ha rett til å oppnevne medlemmene utenfor sin egen forening.

Den samme rett til å oppnevne medlemmer av nemnda må husmødrene gis for så vidt de danner forening med det oppdrag å søke hushjelpplønningene regulert etter lovens bestemmelser.

For den part som ingen organisasjon har, oppnevner kommunestyret nemndas medlemmer. Alle utgifter ved nemndas arbeid bæres av kommunen. Nemndas avgjørelser gjelder inntil 2 år og kan av hver part sies opp med 2 måneders varsel. Oppsigelser rettes til kommunestyret. Nemndas funksjon opphører når kjennelse er avsagt.

Ved en lov som her antydnet vil man få en langt smidigere ordning enn hva en minstelønnslov byr på.

Nemnda vil ta hensyn til alle lokale forhold og ha forutsetninger for en rettfærdig bedømmelse av det komplekse av spørsmål som foreligger ved fastsettelsen av lønningene. Den offentlige kontroll med bestemmelsenes overholdelse kan tillegges arbeidskontorene, som også må gi hushjelpen nødvendig veiledning.

Oppbyggingen av hushjelpenes organisasjon.

Skal en ha håp om i en overskuelig framtid å få skapt en hushjelporganisasjon av betydning, må en ta standpunkt til følgende spørsmål:

1. Organisasjonens arbeidslinje (tariff- eller lovlinje).
2. Organisasjonens omfang.
3. Finansieringen under oppbyggingsperioden.
4. Organisasjonsforhold til Landsorganisasjonen.

Ad p. 1. En anbefaler lovlinjen etter de prinsipper som er trukket opp i denne innstilling.

Ad p. 2. En anbefaler at hushjelpens organisasjoner foreløpig omfatter by- og ladestedkommunene med forsteder og de større industrisentrer.

Ad p. 3. Landsorganisasjonen retter henvendelse til alle forbund om å løyve bidrag til en landsomfattende agitasjon for tilslutning til hushjelpenes organisasjoner. Midlene disponeres av Sekretariatet. Hushjelpenes

Landsutvalg utarbeider agitasjonsplaner, som forelegges Sekretariatet til godkjenning. Landsorganisasjonens representantskap kan anta en spesiell organisator til å lede arbeidet.

De faglige Distriktsorganisasjoner pålegges å sette all kraft inn på å få hushjelpen organisert.

- Ad p. 4. Hushjelpens organisasjonsform opprettholdes foreløpig som hittil. Men foran førstkommende kongress foretar Sekretariatet ny undersøkelse om organisasjonen kan slutes til et av de bestående forbund og betingelsene herfor. Resultatet forelegges kongressen, som da må avgjøre den framtidige organisasjonsform.

Votering: Innstillingen ble uten debatt enstemmig vedtatt. Møtet hevet.

ETTERMIDDAGSMØTET TORSDAG 28. SEPTEMBER

Ordstyrer: *Olav Hindahl*.

Protokollen fra formiddagsmøtet ble referert ved Lars Evensen og uten bemerkninger vedtatt.

Punkt 9: Vår beredskapspolitikk.

Sosialminister *Støstad* holdt så et foredrag om vår beredskapspolitikk og de åtgjerder som fra Regjeringas side var gjort og de skritt som videre ville bli tatt.

Johs. M. P. Ødegaard: Jeg forlangte ikke ordet for å gå i noen som helst polemikk med statsråd *Støstad*, men når det gjelder arbeidsmulighetene så ligger det slik hos oss i bergverksindustrien at hvis eksporten kan opprettholdes, så vil det ikke bli noen minsking. Men i forbindelse med vår brenselforsyning vil jeg nevne et spørsmål. Svalbard kan bare gi et begrenset kvantum. Hvis Regjeringa imidlertid kunne ta kraftig fatt her, kunne en kanskje forbedre stillingen. Skal en følge dosent *Hoel* f. eks. så vil det aldri bli noen isbryter. Det må komme en isbryter som passer behovet. En skal også være oppmerksom på at det ikke bare er private som har kullgruver på Svalbard, men også Staten. Derfor har den en stor oppgave her. Til denne vinter kan neppe noe gjøres, men hvis krigsvanskene fortsetter så må der gjøres noe. Jeg vil i den forbindelse henstille til statsråden om å ta fram de gamle planer og beregninger, når det gjelder utvinning av bensin av Svalbardkull. Det gjelder *Kings Bay*, som her kunne brukes. Det kan jo bli nødvendig i større grad framover å gå inn for sjølforsyningspolitikken og da er brensel like nødvendig som mat.

N. Heggland: Jeg vil i denne forbindelse reise et spørsmål til administrasjonen om den har en uttalelse eller et forslag å fremme. Jeg tror nemlig det er nødvendig. Vi er klar over at det vil komme en prisstigning i løpet av 2—3 måneder og innen nyttår kanskje på en 10—15 prosent. Tariffene har vi og vi kan ikke kreve noe. En må ikke sette oss i samme situasjon som i forrige krig.

Olav Hindahl: Den sak skal jo behandles av representantskapet om et par måneder.

Karl Tømmerås: Sosialministeren møter i dag på vegne av forsyningen og jeg vil be ham som representerer Regjeringa om å ta visse hensyn. Jeg tror at Regjeringa har lært det av krisa at den ikke kan overlate brenselforsyningen til private. Men det gjelder også Statens egne forsyninger. Når det gjelder prisstigningen så har vi sett at motstanden kommer nettopp fra dem som Regjeringa har støttet opp om. I et brev fra Trondheim i dag opplyses at det ikke finnes en favn ved å oppdrive i byen. Det holdes tilbake for prisstigningens skyld. Det er takk for hjelpen. Handelsstanden har sannelig vært mer reell i motsetning til disse. Jeg vil be Regjeringa ha sin oppmerksomhet henvendt på våre egne produsenter av livsfornødenheter. Når det f. eks. gjelder trustkontrollrådet, så var det ikke forberedt på å møte denne krisa. Det går heller ikke an bare å stole på Trustkontrollrådet.

Emil Torkildsen: Jeg forlangte ikke ordet til *Støstad*s utredning, men til det *Hindahl* uttalte om at vi ikke skulle diskutere det som er vår egen beredskapspolitikk. Vi må ikke bli stående som sist. Hvis prisene stiger må vi kreve indeksregulering.

Olav Hindahl: Det har i den nåværende situasjon vært talt om nervekrig. Det smitter og den pågår vel også i vårt land, men jeg vil anse det som en fare om vi også skulle bryte sammen og se spøkelser ved høylys dag. Allerede i min åpningstale ga jeg svar på dette som det her tales om og under den muntlige beretning vil en kunne komme tilbake til det. En får ta situasjonen med ro og alvor.

Hans Fladeby: Jeg skal ikke kritisere Regjeringa. Det kunne naturligvis sies mye om bensinrasjoneringa, men Regjeringa grep inn så bensinen som var til stede kom sjølve arbeidslivet til gode. Det var også et framskritt at en stanset den private bilkjøringa. Men når det gjelder de kommisjoner som nedsettes, bør en mer ta hensyn til dem som er interessert i disse saker og som også har kjennskap til forholdene. *Støstad* talte om at vi bruker 200 000 tonn, men bare har plass til 90 000 tonn. Vi har hatt fullt av tankbåter som har ligget på havnen her og som kunne ha vært utmerket lagerplass. Likeledes kunne en ha leid store hvalkokerier. Sverige er såvidt jeg hører ute etter tonnasje i så måte fra vårt land.

Emil Torkildsen: Jeg har bare villet slå fast at vi på forhånd må være innstilt når det gjelder prisstigningen og våre tariff-forhold.

Neimi Lagerstrøm: Vi hadde jo ventet oss beredskap her da vi i sin tid gikk inn for forsvarsberedskap. Men når det gjelder brensel så ser det ut til at vi i vedlandet skal komme til å fryse. Jeg har en sterk følelse av at her må det gjøres noe ekstraordinært f. eks. ved samarbeid med skogsarbeiderne. Hvordan er det for øvrig med undersøkelsene av lagrene utover? Spørsmålet om hamstring har vi fått dempet og det tas nesten som streikbryteri. Men vi må få kontroll med alle de lagre som ligger rundt omkring i hjemmene.

Støstad: Spørsmålet om brenselforsyninga er det sentrale og det er naturlig slik som det ligger an for nærværende. Når det gjelder kullene fra *Kings Bay* som skulle være så oljeholdige, så har jeg bare hørt

at det ville bli en meget kostbar bensin. Når det gjelder Statens kullråd så har det hittil hatt den oppgave å påse at England gir den kvote som skal til. Nå har kullrådet også fått andre oppgaver. Å lagre bensin i tankbåter er ingen billig affære, men det vil vel nå bli gjort. Når det gjelder vedhugsten så er det allerede tatt foranstaltninger, men det vil ikke lykkes å få den fram i år. Den ville heller ikke være anvendelig. Men en skal være oppmerksom på at heller ikke ved blir noe billig brensel. Det er videre spurt meg om det fra Regjeringas side er gjort noe for bedre å utnytte den elektriske kraft. Når det gjelder utbygging så har det ligget helt nede fra Statens side. Men det er i år satt opp ganske store beløp til dette. Som stillingen imidlertid er i øyeblikket så er det vanskelig å få gjort noe her.

Dermed var debatten om dette punkt tilendebragt.

Ankesak: Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund — Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Fra Sekretariatet forelå følgende:

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund har anket denne sak til representantskapet:

Den 2. og 3. juni holdtes møter i Tvistenemnda.

Til stede var: Volan, J. Johannessen, Jens Berg, Winge, Hegg, Karsten Torkildsen, Pehrson og E. Nilsen.

Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund mot Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund angående overføring av en del medlemmer fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund ved Grand Hotell, Oslo.

Fra Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet møtte Heldén og Knudsen.

Fra Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund møtte Gjestebý, Rein, Johansen og Hegna.

Tvisten gjaldt personalet ved telefonsentralen, kassakontoret, vinboden, brennevinsdisken, kioskdamer og kontroll.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets skriv av 12. april ble lagt fram bilagt med korrespondanse mellom de to forbund. — Ved forhandlinger mellom forbundene var det ikke lyktes å oppnå enighet. Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet påsto at samtlige medlemmer som er beskjeftiget ved foran refererte avdelinger må overføres fra Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund til Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, da deres gjøremål må betraktes som regulært hotellbetjeningsarbeid.

Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund viste til det organisasjonsgrunnlag for forbundet som ble fastsatt ved forbundets opptaking i Landsorganisasjonen og tidligere avgjerd i Tvistenemnda hvorved forbundet var tilkjent funksjonærene ved administrasjonkontorene i hotellene. De måtte bestemt påstå at funksjonærene ved kassakontoret og telefonsentralen fortsatt skulle være medlemmer av forbundet.

Under sakas drøfting ble det opplyst at kassakontorets funksjoner var å skrive ut regninger, motta oppgjør fra gjestene, motta oppgjør fra kelnere og å føre kassabok over de foretatte inn- og utbetalinger. Dette kassakontor er delt fra sjølve administrasjonkontoret som har lokaler i en annen bygning.

Telefonsentralens arbeid er en vanlig telefonbetjening.

Tvistenemnda vil bemerke:

Den omstendighet at det her omhandlede kassakontor av praktiske grunner er skilt ut fra sjølve hovedkontoret kan ikke medføre at funksjonærene kan betraktes som et ledd utafor sjølve administrasjonkontoret. Det må være vedkommendes funksjoner som skal legges til grunn for hvilket forbund de skal stå tilsluttet. Når Sekretariatet tidligere har godkjent innstilling fra Tvistenemnda om at administrasjonkontorenes personale skal organiseres i tilslutning til Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, må en gå ut fra at alle ledd i bokholderiet kommer inn under denne beslutning. En må derfor gi Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund medhold i at funksjonærene ved dette kassakontor framleis blir stående i Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Telefonsentralen ved Grand Hotell er intet ledd i hotellets administrasjon mer enn et hvert annet arbeid som utføres ved et hotell, og Tvistenemnda er derfor av den oppfatning at de funksjonærer som er ansatt ved telefonsentralen må stå tilsluttet Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. Det samme gjelder alle andre hvorom tvist er reist med unntak av kassakontoret.

Tvistenemnda innstiller for Sekretariatet å fatte sådant vedtak:

1. Funksjonærene ved Grand Hotells kassakontor skal fortsatt stå tilsluttet Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.
2. Medlemsskapet for betjeningen ved Grand Hotells telefonsentral, vinboden, brennevinsdisken, kioskdamer i kaféen og kontroll skal snarest overføres fra Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund.

Tvistenemndas innstilling ble vedtatt av Sekretariatet. Men Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund har nektet å bøye seg for denne avgjerd.

E. Helden: Denne sak er innanket fra vårt forbund, fordi Norges Handels- og Kontorfunksjonærers forbund har nektet å bøye seg for den avgjerd som Tvistenemnda har tatt. Vi er for vår del ikke enig i Tvistenemndas vedtak punkt 1, men vi har godtatt det med det forbehold at det ikke må danne noen presedens for framtida. Det som står tilbake her er telefonsentralens folk. Det dreier seg om 5 som Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund ikke vil overføre til oss. Ved andre hoteller står disse folk hos oss. Grand Hotell er den største bedrift vi har og vi må ha orden her. Vi har for øvrig hatt en hel del tilfelle hvor Handels- og Kontorfunksjonærernes Forbund tar våre medlemmer, serveringsdamer og andre som hører til vårt virkeområde. Er det folkene som skal bestemme hvor de skal stå? Det skal da være de organisasjonsmessig fattede vedtak en skal bøye seg for.

P. Aasvestad foreslo: Representantskapet pålegger Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund straks å overføre sine medlemmer ved Grand

Hotel, Oslo, til Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet overensstemmende med Tvistenemndas innstilling og Sekretariatets vedtak.

Representantskapet stadfester at hotell-, restaurant- og beverternæringen er Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets organisasjonsområde.

Omar Gjestebý: Den sak vi nå har til behandling griper inn i hele det grunnlag vårt forbund ble tilsluttet Landsorganisasjonen på. Derfor har vårt forbundsstyre ikke kunnet gå med på disse overføringer. Ved vår tilmeldelse til Landsorganisasjonen fikk vi fastsatt det område vårt forbund skulle ha sin virksomhet i. Det er et grunnlag som går tvers i gjennom det kongressen har vedtatt gjennom åra, men det har alltid vært henvist til det spesielle grunnlag for vår tilslutning til Landsorganisasjonen. Hvis en skal slå inn på den linje som Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet gjør seg til talsmann for, kan vi risikere at en rekke av de medlemmer som vi nå har rundt omkring ved forskjellige bedrifter kan kreves overført til vedkommende industriforbund. Men vi har hittil ikke hatt noen uoverensstemmelser her når det f. eks. gjelder Jern- og Metallarbeiderforbundet. Vårt forbund finner ikke at vi kan gå inn på den linje som her søkes slått inn på. Det er bare vårt landsmøte som kan gjøre unnatak fra det grunnlag som vår tilslutning til Landsorganisasjonen i sin tid gikk ut på. Jeg vil si det så tydelig. Disse telefondamer er så direkte knyttet til hotellets administrasjonsordning og de følger seg hørende til vårt forbund. Over alt ellers er disse knyttet til oss. Vi har mange handelsbedrifter som f. eks. har en pølsemaker eller en baker. Vi nekter aldri en slik fagmann å slutte seg til sitt forbund, og vi sier alltid i fra til vedkommende forbund og får en ordning. Det er helt feil av Helden å si at vi tar inn hvem som helst serverings- eller diskedame. At det kan ha forekommet skal ikke benektes, men vi har alltid sagt i fra til dem og vi har tilrådet dem å gå inn i det forbund hvor de virkelig hører hjemme. Men vi har ikke kunnet tvinge dem.

Elias Volan: Tvistenemndas avgjerd i denne saka strir ikke på noen måte mot opptakingsbetingelse for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Det er en tilsnikelse hvis det sies. Jeg har alltid avvist alle krav fra andre forbund når de gikk ut over disse opptakingsbetingelser. Men vi kan ikke innrømme at telefondamene på Grand Hotell har noe med administrasjonen på Grand å gjøre. Alt som er hotellets administrasjon må være tilsluttet Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Men de kan ikke bortse fra Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets lover. Og dette forbund kom inn i Landsorganisasjonen før Handels- og Kontor. Hvis det kommer krav fra andre forbund om opptagelse eller overføring av funksjonærer så er det i strid med opptagelsesbetingelsene og i strid med kongressens vedtak og må avvises.

Votering: Tvistenemndas avgjørelse om at nevnte telefondamer skal tilhøre Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet ble vedtatt mot 5 stemmer.

Punkt 14: Kort muntlig beretning for 1939.

Olav Hindahl: Det som vi i første rekke ønsket å oppnå og anså som det aller viktigste når vi behandlet tariffsituasjonen på representantskapets møte fra 12.—14. desember i fjor var å skaffe arbeid til flest mulig av våre medlemmer. Nå har sjølsagt krigen vendt opp ned på alle forhold og beregninger, men det kan ha en viss interesse å se på om det mål vi stilte oss ved prolongasjonslinjen hadde noe for seg. Det er vel forresten få som i dag for ramme alvor vil hevde at prolongasjon av tariffene ikke skulle funnet sted. 1937 var det beste år vi hadde på lang tid. Formue og inntekt steg i dette år sterkere enn i noe tidligere år. Inntektene var hele 21 pst. større enn i det siste høykonjunkturåret 1920 og 167 pst. større enn i 1914. I 1938 gikk det nedover spesielt i første halvår, men det ble ikke det depresjonsår en hadde ventet. Går en så over til første halvår 1939 finner vi ganske høye tall for så vel produksjon, omsetning og utenrikshandel. Virksomheten innen landet steg betraktelig og produksjonsindeksen for hele industrien ligger alle måneder høyere enn de tilsvarende måneder i 1938. Vel er det så at enkelte industrier står meget dårlig. Celluloseindustrien har således hatt det vanskelig i lang tid og i betraktning av at tremasse-, cellulose- og papirindustrien er vår viktigste eksportindustri betyr krisen atskillig i denne gren av vårt næringsliv. Men nå ser det ut til å være et litet blaff der. De siste tall for industriens produksjon er fra juli måned, altså før krigsutbruddet. Julitallene viser som regel sterk sesongnedgang på grunn av feriene. Tallet for juli 1939 var 107 mot 98 i juli 1938, dvs. 9 pst. høyere enn i juli i fjor. I juni måned var produksjonen ganske stor og tallet var da oppe i 135. Med hensyn til hjemmeindustriens produksjon så viser indekstallet for juni måned en stigning på 3.7 pst. sammenliknet med samme måned i fjor, mens mai måned indekstall var 5.2 pst. større enn i fjor. Unntatt oljeraffinerier, garverier, konfeksjonsfabrikker, møller, margarinfabrikker og tobakksfabrikker har alle hjemmeindustrier hatt større produksjon i juni 1939 enn i samme måned året før. Virksomheten i jern- og metallindustrien var ubetydelig mindre enn i fjor. Når det gjelder eksportindustriene så ligger indekstallet for juni 3.5 pst. over 1938. Unntatt steinbrott, oljeraffinerier, cellulosefabrikker og hermetikkfabrikker har alle eksportindustrier større produksjon i juni i år enn i juni i fjor. Det statistiske Sentralbyrås engrosprisindeks viser pr. 15. august en stigning på 1 point fra måneden før — fra 149 til 150. Pr. 15. september er det en stigning på 3 point. Leveomkostningene viser derimot fall fra 173 i juli til 172 i august. Det er vesentlig sesongfall, som alltid melder seg på denne tid. Leveomkostningene ligger nå på høyde med 1928. Prisstigningen som nå er kommet, er alle enige om at en må søke kompensasjon for. Jeg skal senere komme litt inn på dette med prisstigningen og vår stilling til den. Når det gjelder stillingen på arbeidsmarkedet og arbeidsløsheten så viser det seg at vi var kommet godt på vei med å løse det spørsmål som vi har betegnet som det alvorligste og mest dominerende fagforeningsspørsmål. Pr. 15. august var tallene for de arbeidsløse hele 14.8 pst. lavere enn i fjor. Jamfører vi pr. 15. september i år med samme måned i fjor viser

det seg at tallet ligger atskillig lavere enn i september i fjor. Nedgangen er 3 433 eller 13.2 pst. De tilsvarende tall i fjor var 2.6 og i 1937 9.8 pst. Representantskapets vedtak var dette: 1. Den første betingelse for arbeiderklassens fortsatte fremmarsj i dag, politisk som økonomisk er å sette de arbeidsløse i arbeid og hjelpe de grupper som ligger lengst tilbake. Dette må skje ved bl. a. å sette boliglandsplanen ut i livet, fremme jernsaken, industrireiseing, veier og jernbanebygging m. v. 2. Landsorganisasjonen, D. N. A. og arbeiderregjeringa må derfor i fellesskap søke å fremme de åtgjerder som her er påkrevd og nødvendig. 3. Forbundene tilrådes å forelegge for medlemmene forslag om at vårtariffene ikke oppsies. Resultatet av avstemninga herom kjenner representantskapets medlemmer. Jeg tror vi med godt hjerte kan si at de forskjellige instanser innen arbeiderbevegelsen sammen med arbeiderregjeringa har søkt å realisere det som forslaget gir uttrykk for. Støstad var i sitt foredrag inne på nødvendigheten av å gjøre alt for å holde arbeidslivet oppe. Det er forskjellige tvister som jeg så ganske flyktig skal referere om. Bortsett fra avtalene for noen få enkeltstående bedrifter ble det ved årsskiftet ikke foretatt noen tariffoppsigelse av større betydning, dvs. tariffen av landsomfattende karakter. Men vi har hatt mange oppsigelser til behandling i Sekretariatet, faktisk i hvert eneste møte. Men det har gjennomgående dreid seg om mindre avtaler og vesentlig med arbeidsgivere utenfor Arbeidsgiverforeningen. En var enig om å gå med på oppsigelse hvis forholdene hos disse lå dårligere an enn hos medlemmene ellers i vedkommende forbund. Sjøfolkene stod som en husker i en særstilling, da vi i fjor i desember behandlet situasjonen. Avtalen for utenriksfarten utløp 31. januar med 1 måneds oppsigelse. Riksmeglingsmannen henstilte til partene om å utsette så vel oppsigelsen som overenskomsten 1 måned av hensyn til den forestående behandling i Stortinget av loven om arbeidstida til sjøs. Den 24. januar ble partene enige om å utsette fristen for oppsigelse både i utenriksfarten og kyst- og lokalfarten til utgangen av februar måned. Lovens behandling i Stortinget ga som resultat at 3-vaktsystemet ble gjennomført for dekksmannskap på skip over 2 500 brutto tonn i utenriks fart, og at den alminnelige arbeidstid pr. uke i fjerntrafikk i innenriksfarten ble 63 timer for dekksmannskaper og for den gruppe maskinister som ikke skal ha 3-vaktsystem. Det vil si at arbeidstida ble nedsatt med 21 timer pr. uke og det må kalles for et ganske godt varp i et prolongasjonsår. En har grunn til å være fornøyd over at sjøfolkene fikk dette, men det kostet Staten noen hundre tusen kroner i større tilskudd til rederne. Forholdet var imidlertid at en her hjalp en av de grupper som lå lengst tilbake. At det ble gjennomført ved lov og ad parlamentarisk vei, uten etter en langvarig åpen kamp skulle vel ikke forringe det resultat som ble oppnådd. I samme forbindelse vil jeg nevne stenindustriens folk, spesielt i Østfold. De har hatt det meget vanskelig i de senere år. I inneværende kalenderår ble det bevilget 1½ million kroner for hogging av smågatesten. En regnet med at hoggingen og kjøringa ville gi inntil 40 000 dagsverk og til brolegginga ville medgå 14—15 000 dagsverk. Innen jordbruket ble det arbeidet med å finne en ordning, så en kunne unngå å si opp tariffene, helt fra midten av november i fjor. Det lyktes

ikke og avtalen ble sagt opp for 800—900 gårdbrukere omfattende ca. 4 000 arbeidere. Avtalen løp ut 15. januar. Det ble senere til enighet om prolongasjon til 15. januar 1940. For havfiskeflåten på Vestlandet og i Nord-Norge ble der enighet om frivillig voldgift. Dommen gikk ut på prolongasjon og med et gjennomsnittlig tillegg på 4—5 pst. Nord-Norge avtalen kom på denne måten i samsvar med Vestlands-avtalen når det gjelder de alminnelige sildefiskerier. Det kan også nevnes at det i slutten av desember i fjor ble opprettet fellestariff for Statens skogdrift, som i det vesentligste bygget på voldgiftsdommens lønnsbestemmelser for det private skogsbruk. Ved Statens veianlegg ble det vedtatt å prolongere avtalen for 1939, voldgiftsdommen av 1938. Men det var 3 fylker og mange herreder som ikke ville vedta voldgiftsdommen som tariffavtale for sine veianlegg. Det ble senere frivillig voldgift for disse herreder i Møre og Romsdal som sto igjen og dommen ble gjort gjeldende fra 1. juli. Volan og Kiste var som bekjent domsmenn. Skogsarbeidernes tariff ble også oppsagt til utløp 1. august. Sekretariatet anbefalte at den ikke skulle sies opp. Meglinga ble brutt 19. august som resultat fordi arbeidsgiverne forlangte lønnsreduksjoner. Det faglige utvalg i Larvik vedtok å understøtte disse skogsarbeidere ved å ta avstand fra at saken skulle løses ved voldgift. Samorganisasjonen i Vestfold behandlet også denne skogsarbeiderkonflikt og det ble sendt ut et rundskriv fra Vestfold faglige Samorganisasjon til samtlige forbund og samorganisasjoner i landet. Naturlig nok fikk vi fra Bergen forespørsel om en enkel samorganisasjon kunne sende ut den slags skriv uten Landsorganisasjonens billigelse. Jeg vil gjerne i denne forbindelse gjøre oppmerksom på at Skog- og Landarbeiderforbundet har frarådet Vestfold faglige Samorganisasjon å sende ut dette rundskriv. Det er også en ny metode som forsøkes innført at en samorganisasjon vil ta ledelsen ut av et ansvarlig forbunds hender. Det må bestemt protesteres mot den slags opptreden. De bevilget også av sitt «Kampfond» 600 kroner. Jeg trodde ikke samorganisasjonene hadde så flust med penger og noe kampfond skulle vel ikke samorganisasjonene ha. De har så bruk for pengene til sitt eget arbeid. Papirforbundet prolongerte sin avtale, som kunne sies opp 15. juni til utløp 15. august. Det sto stor strid innen forbundsstyret for å få dette til. Men utviklinga hittil har vist at det var et riktig skritt. Det er 14 500 arbeidere i og utenfor Papirindustriens Arbeidsgiverforening som omfattes av denne avtale. Elektrokjemisk industris tariff ble forlenget 1 år ved uravstemning. Ingen av partene sa opp avtalen. Det var dårlig fremmøte ved denne uravstemning. Vi burde vel ha bestemmelser om avstemningsregler når det gjelder prolongasjon som når det gjelder om å ta stilling til et forslag om revisjon av en tariff. Hvalfangsten er også nevnt fra Vestfold. Der får forbundet sjøl uttale seg idet Landsorganisasjonen først ble tilkalt når det hele var låst fast etter forhandlinger i England. I sjokoladeindustrien ble et meglingsforslag med halvautomatisk indeksregulering i april måned vedtatt. Transportarbeiderforbundet har opptatt forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen og gitt beskjed om at de ikke vil si opp avtalene. Det gjelder både Syd- og Nord-Norge. De har konsentrert seg om noen ganske få ting som endringer for de lavestlønnede ukearbeidere og indeksregu-

lering. Forhandlingene om en skiftordning ved skipsbyggeriene har som bekjent vært drevet mellom Jern- og Metallarbeiderforbundet og Mekaniske Verksteders Landsforening uten Landsorganisasjonens medvirkning. Men det er klart at disse forhandlinger er meget betydningsfulle og at alle interesserte organisasjonsfolk har fulgt med i disse. Det første forslag som det stemtes over i juni måned ble forkastet med ca. 400 stemmers overvekt. Det nye forslag stemmes det over nå og det endelige resultat foreligger visst ikke enda. Vi har videre fått en protest fra Sørlandets faglige Samorganisasjon overfor Kommuneforbundet angående opprettelsen av tariff ved Farsund kommune. Vi har også fått en skrivelse fra Kommuneforbundet om at saken har vært behandlet på derse landsmøte, som har gjort seg ferdig med den. Sekretariatet er i mange tilfeller god å ha å skylde på, men i denne sak kan vi toe våre hender for med denne sak har vi intet hatt å gjøre. Så har vi en konflikt ved Nøtterøy kommune, som jeg også tror best kan belyses fra Kommuneforbundets side. Jeg vil bare slå fast som en kjensgjerning at det den 13. mars ble satt fram meglingsforslag og hvor partene anbefalte det fremsatte meglingsforslag til en ordning. Landsorganisasjonen var ikke med i denne megling. Men det er klart at noen større forskyvninger pleier en ikke få til i et av partene anbefalt meglingsforslag. Forslaget ble forkastet og det ble reist krav om sympatistreik for oljeselskapenes sjåfører og for en av Kjemisk Forbunds bedrifter i distriktet. Så vel Næss i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund som Fladeby i Transportarbeiderforbundet var representert i meglingen sammen med Landsorganisasjonens representant. Først var jeg borte i saka, sia Volan. Det ble til slutt truffet en ordning og den skulle vel ansees noenlunde tilfredsstillende i øyeblikket. I foreningslovkommissjonen er det holdt atskillige møter i årets løp og i fjor høst, hvor Hansteen og jeg har deltatt. Det er vedtatt en del forslag i Stortinget som er oversendt kommissjonen. Sekretariatet er holdt å jour med kommissjonens arbeid. I kommissjonen er en blitt enig om å se om partene ved direkte forhandlinger kan bli enige og da i første rekke når det gjelder dette med de ulovlige konflikter. Spørsmålet er om partene kan finne fram til en mindelig ordning i forbindelse med forhandlingene om revisjon av hovedavtalen. Det må jo være bedre å søke å få en ordning i stand ved direkte forhandlinger enn å få et lovforslag. På den andre siden har vi jo krevd boikottloven vekk. Konferanse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen vil bli holdt til uka. Hovedavtalen er jo oppsagt fra vår side. Med hensyn til hovedavtalen så har 13 forbund innsendt endringsforslag da fristen utløp. Senere er 3 nye forbund kommet til. Hovedavtalen må sees i forbindelse med foreningslovkommissjonen. Det er en fare til stede hvis ikke partene ved direkte forhandlinger blir enige om ordninger, at foreningslovkommissjonen vil ta seg av det og gi lov. Sekretariatet vil rådføre seg med forbundene og innkalle til møte når en kommer så langt i programmet. En kan så godt forstå at det hersker en viss engstelse når det gjelder prisnivået. Ingen kan heller være blind for at det blir prisstigning og vi er interessert i at det ikke blir som i forrige krig med en overhåndtakende spekulasjon. Regjeringa vil sjølsagt være merksam her med sine åtgjerder. I de nye prisforskrifter

kan Regjeringa gå meget langt og bl. a. frata dem sitt erverv. Vi kan imidlertid ikke sette oss ned på halen og bare si at det skal ikke være noen prisstigning. At vi ikke unngår at prisene stiger er sikkert nok. Jeg har sagt at fagorganisasjonen vil følge prisnivået og søke å øve den innflytelse den kan for å vareta forbrukernes og medlemmenes interesser. Den svenske landsorganisasjon og samtlige forbund der hadde for 14 dager siden et møte hvor det ble slått fast at en skulle søke å få indeksregulering. Eksportindustriens folk mente de ikke ville klare det. Men det ble likevel slått fast at den linjen skulle følges. Danskenes tariff løper også ut før de norske tariffen. Nå skal det i morgen være en konferanse av de tre landsorganisasjoners formenn i Göteborg på initiativ av den danske landsorganisasjon og Nordahl skal reise dit. En ting er under den nåværende situasjon klart og det er at ingen av partene har interesse av at det blir unødig uro omkring disse spørsmål. I en borgerlig avis leste jeg titelen på et foredrag i Statsøkonomisk Forening av dr. Thomas Sinding som var trustkontrolldirektør: «Hverken prisstigning eller fortjeneste i denne krig.» Det karakteriserer at alle er merksam på, at det som foregikk sist under verdenskrigen vil ingen finne seg i skal bli gjentatt på ny. Ved de tariffen som har eller skal revideres er linjen foreløbig vært ettårige avtaler med halvautomatisk indeksregulering. Sjøelve vårtariffene skal tas opp til behandling på et seinere tidspunkt. Vi må nødvendigvis se hvordan forholdene utvikler seg og da nærmere ta stilling til de spørsmål som reiser seg. En må vente og se hvordan det vil sette seg. Alle tillitsmenn i fagorganisasjonen skulle tross alt det som skjer i denne tid sette sin lit til at fagbevegelsens oppgaver og stilling er den samme i dag som før: å søke å vareta medlemmenes tarv og interesser med de midler som står til vår rådighet. At vi alle eier den trygghetskjenning som ligger i at vi stoler på at arbeiderbevegelsens organisasjoner vil vite å hevde seg i alle livets tilskikkelser.

B. Flood-Engelbrechtsen, Kristiansand: Jeg tror det er riktig den linje Sekretariatet har slått inn på å diskutere tariffsituasjonen like før tariffene skal oppsies og jeg er derfor i alt vesentlig enig med Hindahl. Når det er nevnt en skrivelse fra Sørlandet, så er forholdet det at vi ba om å få det behandlet i Sekretariatet. Men da den ikke ble det, anmodet vi om å få den opp her. Det gjelder her 7 piker. Farsund har ingen industri, men det er en stor sjøfartsby og på tross av at den har en skatteprosent av 10 så har den et overskudd på over 200 000 kroner. De bygget et sjukehus for kommunens rekning og tilbød det deretter til fylket uten godtgjørelse. Vi fikk dette personale organisert og de kom inn i Kommuneforbundet. Vi utarbeidet tariff-forslag for dem og innsendte det til forbundet. Vi mottok så skriv fra forbundet om at det hadde fremsatt krav for kommunen. Men så ble det sagt av ordføreren at de kommunale arbeidere som var organisert var nødsarbeidere. Vi ble anmodet om å reise dit og med 6 mot 4 stemmer ble det vedtatt å si opp samtlige, nemlig 17 personer, 10 kommunale arbeidere og 7 sjukehusbetjening. Oppsigelse fant sted, men da viste det seg at de falt fra og gikk ut av organisasjonen. På ny reiste vi dit og fikk så de 7 ved sjukehuset til å bli stående. Megling kom i stand og meglingsmannen

søkte på alle måter å komme fram til et resultat. De hadde 40 kroner måneden og 90 timers arbeidstid. Ordføreren meddelte imidlertid at de overhodet ikke ville gå med på noen tariffavtale. Kommuneforbundets hovedstyre besluttet å trekke tilbake oppsigelsen. Resultatet er nå at tillitsmannen på vedkommende sted er oppsagt. Denne tillitsmann må vel kunne få erstatning.

Ole A. Kiste: Det er kjedelig at vi på slutten av representantskapets møte skal få disse ting til behandling. Vestfold er et av de fylker som lå lengst tilbake, politisk og faglig. På 4 år er det gått fram fra 5 000 medlemmer til 17 500. Og det er ikke bare den faglige men også den politiske bevegelse som er gått fram. Men det er forskjellige ting som er inntruffet i høst som har gjort oss ikke lite forskrekket. Først hadde vi konflikten i Nøtterøy kommune, en av de mest reaksjonære. Vi følte oss ikke sterke nok alene der, men mente at vi sammen med hovedorganisasjonene skulle klare det. Det nederlag vi der led har skapt atskillig misnøye. Videre hadde vi så forholdene med hvalfangsten. Det som der skjedde var at en ved hovedforhandlingene overlot det til de engelske organisasjoner å bestemme, enda de bare hadde 276 medlemmer mot vi som hadde et par tusen medlemmer. Det ligger ikke noen miskjenning mot det forbund det her gjalt, men en må søke å oppta denne saka på en annen måte. Skogsarbeiderkonflikten har også vært nevnt. Vi hadde vår fulle hyre i fjor med å holde de organiserte innafor organisasjonen. På møtene var de også i år villig til å gå til konflikt, men når den var over ville de forlate organisasjonen framholdt de. Vi kan kritiseres at vi utsendte dette sirkulære, men en skal også forstå stillingen hos oss. Det er ikke forbundet som står bak det. Vi må slå fast hvor nødvendig det er at hele organisasjonen slår ring om skogsarbeidernes interesser. Jeg vil foreslå:

Representantskapet vil uttale:

1. Det er i dag mer enn noensinne nødvendig å slå ring om ivaretagelsen av arbeiderbevegelsens organisasjoner og ivareta arbeidsfolkets interesser. Herunder er det særlig påkrevd å hjelpe de mest tilbake-liggende grupper fram til levelige vilkår.
2. Sekretariatet må derfor sammen med de interesserte organisasjoner oppta spørsmålet for de dårligst stilte grupper og trekke opp de nødvendige retningslinjer.
3. Den vanskelige stilling som skogsarbeiderne nå står i på grunn av konflikten gjør at Sekretariatet bør oppta til behandling spørsmålet om økonomisk støtte til de kjempende arbeidere både fra Landsorganisasjonen og de tilsluttede organisasjoner.

Torbjørn Henriksen: Det er sjølsagt bra at det blir rusket opp. Men for meg står det klart at når det gjelder økonomisk støtte så må det skje i samarbeid med vedkommende forbund. For øvrig vil jeg ha sagt at jeg synes denne behandlingsmåte både når det gjelder Nøtterøy og andre er uriktig. Når det gjelder Farsund så hadde vi hovedstyremøte like etter den saka og hvor bl. a. vedkommende hovedstyremedlem fra Kristiansand var enig i den framgangslinje som der ble fulgt. Det var ett av to å gjøre der, enten en lang, åpen konflikt og det på et tidspunkt

da Foreningslovkommisjonen arbeidet for nye lovbestemmelser. Eller å se å få en slutt på saka. Det fins overhodet ikke fnugg av noe å kritisere i den saka. Den kan derfor meget gjerne behandles på årsmøtet der nede eller i de organisasjonsmessige instanser vi har. Når det gjelder prolongasjonslinjen så har den analyse vi sin tid stilte vist seg å være riktig. Men så kom krigen og slår det hele over ende. Jeg vil henstille til Landsorganisasjonens ledelse om ikke å drøye for lenge før representantskapet igjen kommer sammen, så en kan trekke opp en felles linje, som kan binde oss sammen så sterkt som mulig. Jeg ville helst sett at vi kunne ha fått et representantskapsmøte i oktober/november.

Halfdan Wigaard: Jeg savnet noe bestemt i formannens redegjørelse om hva det skal gjøres. Arbeiderne synes ikke de kan vente et par måneder. Det er allerede ute på arbeidsplassene reist seg spørsmål om aksjoner. Det er ikke nok å fortelle at Regjeringa skaffer mat, når ikke folkene kan kjøpe den. Arbeiderne venter fra dette møte et vedtak i denne saka. Jeg har for vår del sagt i fra at en må vente på representantskapet, som sjølsagt vil behandle den krisesituasjon vi er oppe i og komme med retningslinjene. Jeg vil foreslå: «Det pålegges Sekretariatet straks i samarbeid med forbundsstyrene å kreve forhandling med N. A. F. om kompensasjon for prisstigningen. — I den anledning innkalles forbundsstyrene snarest for å drøfte situasjonen.» Hvis Sekretariatet får dette pålegg så kan vi si at det er under behandling og en vil muligens klare å holde det gående under disse kritiske tider. Representantskapet bør vedta dette, så medlemmene ser at det arbeides med saka. Ellers kan en lett risikere at massene over hodet på ledelsen går til aksjoner.

Josef Larsson: Jeg har intet å bemerke til formannens redegjørelse. Vi har oversendt et krav fra vår avdeling i Trondheim til Sekretariatet om lønnskompensasjon og vi har fått liknende krav fra andre avdelinger. Jeg tror det er riktig at representantskapet tar et positivt vedtak her. Det er også nødvendig for å berolige medlemmene. Jeg vil referere et forslag som jeg har talt med den konstituerte formann om og som han er enig i. Det lyder: Representantskapet er merksam på at den nåværende krisesituasjon foruten andre vansker også vil medføre prisstigning i den nærmeste tia. — Sekretariatet oppmodes derfor til å følge prisutviklingen med den største merksamhet. — Hvis prisstigningen skulle få en så hurtig utvikling at arbeidernes levestandard derved forringes, før det er adgang til oppsigelse av tariffene, oppmodes Sekretariatet til å oppta dette spørsmål med N. A. F. om en midlertidig regulering av lønningene.»

Hans Eriksen: Hindahl nevnte at det var trukket opp en linje om at det skulle være indeksregulering i april måned. En er altså i de tariff bunn helt til april måned. Vi har tariffoppsigelse i oktober og jeg tror vi bør slå inn på en linje som fører til at vi får noen kompensasjon. Jeg er enig i Larssons forslag.

Alfred Ljøner: Når det gjelder skogbruket så kjenner alle til voldsavgiftsavgjørelsen som betydde 14 prosent nedskjæring. Året forut hadde vi fått et meget stort tillegg. Da vi så i år kom fram til spørsmålet om oppsigelse av tariffen var vi sterkt tvilende, men den ble oppsagt, og

også arbeidsgiverne gikk til oppsigelse. Ved forhandlingene krevde arbeidsgiverne meget drastiske lønnsreduksjoner selv på det fra i fjor. Vi kom ingen vei. Den konflikt vi nå er oppe i omfatter faktisk hele vårt arbeidsområde. Vi har i de siste åra klart å holde vår administrasjon og vi har fått en ordening med Landsorganisasjonen. Vi fant ikke å kunne tilrå Vestfold Samorganisasjon å sende ut det sirkulære som er omtalt her. Ikke av beskjedenhet, men tidspunktet var iallfall for tidlig. I dag er situasjonen den at vi står foran det tidspunkt at arbeidet i skogen skal begynne. Da vil det bli en hard kamp og vi vil ikke da være beskjedne når det gjelder å få støtte fra Landsorganisasjonen og forbundene. Disse forhold vil bli avklart i løpet av den nærmeste framtid. Alle må være enig i at en skal se å få kompensasjon for prisstigningen, men foreløpig tror jeg ikke det blir så lett. Det er ikke bare skogsarbeiderne en skal tenke på her, men også eksportindustrien. Skulle hele vår eksportindustri stanse så vil spørsmålet bli særsvanskelig. En må her følge utviklingen med den største merksamhet og innrette seg etter hvert.

Olaf Abrahamson: Larssons og Wigaards forslag inneholder sikkert det vi alle mente om dette da vi reiste hertil. Vi har allerede nå i flere uker hatt det hengende over oss fra medlemmene, hvad vi nå vil gjøre. Brenslet er allerede steget med 30 prosent og andre varer er likeens gått sterkt oppover. Det er avgjørende for det hele at et slikt tillegg kommer suksessivt. La oss ikke oppleve situasjonen fra sist. Det er ikke så rart at samorganisasjoner under de nåværende forhold ikke er så regelrette. Vi skal ikke se så skjematisk og forskriftsmessig på dette fra Vestfold. Jeg er enig i Kistes forslag.

Edv. Stenkløv: Det var jo eksportindustrien som kom i skuddet med en gang krigen begynte. Det var ikke tale om 14 dagers oppsigelse, men varsel på 24 timer. Eksport er imidlertid nødvendig for å holde de øvrige arbeidere i virksomhet. I Sverige er tømmerhogsten ordnet annerledes enn her, slik at de ikke er så underlagt fluktuationene som oss. Det vi må legge brett på er at eksporten går, men det som er vel så nødvendig er at det nå blir i orden med skogsarbeiderne. Det er allerede mange steder mangel på tømmer. Skal vi holde eksporten i gang, så må vi få tømmerhogsten i gang og da får en ekspropriere skogen så skogeierne ikke kan spekulere med den. I fjor tjente skogeierne store summer. I år holder de igjen for skogsarbeiderne for på ny å tvinge prisene i været. Regjeringa bør ta skogsbønderne i kragen. Vi har gjentatte ganger bedt Regjeringa om å nedsette en kommisjon for å undersøke forholdene, men hittil har det vært umulig å få dette til. Jeg er enig i det stilte forslag. Vi må reise krav om kompensasjon.

5 minutters taletid ble vedtatt for de etterfølgende.

Karl Tømmerås: Landskonferansen av samorganisasjonene vil oversende sekretariatet et vedtak om åtgjerder i anledning prisstigningen.

Vi finner det nødvendig å foreslå det da det ikke holdes representantskapsmøte så ofte. Likegyldig om en vil vedta det eller ikke så vil det bli sendt Sekretariatet.

Chr. Henriksen: Det er et meget viktig og vanskelig spørsmål. Vi er sjølsagt alle enige om å søke å bremse på prisstigningen, men da må

en vel få noe bedre oversikt over disse ting enn en nå har. Men en skal også være merksam på at når vi krever vårt så vil det bli sagt at også vi har vært med på prisstigningen. Vi skal ikke løpe avsted allerede fra dette møte og kreve, for da kan en si at vi har vært med på å sette prisbevegelsen i gang. Vi skal se hvordan det utvikler seg og så skal vi komme og kreve vårt. Jeg er enig i Larssons forslag. Alt som nå skjer må skje i fellesskap. Vi sitter alle like vanskelig i det og vi skal ikke se på den enkeltes styrkeforhold og mulighet av å få noe igjennom foran andre.

Omar Gjestebø: Jeg er enig med Landsorganisasjonens formann at en skal opptre med sindighet og ro, men jeg kan ikke forstå Sekretariatets frykt for å komme inn på denne sak. Den er den viktigste på det nåværende tidspunkt. Forholdet er at medlemmene rundt omkring ikke bare venter på et rolig og sindig ord, men et fornuftig ord i denne sak. Vi er alle på det rene med at prisstigningen kommer. Vi er også på det rene med at de som driver med produksjon og omsetning når det bare har lagt seg litt mer tilrette vil makte å tiltuske seg større fortjeneste. Derfor er det også nødvendig for oss å være merksam på å bedre arbeidernes forhold. I vårt forbunds forretningsutvalg var en meget overrasket over at denne saka ikke var satt opp, og vi forsto det slik at Sekretariatet nødig ville inn på det. Vi fattet et vedtak som sendtes våre medlemmer og hvori vi anbefalte oppsigelse av de tariffen som løper ut og at en så søker å få lønnskompensasjon. Litt mer aktivitet fra Landsorganisasjonens side i denne saka hadde vært på sin plass. Men jeg er enig i at vi ikke skal påskynde en prisstigning. Vi kan der ved bare komme opp i store vansker. Vårt forbund har trukket opp de linjer vi mener bør følges og den linje følger det som inneholdes i Larssons forslag.

Olav Hindahl: Det er ingen som har reknet med at situasjonen for vårt land kan bli atskillig alvorligere enn den er i dag, at vi kan komme opp i krigsvansker. Det kan være bra å være optimist, men en bør være merksam på den situasjon som er ute i verden og jeg tror det vil være klok politikk at en ikke kjører for langt opp med sine krav. En skal ikke innstille medlemmene på en omfattende tariffrevisjon. Jeg har for min del vanskelig for å tro at vi ved den kommende tariffrevisjon kan oppnå særlig store lønnsforbedringer. Det kan være som Tømmerås sier at det kan slå tilbake på oss sjøl, at vi får skylden for prisstigningen. En bør slå litt kaldt vann i blodet. Å tale om kortere tariffen enn 1 år tror jeg ikke går, men en kan få indeksreguleringer. Jeg tror imidlertid at alle vil stå seg på at situasjonen avklares. Jeg vil også ha sagt: la oss ikke kjøre så langt at statsmyndighetene med eller mot sin vilje må gripe inn. Der er vi sjøl med på å bestemme. La oss legge opp en linje så vi kan ordne opp disse forhold med motparten. Vi skal søke å få den kompensasjon som er mulig, men vi skal la den nåværende situasjon sette seg litt. Med omsyn til forslagene så er de alle kommet etter at strek var satt og de kunne vel samtlige oversendes Sekretariatet. Eller en kan vedta Larssons forslag.

Ludv. Buland: Jeg er i mye enig i Larssons forslag. Hvis vi får en prisstigning før det er meninga at representantskapet skal behandle

den faglige situasjon i forbindelse med tariffrevisjonene, så bør representantskapet innkalles tidligere for å ta hånd om det hele. Jeg vil foreslå at Larssons forslag sendes Sekretariatet under den forutsetning.

Votering: Samtlige forslag oversendtes Sekretariatet mot 4 stemmer.

En hilsen til Hindahl.

Konrad Nordahl: Jeg vil på Landsorganisasjonens vegne rette en takk til formannen som nå skal forlate oss etter 5 års virke og for å gå inn i Regjeringa. I det vi gratulerer og ønsker ham til lykke med den nye stilling, håper vi å få ham tilbake i spissen for den samlede fagorganisasjon. (Bifall).

Møtet hevet klokken 19.45.

